

KAMEETHARI ÑAANTSI ROSANKENATAKERI LUCAS

Riwethaitari Teófilo

1 ¹ Osheki kowawetaincha rosankenaterome okaatzi awishimoyetakairi. ² Ikowi rithotyeeerome okaatzi riyotaayetakairi ñaayetawakerori ketziroini, iriitajaantakera ñaawakerori, ikamantakairo ñaantsi. ³ ¡Teófilo! Ari nokantakari eejatzi naaka. Tema neetsikeroini nonoshikawentakawo tsika okanta opoñaantanakari ñaantsi, irootake nosankenatantzimirori eeroka okaatzi awisayetaintsiri. ⁴ Iro ompoñaantyaari piyotakoperotairo maperotachari okaatzi riyotagaitakemiri.

Ikenkithatakoitziro itzimantakari Juan

⁵ Pairani, ipinkatharitantari Herodes janta Judea-ki, ari risaikiri Imperatasorentsitaarewo iita Zacarías, icharine Abías-ní rini. Irooma iina oita Elisabet, isawo Aarón-ni ini eejatzi iroori. ⁶ Kameethashireri ikantaiyani apitekeroini ipinkathatziri Pawa. Rimonkaatziniri okaatzi ikowakairiri, tekaatsi apaani inkenakaashiwaityaari. ⁷ Iro kantacha te itzimi rowaiyane, tema maaniri ini Elisabet. Rantarikitashiiyakani. ⁸ Okanta kiteesheri, ari imonkaatari rantantapiintantawori Zacarías rimperatasorentsitantari. ⁹ Tema iro rametaiyapiintarini Imperatasorentsitaarewo, roshiyakaakero iñaaryaataita, ari iñagaitakeri iri Zacarías kyaatsine tasorentsipankoki ritayeniri Pawa kasankainkari. ¹⁰ Piyotaiyachani atziri jakakeroki ramanaiyani, ritagaitziro kasankainkari. ¹¹ Ari roñaagakari Zacarías imaninkarite Awinkatharite, ikatziyimotapaakari rakoperoki ritayirowa kasankainkari. ¹² Antawo ithaawanake, iyokitziitanake iñaawakerira. ¹³ Irojatziri riñaanatantanakari, ikantziri: “Zacarías, eero pithaawi. Tema ikemaitakero pamananewo. Ari piñaakero piina Elisabet intzimai eentsite, iri piiteri Juan. ¹⁴ Arika

intzimake pitomi, osheki pinkimoshirewenteri, ari inkantyaari eejatzi atziripaini. ¹⁵Tema iriiperori inkantakayaari Pawa. Eero pirakairi shinchaari ishinkitaitari. Tema risaikashiretantatyaari Tasorenkantsi tekera itzimiita. ¹⁶Ikenkithashiretakairi Israel-iite inkemisantairi Awinkatharite Pawa. ¹⁷Iriitake jewatapaakerine Awinkatharite. Inkantakayaari ishintsinka Elías, ari raapatziyakaayetaiyaari ipaapateetari maawoini rowaiyane. Ari rotsimaryaashiretairi katsimashireri, ari onkantya riwetsikashiretantaiyaari inkemisantairi Awinkatharite.” ¹⁸Rakanakeri Zacarías maninkari, ikantziri: “¡Ari! ¿Tsikama onkantya niyotantyaawori jiroka? Antarikitakena naaka, eejatzi okantzitaka noina.” ¹⁹Ikantzi maninkari: “Naakatake Gabriel, poñaachari Pawaki. Rotyaantakena nonkamantemiro Kameethari Ñaantsi. ²⁰Iro kantzimaitacha, okantakaantziro pithainkawaantetakena, kisowaante pinkantya iroñaaka irojatzzi imonkaantantakya okaatzzi nokantakemiri.” ²¹Saikaiyatsini itsipa jakakeroki royaawentaiyirini Zacarías, ari rosampitawakaanaka: “¿Iitaka rosamanitantari Zacarías tasorentsipankoki?” ²²Ikanta rishitowawetapaa Zacarías, te okanta inkenkithawaitapai, rokowaitashitapaaka. Ari riyotaiyanakeni eenitatsi iñaakeri tasorentsipankoki. Rashi rowanakero ikisowaantetanake. ²³Irojatzzi imonkaantantaawo kiteesheri rantawaitzi tasorentsipankoki, piyaawo ipankoki.

²⁴Okanta Elisabet iina Zacarías, motzitate. Antawoite okenkithashiretaka, te ishitowai opankoki ikaatzzi 5 kashiri omairentaka, okantashirewaitzi: ²⁵“Irootake inintakaakenari Pinkathari naaka, ompoñaantyaari eero imanintaitantana.”

Ikenkithatakoitziro intzimantyaari Jesús

²⁶Ikanta rawisake 6 kashiri, rotyaantairi Pawa maninkari Gabriel nampitsiki jitachari Nazaret saikatsiri Galilea-ki, ²⁷iñeero mainawo kaari yoterine shirampari, jitachari María, tema irootake iinantyaari mainari jitachari José, icharine David-ni. ²⁸Ikanta ikyaapaake maninkari isaikira María, ikantapaakero: “¡Pinkeme María, itsipashiretakemi eeroka Awinkatharite. Pawisayetakero otsipa tsinanepaini ineshironkaperotaimi Pawa!” ²⁹Okanta oñaawakeri maninkari, iyokitziitanake, okenkithashiryaakotziro ikantapaakerori riwethatapaakawo. ³⁰Irojatzzi ikantantanakawori maninkari: “María, eero pithaawi, tema ineshironkatanewo Pawa pinatzi. ³¹Ari piñaakero pimotzite, intzime peentsite. Iri piiteri JESÚS. ³²Iriitake materone ririiperote, iitaiteri Itomi Jenokisatzi. Tema Pawa Awinkatharite, iriitake pinkatharitakairine roshiyakagairi pairani icharineni David-ni ipinkatharitakaakeri. ³³Irijatzzi pinkathariwentairine ikaatzzi icharinetari Jacob-ni, rashi rowaatyeero impinkathariwentantai irirori.” ³⁴Akanakeri María, okantziri:

“¿Tsikama onkene nomotzite, te noñiiri shirampari?” ³⁵Rakanakero maninkari, ikantziro: “Iriira kantakayaawone Tasorenkantsi. Tema ritsimankantakemiro ishintsinka Jenokisatzi, oshiyaawome itsimankantzi aamparentsi. Irootake itiantyaari peentsite Tasorentsi Itomi Pawa. ³⁶Ari okantaka eejatzi pisheninkathori Elisabet, ikantawetari maaniro, okantawetaka antawokiwetaka iroori, motzитай. Ikaatake oyashirite 6. ³⁷Tekaatsi kompitzimotyaarine Pawa.” ³⁸Irojatzzi okantantanakari María: “Naakatake rimperatanewo Pinkathari, rantenawo okaatzi pikantakenari.” Irojatzzi ripiyantanaari maninkari.

Iyaatake María areetawo Elisabet

³⁹Okanta otsipa kiteesheri, shintsiini iyaatanake María, jatake tonkaariki Judea-ki isaikira nampitsi, ⁴⁰irojatzzi areetantakari ipankoki Zacarías, iwethatapaakawo Elisabet. ⁴¹Okanta okemawakero Elisabet iwethatapaakawo María, shewatanaka omotzitakeri. Tema ikantakaanakityaawo Elisabet Tasorenkantsi, ⁴²okenkithawaitanake shintsiini iroori, okantanake: “Eerokatake anairori otsipa tsinanepaini ritasonkawentaitakemi. Ari inkantzityaari eejatzi powaiyane. ⁴³¿Iitaka pipokashitantanari irinirotyaari Nowinkatharite? ⁴⁴Tema nokemawakemi piwethatapaakena, shewatanaka nomotzitakeri naaka, kimoshiretanake. ⁴⁵Kimoshire pinkantaiya eejatzi eeroka pikemisantake, tema ari imonkaataiya okaatzi ikowakaakemiri Awinkatharite.”

⁴⁶Irojatzzi okantantanakari María:

Antawoite niweshiryaawentaiyaari Nowinkatharite,

⁴⁷Kimoshire nonkantawentyaari Pawa owawisaakoshiretainane.

⁴⁸Tema iñaakero rimperatanewo ashironkaawaitaka,
Aripaite inkantayeetai: Antawoite ritasonkawentaitakero.

⁴⁹Tema antawoite rantzimotakenari matzirori otzimi ishintsinka.
¡Tasorentsi ini iwairo!

⁵⁰Rashi rowaatyeero ineshironkayetairi inkaate incharineyeetyaari
paata,

Inkaatera pinkathayetairine.

⁵¹Iroowa ishintsinka rantantayetakari.

Raperotzitairi ikenkithashirewetari shamewaitatsiri.

⁵²Pawa kantakaakawori eero riyataakantawo impinkatharite ikaatzi
pinkathariwetachari.

Iri iñaaperotakaayeta ikaatzi tsinampashirewetachari.

⁵³Rashaagantakaayetari ikaatzi tasheneentawetachari,
Iriima ikaatzi ashaagantawetachari raapithatairi
oshekitzimowetariri romishitowakeri.

⁵⁴Ramitakotairi Israel-iite, tema rimperatanewo rinayetake.
Irojatzzi ineshironkayetziri,

⁵⁵ Tema iro ikantaitakeriri pairani acharineyetakari,

Retanakari Abraham-ni irijatzi maawoini incharinetaiyaari.

⁵⁶ Ari isaikimowaitapaintziro María jiroka Elisabet ikaatzi mawa kashiri, irojatzipi iyantaawo opankoki iroori.

Itzimantakari Juan omitsitsiyaatanteneri

⁵⁷ Okanta imonkaataka ontzimaaniantyaari Elisabet, tzimake otomi. ⁵⁸ Ari ripokaiyakeni osheninkapaini ikimoshirewentaiyironi, tema riyotaiyakeni antawoite ineshironkatakero Pawa. ⁵⁹ Maakotake 8 kiteesheri eentsi, ragaitanakeri ritomeshaanitaiteri, ari ikowaweetaka iitaiterime Zacarías, tema iwairo inatzi ipaapate. ⁶⁰ Irojatzio kantantanakari inaanate: “Eero iita Zacarías, iitya Juan.” ⁶¹ Ari ikantaitanakero: “¿Oitaka? Tema tekaatsi pisheninka jitachane Juan.” ⁶² Rookowakoitashitanari rosampiitziri ashitariri, tsikarika inintziri iiteri itomi. ⁶³ Rookotanakero Zacarías inchakota ramaiteniri, ari rosankenatakero, okantzi: “Iitya Juan.” Iyokitziitanake ikaatzi osampitakeriri. ⁶⁴ Romapokashitanaawo riñaawaitanai Zacarías. Antawoite ikimoshirewentanakeri Pawa, riwetharyaanakari. ⁶⁵ Pagaanka ikantaiyanakani isheninkapaini Zacarías. Tema ithonka ikemakoitanakero tonkaariki Judea-ki okaatzi awisaintsiri. ⁶⁶ Kenkithashireri ikantaiyani ikaatzi kemakotakeriri, ikantaiyini: “¿Tsikama iityaaka paata jirika? Tema kempoyaawenta rowakeri Awinkatharite jirika eentsi.”

Ikamantantakeri Zacarías

⁶⁷ Ikanta Zacarías, ashitakariri eentsi, ikantakaanakari Tasorenkantsi, ikenkithawaitanake, ikantzi:

⁶⁸ Kameethari rinatzi Awinkatharite Pawa, Iwawanetari Israel-iite, Ripokake retsinaryaakoyetai.

⁶⁹ Rotyaantakairi matzirori rowawisaakoshiretantzi, Iriitake incharinetyaari David-ni, tema iriitake rimperatane Pawa.

⁷⁰ Iro ikenkithawaitakaakeriri pairani tasorentsitsitsiri Kamantantaneri.

⁷¹ Iri owawisaakotaine itzimawetaga kisaneentayetairi.

⁷² Tema ineshironkatairi ikaatzi acharineyetakari, Eero ipeyakotziro tasorentsitsitsiri raapatziyawakaantyaari.

⁷³ Irootake jiroka ikashaakagaitakeriri pairani acharineni Abraham, Onkaate rantzimotairi.

⁷⁴ Rontsiparyaakowentai itzimawetaga kisaneentairi, Tekaaitsi anthaawantya ankemisantairi.

⁷⁵ Kiteshire ankantaiya.

Kameethashire ankantawentaiyaari maawoini kiteesheriki.

- ⁷⁶ Irooma eeroka notomi, iitaitemi iyamantanewo Jenokisatzí.
Tema eerokatake jewatakeriri Pinkathari, piwetsikaanteri tsika inkenayetanake.
- ⁷⁷ Eeroka kamantairine asheninkapaini, iro riyotantyaari iriitake owawisaakotantaneri.
Iri peyakotakagairine ikaariperoshirewaiwetaka.
- ⁷⁸ Tema antawoite ineshironkatakai Pawa,
Rotyaantakairi poñaachari inkiteki roshiyapaakawo okantaganki owakera onkiteeshetamanai.
- ⁷⁹ Inkiteesheetyaakotairi saikayetatsiri otsirenikitzi.
Inkiteesheetyaakotairi eejatzi itsimankakowetakari raampare yotaantzirori riyaatantaitari sarinkaweniki.
Iri oñaagantairone risaikaitzi kameetha.
- ⁸⁰ Kameetha ikimotatzi eentsi, ñaaperoshireri ikanta. Ari risaikawaitzi ochempiki, irojatzi imonkaatantakari roñaayaari Israel-iite.

Itzimantakari Jesús

(Mt. 1.18-25)

2 ¹Ikanta Pinkathari César Augusto, ikantakaantake rosankenatakotya maawoini atziri. ²Aripaite omapokaka rosankenatakoyeetya reewatakaantantari Cirenio janta Siria-ki. ³Maawoini atziri riyataake rosankenatakotya inampiki tsika ipoñaayeta pairani icharine. ⁴Irojatzi ritonkaantanakari José irirori, ipoñaanakawo Nazaret saikatsiri janta Galilea, riyatero nampitsiki tsika itzimake pairani Pinkathari David, oita Belén saikatsiri janta Judea-ki. Tema jirika José icharine rinatzi David-ni. ⁵Ari rosankenatakotyaari irirori intsipatyawo iinathori María, tsika otzimi ikashaakari rayero. Iro kantzimaitacha motzitate iroori. ⁶Ikanta raretaiyakani Belén-ki, tzimaanitzimatake María. ⁷Ari itzimakeri etanakawori otomi. Oponatakeri, omaryaakeri rowamentoki piratsi, tema te oñaapaake tsika imaapaake.

Maninkariite eejatzi kempoyiiriri piratsi oweja

⁸Okanta jantyaatsikaini nampitsi, eenitatsi kakiwentziriri tsireniriki ipira oweja ikempoyiiri. ⁹Ari roñaagakari imaninkarite Awinkatharite. Roorentantapaakari rowaneenkawo, antawoite ithaawaiyanakeni. ¹⁰Riñaanatapaakeri, ikantziri: “Eero pithaawashita. Namatziimiro Kameethari Naantsi, iro oimoshirenkairine maawoini atziri. ¹¹Tzimataike owawisaakotantaneri inampiki pairani pinkathari David-ni, iriitake Cristo Awinkatharite. ¹²Jiroka piyotantyaariri: Ari piñaakeri imponaiteri eenchaaniki romaryagaitakeri rowamentoki piratsi.” ¹³Iñagaitatzi ikoñaatapaake osheki inkiteweri itsipatapaakari maninkari, romampaawentapaakari Pawa, ikantaiyini:

14 ¡Iro kameethaperotatsi oshekitzimotziri rowaneenkawo Pawa nampitawori ojenokiperotzinta inkite!

¡Risaikayetai kameetha ineshironkatanewopaini jaka kipatsiki!

15 Ikanta riyaataiyaini maninkariite inkiteki, ikantawakaanaka kempoyiiriri oweja: “Jame aate Belén-ki, aminakitero oita awisaintsiri. Ari añero ikamantakaantakairi Awinkatharite.” 16 Shiyaiyanakani, irojatzi ñaantapaakawori María otsipatakari José, omaryaakeri eenchaanikite rowamentoki piratsi. 17 Ikanta ñaapaakeri, ikamantantapaake okaatzi ikantakeriri inkaaganki maninkari. 18 Iyokitziiwenta rowaitawakeri kempoyiiriri oweja ikemaitzirira ikamantantapaake. 19 Irooma María, antawo okenkithashiretakotawo iroori okaatzi ikantaitapaakerori. 20 Irojatzi ripiyaiyantanaarini kempoyiiriri oweja, thaamenta ikanta romampaawentanaari Pawa, tema ñaakero okaatzi ikamantaitakeriri inkaaganki.

Ragaitanakeri Jesús tasorentsipankoki

21 Maakotapaake 8 kiteesheri eenchaaniki, ragaitanakeri ritomeshaanitaiteri. Irojatzi iitantaitakariri JESÚS, tema ari iitzitakariri ketziroini maninkari tekera omotzitziriita María.

22 Okanta imonkaatapaaka omairentaiyanira onkitekewathantaiyaari, tema iro Inintakaantakeri Moisés-ni. Ari ragaitanakeri Jesús Jerusalén-ki rashitakaityaari Awinkatharite. 23 Iro imonkaatantyaawori Osankenarentsiperori Inintakaantziri Awinkatharite, kantatsiri:

Iriirika shirampari omapokanewo tsinane,

Rashitakaityaari Pinkathari, intasorentsirine rinatye.

24 Rimatantyaawori rimonkaatairo Inintakaantanewo Pinkathari, ontzimatye ritagainiri Pawa:

Apite konthawo, eerorika apite iryaani shiro.

25 Eenitatsi itsipa atziri janta Jerusalén-ki iita Simeón. Tampatzikashireri rinatzi, pinkathatasorentsitantaneri ikanta, tema iri risaikashiretantakari Tasorenkantsi. Iriitake oyaakoneentawori roimoshirenkaitairi Israel-iite. 26 Riyoshiretakaakeri Simeón Tasorenkantsi, eero ikamita irirori irojatzi ñaantakyaariri Risaiptatziitotane Awinkatharite. 27 Ikantakaakari Tasorenkantsi, pokake tasorentsipankoki. Ikanta ashitariri Jesús, raanakeri tasorentsipankoki rimonkaatantyaawori Inintakaantaitanewo, 28 ithomaawakeri Simeón jirika eenchaaniki, riwetharyaanakari Pawa, ikantzi:

29 Monkaataka Pinkathari okaatzi pinintakaakenari,

Pishinetena iroñaaka nonkame, tema pimperatanewo powana.

30 Tema noñagairi owawisaakotantaneri,

31 Iriitake potyaantakeri owawisaakotairine atziripaini,

32 Iri kiteesheetyaakotairine atziri kaari asheninkata,

Iri kantakayaawone impinkathayeetantyaariri Israel-iite. ³³Iyokitziwenta rowaitanakeri ashitariri, ikemakowentzirira ikenkithatakoitziri Jesús. ³⁴Ikanta Simeón riwetharyaawentakari eenchaaniki, ikantanakero inaanate: “Jirika, iri kantakayaawone impeyawaitashitantaiyaari osheki asheninka Israel-iite, oshiyawaityaawo rontziwatatyeeyaame, iri kantakayaawone eejatzi rawisakoshiretantaiyaari osheki, oshiyawaityaawome impiriintaatyeeeme rontziwataka. Tema osheki inkantaite: ‘Kaari irooperori ñaantsi riñaaneyetakari.’ ³⁵Tema jirika eenchaaniki iri oñaaganterone onkaate inkenkithashiretaiyaari. (Iro kantzimaitacha antawoite powashiretanakya eeroka kemewaitaka rowathagaitatyeeemime.)”

³⁶Ari isaiki eejatzi tsinane jitachari Ana, kamantantanewo inatzi iroori, rishinto Fanuel icharinetanakari Aser. Antawokitake iroori. Aawetaka oime eeniro omainawoweta, 7 osarensi otsipawetakari oime. ³⁷Kinankawo inatzi, tzimake 84 osarensite. Ari ashi owatziro isaiki tasorensipankoki, okamaitawo kiteesheriki eejatzi tsireniriki amana, itziwentakawo eejatzi. ³⁸Ari ipokapaakeri jiroka tsinane, iwetharyaapaakeri Pawa. Okenkithatakotanakeri eenchaaniki, ikemaiyakeni ikaatzi oyaakoneentzirori rookaakowentaiteri Jerusalén-satzi.

Ripiyantaari Nazaret-ki

³⁹Rimonkaatakerowa okaatzi Inintakaantayetzi Pinkathari, piyaawo Galilea-ki isaikira inampi Nazaret. ⁴⁰Thaamenta ikanta ikimotatzi eenchaaniki, eekero riyaatatzi ishintsitzi, yowaiyantzi rinatzi. Kempoyaawenta rowakeri Pawa.

Risaiki Jesús tasorensipankoki

⁴¹Ari ikantapiintatya osarensiki ashitariri Jesús riyaatzi Jerusalén-ki roimoshirenkiro Anonkoryagaantsi. ⁴²Tzimake Jesús 12 rosarensite, jataiyakeni Jerusalén-ki tema iro rametaiyapiintarini roimoshirenkawaita. ⁴³Ari ithonkapaaka roimoshirenkaiyani, piyaiyaani ashitariri, irojatzi risaikanake Jesús Jerusalén-ki, te riyotzimaita ashitariri. ⁴⁴Íñaataawetakari jewatanake Jesús itsipayetanaari ikaataiyini. Tzimakotake apaani kiteesheri ranashitaka, ari ikowawetaari, rosampiwetakari isheninkapaini ikaatzi riyaataiyini. ⁴⁵Te ñiiri. Piyaawo Jerusalén-ki raminapanaantziri. ⁴⁶Mawa kiteesheri ñaantaariri risaiki tasorensipankoki, ikenkithawaitakaayetzi yotakotzirori Inintakaantaitanewo, rosatekaitakeri niyanki, rosampiminthaitziri. ⁴⁷Iyokitzi ikantaita ñagaitzirira imapero riyowaitzi, rakayetakero kameetha okaatzi rosampitaitziriri. ⁴⁸Ikanta ñaapairi ashitariri, iyokitzi ikantapaaka irirori. Okantapaakeri inaanate:

“Notomí, ¿tsika pinkantenaka? Osheki naminaminatakemi notsipatari pipaapate, antawoite pominthaawashiryaakena.” ⁴⁹Irojatzí rakantanakari irirori, ikantanake: “¿Jitaka pithotyaakotantanari? ¿Tema piyote okowaperotatya nanteniri ikowakaanari Ashitanari?” ⁵⁰Iri kantacha ashitariri te ikemathatziro okaatzi ikantakeri. ⁵¹Raanairi, jataiyaini Nazaret-ki. Rantziro maawoini okaatzi rimperatariri ipaapate. Iro kantacha kenkithashire owakotakeri inaanate.

⁵²Eekero ithaamentatya Jesús ikimotatzi, osheki riyorenka. Kempoyaauenta rowiri Pawa. Ari ikantzitariri eejatzi atziripaini neshironka rowiri.

Ikamantantziri Juan omitsitsiyaatananeri

(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

3 ¹Ari imonkaataka 15 osarentsi ipinkathariwentantzi Tiberio César. Ari reewatzi irirori Poncio-ki Pilato janta Judea-ki. Iriima Herodes reewatzi irirori Galilea-ki. Iriima Felipe irirentzi Herodes, reewatzi irirori Iturea-ki eejatzi Traconite-ki. Ikanta Lisanas, reewatzi irirori Abilinia-ki. ²Iriima Anás itsipatakari Caifás reewatziri irirori Imperatasorentsitaarewo. Aripaite riñaanashiretakeri Pawa itomi Zacarías jitachari Juan janta ochempiki. ³Irojatzí ikenayetantanakari Juan intatsikero Jordán-ki, ikenkithatakotziro omitsitsiyataantsi, ikantzi: “Pomitsitsiyawentaiyaari Awinkatharite, pipakagairo pantayetziro kaariperori, ari impeyakotakagaimiro pikaariperoshirewetakaga.” ⁴Tema iro rosankenatakeri pairani Isaías Kamantantaneri, ikantake:

Inkamantantaite paata janta ochempiki, inkantaite:

Powameethatainiri Pinkathari tsika inkenapaake,

Poshiyakairo rotampatzikaitziro awotsi.

⁵Onkameeropathayetai otenkanaayetzira,

Onkarenipathayetai otzishi.

Tampatzika inaatye awotsi tzipiwokiwetachari,

Mameripatha onkantayetaiya.

⁶Ari iñeero maawoini atziri tsika ikanta Pawa rowawisaakotantzi.

⁷Ikantayetawakeri atziri pokayetaintsiri romitsitsiyaatya: “Te pikameethashiretaiyini eeroka, poshiyashitakarí maanke. ¿Piñaawetaka eero rowasanketaizimi? ⁸Kyaaryooperorika pipakagairo jimpe pikantaweta pairani, pinkameethashireyetai, poshiyaiyaawo pankirentsi kithokitatsiri. Eero pikantashirewaitashita: ‘Tema naaka icharineni Abraham, te okowaperota nipakagairo nokaariperoshirewaitzi.’ Pinkeme nonkante: Arika inkowerikame Pawa, kantacha ratziritakairome jiroka mapi, iro poyaataiyaarine icharineyetakari Abraham-ni. ⁹Pankirentsi kaari kithokitatsi, ritowaitziro ritagaitero. Ari inkantayeetaimi eeroka eerorika pikameethashireyetai.”

¹⁰Ikanta atziripaini rosampitanakeri, ikantziri: “¿Oitaka nantairi?”
¹¹Ari rakanakeri, ikantzi: “Eenitatsirika apite piithaare, pimperi apaani kaari otzimimotzi. Tzimatsirika powanawo, ari pinkantero eejatzi.”
¹²Irojatziri ripokantapaakari apatoyetziriri koriki ikowi romitsitsiyaatyaa, ikantapaakari: “Pinkathari, ¿oitaka nantairi naaka?”
¹³Ikantakeri: “Eero panaakairo onkaate pinkowakotanteri.”
¹⁴Ikanta owayeripaini Roma-satzi, rosampitakeri eejatzi, ikantziri: “Naaka, ¿iitaka nantairi?”
 Rakanakeri, ikantzi: “Eero pasariimatanta, eero pithaiyakotanta ompoñaantyaari paapithateri atziri tsikarika oitya. Pinkinatyaari ikaatzi ripinaizimiri eeroka.”

¹⁵Osheki atziri aamaakariri Juan, ikantashiretaiyini: “¿Kaarima jirika Cristo?”
¹⁶Ari ikantanakeri Juan maawoini atziri: “Naaka apatziro nomitsitsiyaatantawo ñaa. Iro kantzimaitacha, awotsikitake maperotzirori ipinkatharentsitziri, nopinkathatztitari naaka. Te onkantaatsikaitya roshiyakaina naaka rimperatanewo no-zapato-ryaantyaariri. Iriitake kemetakaantyaawone romitsitsiyaatantatyeyaarime Tasorenkantsi, romitsitsiyaatantatyeyaarime eejatzi paampari.”
¹⁷Tema arika ankowiitero awankire, otekakitziro, irojatziri ataantakyaawori otaaki. Iro aye okithoki, otekitakero, owakotakero. Ari inkantaiyaari Awinkatharite eejatzi, rinashiyetaiyaari atziri. Ineshironkayetairi inkaate kemisantanairine, iriima kaari pakairone ikaariperoshirewaitzi, ritagairi paampariki kaari tsiwakanetatsine.”

¹⁸Osheki ikaminaantakeri Juan ikenkithatakairi atziripaini Kameethari Ñaantsi.
¹⁹Rimatakeri eejatzi Herodes pinkatharitatsiri, ikaminaawetakari, raakero Herodías iinantawetari Felipe irirentzi. Tema tzimatsi otsipa kaariperori rantayetakeri.
²⁰Iroowa owatsiperotakerori rantakeri Herodes romonkyagaitziri Juan.

Romitsitsiyaata Jesús
(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹Ikanta Juan romitsitsiyaayetziri osheki atziri, ari romitsitsiyaatakari Jesús irirori. Ramanaminthaita Jesús, kemewaitaka ashitaryaanakityeeyaame inkite,
²²iñagaitatziri ripokashitakeri Tasorenkantsi ikenapaake jenoki roshiyapaakari shiro. Ikemaitatziri inkiteki ikantaitanake: “Eerokatake Notomi netakoperotanewo. Osheki nokimoshirewentakemi.”

Icharineyetairi Jesús
(Mt. 1.1-17)

²³Ikanta Jesús retantanakawori rantayetakeri, ari tzimake 30 rosarentsite. Ikantaitziri iri tomintakariri José. Tomintanakariri José iita Elí,
²⁴tomintanakariri Elí iita Matat, tomintanakariri Matat iita Leví,

tomintanakariri Leví iita Melqui, tomintanakariri Melqui iita Jana, tomintanakariri Jana iita José,²⁵ tomintanakariri José iita Matatías, tomintanakariri Matatías iita Amós, tomintanakariri Amós iita Nahum, tomintanakariri Nahum iita Esli, tomintanakariri Esli iita Nagai,²⁶ tomintanakariri Nagai iita Maat, tomintanakariri Maat iita Matatías, tomintanakariri Matatías iita Semei, tomintanakariri Semei iita José, tomintanakariri José iita Judá,²⁷ tomintanakariri Judá iita Joana, tomintanakariri Joana iita Resa, tomintanakariri Resa iita Zorobabel, tomintanakariri Zorobabel iita Salatiel, tomintanakariri Salatiel iita Neri,²⁸ tomintanakariri Nateri iita Melqui, tomintanakariri Melqui iita Adi, tomintanakariri Adi iita Cosam, tomintanakariri Cosam iita Elmodam, tomintanakariri Elmodam iita Er,²⁹ tomintanakariri Er iita Josué, tomintanakariri Josué iita Eliezer, tomintanakariri Eliezer iita Jorim, tomintanakariri Jorim iita Matat, ³⁰ tomintanakariri Matat iita Leví, tomintanakariri Leví iita Simeón, tomintanakariri Simeón iita Judá, tomintanakariri Judá iita José, tomintanakariri José iita Jonán, tomintanakariri Jonán iita Eliaquim, ³¹ tomintanakariri Eliaquim iita Melea, tomintanakariri Melea iita Mainán, tomintanakariri Mainán iita Matata, tomintanakariri Matata iita Natán, ³² tomintanakariri Natán iita David, tomintanakariri David iita Isaf, tomintanakariri Isaf iita Obed, tomintanakariri Obed iita Booz, tomintanakariri Booz iita Salmón, tomintanakariri Salmón iita Naasón, ³³ tomintanakariri Naasón iita Aminadab, tomintanakariri Aminadab iita Aram, tomintanakariri Aram iita Esrom, tomintanakariri Esrom iita Fares, tomintanakariri Fares iita Judá, ³⁴ tomintanakariri Judá iita Jacob, tomintanakariri Jacob iita Isaac, tomintanakariri Isaac iita Abraham, tomintanakariri Abraham iita Taré, tomintanakariri Taré iita Nacor, ³⁵ tomintanakariri Nacor iita Serug, tomintanakariri Serug iita Ragau, tomintanakariri Ragau iita Peleg, tomintanakariri Peleg iita Heber, tomintanakariri Heber iita Sala, ³⁶ tomintanakariri Sala iita Cainán, tomintanakariri Cainán iita Arfaxad, tomintanakariri Arfaxad iita Sem, tomintanakariri Sem iita Noé, tomintanakariri Noé iita Lamec, ³⁷ tomintanakariri Lamec iita Matusalén, tomintanakariri Matusalén iita Enoc, tomintanakariri Enoc iita Jared, tomintanakariri Jared iita Mahalaleel, tomintanakariri Mahalaleel iita Cainán, ³⁸ tomintanakariri Cainán iita Enós, tomintanakariri Enós iita Set, tomintanakariri Set iita Adán, tomintanakariri Adán iriitake Pawa.

Inkaariperotakaiterime Jesús

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

4 ¹Ikanta ripiyaawo Jesús ipoñagaawo Jordán, risaikashiretantakari Tasorenkantsi. Ikantakaanakari Tasorenkantsi, jatake ochempiki.
²Ari risaikakeri okaatzi 40 kiteesheri, irojatzí ikowantawetakari Kamaari

inkaariperotakairime. Tema tekaatsi rowaiyaa janta, ayimatakeri ritashe.

³Pokake Kamaari, ikantawetapaakari: “Imaperotatyaarika Itomintzimi Pawa, pimpeyero pan jiroka mapi, poyaawo.” ⁴Ari rakanakeri Jesús, ikantanakeri: “Eenitatsi osankenarentsi kantatsiri:

Te apatziro okowimotari atziri royaawo pan, iroowa

kowaperotachari ankemisantairo maawoini ikantairi Pawa.”

⁵Ikanta Kamaari raanakeri Jesús ochempiki, rampaaretakaapaintari maawoini nampitsi ipinkathariyetzira atziripaini. ⁶Ikantziri: “Ari nonkantakaakyaawo impinkathayetaimi maawoini piñaayetakeri, ari nompakemiro eejatzi rowaneenkawo. Tema irootake

rashitakaayeetakenari naaka maawoini, ari nimatakeri nomperi itzimirika nokowiri. ⁷Arika potziwerowashitakena piñaapinkathatena, maawoini ikaatzira piñaakeri, eeroke ashitanaiyaawone.” ⁸Ari rakanakeri Jesús, ikantziri: “Eenitatsi osankenarentsi, kantatsiri:

Apatziro ampinkathatairi Awinkatharite Pawa, iri ankemisante apaani.”

⁹Ikanta Kamaari raanakeri nampitsiki Jerusalén, risaikaakeri jenoki omizikaaki tasorentsipanko, ikantapairi: “Kyaaryooperorika Itomintzimi Pawa, pimitaye isaawikinta kipatsiki. ¹⁰Tema eenitatsi osankenarentsi, kantatsiri:

Rotyaantemiri Pawa imaninkarite aamaakowentemine,

¹¹Iri thomaawakemine,

Eero pomposantapaaka mapiki.”

¹²Ari rakanakeri Jesús, ikantziri: “Aritake ikantaitake pairani:

Te okameethatzi piñaantashiwaityaari Piwinkatharite Pawa.”

¹³Ikanta Kamaari te rotsinampaashitari Jesús inkaariperotakairi, rintainaryaapithatapaintziri.

Retanakari rantayetziri Jesús

(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

¹⁴Ikanta ripiyaawo Jesús Galilea-ki, ityaakari ishintsinka Tasorenkantsi. Rithonka ikemakoitanakeri maawoini. ¹⁵Riyotaantayetake maawoini tsika rapatotapiintaita. Thaamenta ikantawentakari maawoini.

Ripiyaawo Jesús Nazaret

(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

¹⁶Ikanta Jesús piyaawo inampiki Nazaret tsika rantaritake. Okanta kiteesheri rimakoryaantaitari, jatake Jesús rapatotapiintaitaga, tema iro rametapiintari irirori. Ari ikatziyanakari riñaanatero osankenarentsi. ¹⁷Ipaitakeri rosankenare Kamantantaneri Isafas-ni. Ikanta rampinairyaaakero osankenarentsi, iñaatziro rosankenaitakero, kantatsiri:

¹⁸ Risaikantana naaka Itasorenka Awinkatharite,
 Tema iri saipatziiotakenari ompoñaantyaari nonkenkithatakoteniri
 ashironkainkari Kameethari Naantsi.
 Irijatzi otyaantakenari nowawisaakoyetairi okantzimoneentayetari.
 Nonkamantairi romonkyaaakaantaitziri tsika inkantaiya
 rontsiparyaakowentayeetairi.
 Ari naminakaayetairi kaari kowichaatsine,
 Nisaikakaashiwaitaiyaari ikaatzi rimperaitari.

¹⁹ Nonkenkithatakoyetairo tsikapaite raakameethantantai Awinkatharite.

²⁰ Irojatzii rampinaitantanaawori Jesús osankenarentsi, ipanairi
 kenkithatakaantapiintatsiri, saikanake. Iyokitzii ikantanaka
 maawoini atziri ikaatzi saikaintsiri rapatotapiintaitaga. ²¹ Ari
 retanakawo ikantanakeri piyotainchari: “Imonkaatzimoyetakemi
 iroñaaka jiroka osankenarentsi okaatzi pikemakeri.” ²² Iyokitzii wenta
 ikantaitanakeri Jesús, tema kameetha okanta ikenkithatakoyetziri.
 Osheki kenkithatakoyetanakeriri kameethaini. Ikantaitzi eejatzi:
 “¿Kaarima jirika itomi José?” ²³ Irojatzii ikantantanakariri: “Aamaaka
 ari pinkantakena: ‘Janjaatya paawintya eeroka aawintantzinkari.
 Tema osheki nokemakowentakemi pantayetakeri Capernaum-ki,
 janjaatya pantapairo eejatzi jaka pinampiki.’” ²⁴ Eekero ikantanakitzi
 Jesús: “Imaperotatya nonkantemiri, ashi rowatziro Kamantantaneri
 te ipinkathaitziri inampiki tsika risaikayetzi isheninka. ²⁵ Tema
 imaperotya jiroka, pairani eeniro risaikawetani Elías, te oparyagai
 inkani janta Israel-ki okaatzi mawa osarentsi eejatzi 6 kashiri. Antawoite
 ritasheneentaitake. Osheki kamatsiri oime saikawetachari janta, ²⁶ iro
 kantzimaitacha, te rotyaantaitziri Elías-ni riyaaatashitero kamatsiri oime,
 apatziro rotyaantaitakeri nampitsiki Sarepta saikatsiri Sidón-ki, isaikira
 tsinane kamatsiri oime kaari isheninkata. ²⁷ Ari oshiyakawo eejatzi eeniro
 risaikaweta Kamantantaneri Eliseo, tzimawetachaganki Israel-ki osheki
 mansiyari pathaawaitatsiri. Iro kantzimaitachari te rotyaantaitziri
 Eliseo retsiyatakotakagai apaani, apatziro rotyaantaitakeri Naamán
 kaari isheninkata poñaachari nampitsiki Siria, retsiyatakotakagairi.”
²⁸ Ikanta ikemaiyakeni ikaatzi saikaintsiri rapatotapiintaitaga, antawoite
 ikisaiyanakani. ²⁹ Ikatziyaiyanakani, ragaitanakeri Jesús iweyaathapitaga
 nampitsi, ikenakaitanakeri tsika isaiki impeeta rotziriyagaiterime.
³⁰ Iri kantamaitacha Jesús, rishiyapithatanakari rosatekantanakari
 niyankineki, jatai.

Atziri raayiri peyari
(Mr. 1.21-28)

³¹ Ikanta Jesús oirinkanaa nampitsiki Capernaum saikatsiri Galilea-ki.
 Riyotaantayetapai kiteesheriki rimakoryaantaitari. ³² Tema te omaanta

ishintsinka riyotaantzira, iyokitziwenta ikantaitziri. ³³Okanta janta tsika rapatotapiintaita, ari risaikakeri atziri raayiri peyari, kaimanake shintsiini irirori, ³⁴ikantzi: “Piñaaminthatashitena Jesús Nazaret-satzi, niyotzimi naaka eerokatake itasorentsita Pawa. Iro pipokantari jaka pithonkaiyenani.” ³⁵Ikisathatanakeri Jesús, ikantanakeri: “¡Pimairete peyari, piyaatai! Tyaanake atziri rintainaryaapithatanakeri iweyarite, temaita rowaariperowaitanakeri.” ³⁶Iyokitziwenta ikantawentanakeri maawoini, ikantawakaiyanakani: “¿Iitayaakama jirika? Rotsinampairi romishiyiri peyari richeraimotzirira.” ³⁷Ari ithonka ikemakoitanakeri Jesús maawoiniki nampitsi okaatzi saikatsiri janta.

Jesús retsiyatakotakagairo riyote Pedro

(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸Ikanta rishitowanake Jesús rapatotapiintaitaga, kyaapaake ipankoki Simón. Okanta riyote Simón, imatakero antawoite katsiirentsi. Ikantaitawakeri Jesús retsiyatakotakaapairo. ³⁹Roiyotashitanakawo omaryaakaga, kemewaitaka richeraimotakityeerome katsiirentsi. Etsiyatakotanake osaawakiweta, piriintanaka aminawakeniri oita ompawakeriri.

Retsiyatakotakagairi Jesús mantsiyaripaini

(Mt. 8.16-17; Mr. 1.31-34)

⁴⁰Okanta otsireniityaanake, ramaitapaakeniri Jesús osheki atziri kantawaiyetachari imantsiyare. Ikanta ñaawakeri Jesús, apatziro riterotantawakari rako, etsiyatakoyetanai. ⁴¹Osheki romishitowitakeri eejatzi iweyarite, antawoite ikaimayetzi peyari, ikantzi: “¡Itomi Pawa pinatzi!” Iri kantzimaitacha Jesús, ikisathayetakeri peyari, te rishineteri inkenkithawaite, tema riyotake peyari iriitake Cristo.

Riyotaantzi Jesús maawoini Galilea-ki

(Mr. 1.35-39)

⁴²Okanta okiteeshetamanai, ananinkanake Jesús apanirowni ikenanake ochempiki. Osheki aminaminatairiri tsikarika ikenake. Ikanta ñagaitairi, te rishineetairi riyaatai. ⁴³Irojatzzi ikantantanakeri Jesús: “Ontzimatyee inkemaitero eejatzi otsipaki nampitsi Kameethari Ñaantsi kenkithatakotziriri ipinkathariwentantaira Pawa. Tema irootake nipokantakari naaka jaka.” ⁴⁴Eekero riyaataakanakitziiro Jesús inkenkithatanake pankotsikipaini rapatotapiintaitaga saikatsiri Galilea-ki.

Kaari ñagaitapiintzi tarajaawaitaantsi

(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

5 ¹Okanta kiteesheri, risaiki Jesús inkaarecheraaki Genesaret. Ranawiimatakeri atziri ikaatzi piyowentakariri ikemisantziro

riñaane Pawa. ²Ari iñaake Jesús apite pitotsi aataka othapyaaki. Tekaatsi otetantyaawone, tema ikiwaiyatziiironi itarajaamento. ³Otetapaaka Jesús pitotsiki. Tema iri ashitawo Simón jiroka pitotsi, ikantakeri rotyaantero eepichokiini niyankyeeronkaini. Ari risaikantanakawo Jesús pitotsi, retanaawo riyotaayetanaairi atziri. ⁴Ikanta rithonkanakero riyotaantzi, ikantzi: “Simón, paanakero pipito niyankyeeronkaini, ari pintarajaateri.” ⁵Ari rakanake Simón, ikantzi: “Ari notarajaaweta tsireniriki, tekaatsi naye. Eerokarika kantanari, aritake nimatakero.” ⁶Rimatakero itarajaatzi, raake osheki shima, iro isagaimateme itarajaamento. ⁷Ikaimawakotanakeri ikaataiyapiintzinira itarajaatzi ramitakoteri. Ikanta riyaatashitanakeri, ikenakotanake otsipaki pitotsi, riyeekitantakawo apitekeroini, iroowetainchame ritsitsiyakotaiyenime. ⁸Ikanta iñaakero Simón Pedro awisaintsiri, rotziwerowashitanakari Jesús, ikantanakeri: “Pintainaryaapithatena Pinkatharí, kaariperoshireri ninatzi naaka.” ⁹Tema antawoite ithaawanake Simón iñaakerira osheki raake shima. Ari ikantaiyanakani eejatzi maawoini itsipapaini. ¹⁰Rimatizitanakawo Jacobo eejatzi Juan, itomipaini Zebedeo, tema iri itsipatakari Simón. Iri kantzimaitacha Jesús ikantanakeri Simón: “Eero pithaawashiwaita, oshiyaiyaawo iroñaaka nontarajaatakagaimiri atziripaini.” ¹¹Ikanta raatakotaiypaini, rookanawentanakero maawoini, royaataiyanakerini Jesús.

Retsiyatakotakagairi Jesús imatziri pathaawontsi

(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

¹²Okanta otsipa kiteesheri rareetaka Jesús nampitsiki, ari ripokakeri imatziri pathaawontsi. Ikanta iñaapaakeri Jesús, rotziwerowashitapaakari, ikantapaakeri: “Pinkatharí, pikowirika petsiyatakotakagaina, niyotzi tzimatsi pishintsinka petsiyatakotakaantantenari.” ¹³Irojatzitaretakotantanakariri Jesús, riterotantakariri rako, ikantziri: “Nokowi, petsiyatakotai.” Etsiyatanake ripathaawaiwetaga. ¹⁴Ari ikantziri: “Te nokowi pinthawetakotena. Apatziro powanakero piyaatashiteri Imperatasorentsitaarewo, pimonkaatero rosankenatakeri Moisés-ni, paanake pinkitewathatantaiyaari, riyotantaityaari etsiyatakotaimi.” ¹⁵Iro kantzimaitacha ikemakoitanakeri intaina Jesús. Osheki atziri piyowentakariri ikemisantziri. Ikowaiyini retsiyatakotakaayetairi eejatzi mantsiyaripaini. ¹⁶Iri kantacha Jesús risaikawaitapiintzi irirori ochempiki, ari ramanari.

Retsiyatakotakagairi Jesús kisopookiri

(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

¹⁷Okanta otsipa kiteesheri riyotaantzi Jesús, ari risaikaiyakeni Fariseo itsipayetakari Yotzinkariite, poñaayetachari nampitsiki Galilea, Judea, eejatzi

Jerusalén-ki. Tema ityaakari Jesús ishintsinka Awinkatharite, kantacha retsiyatakotakaayeri mantsiyari. ¹⁸Irojatzi rareetantaiyapaakarini atziri inatakotakeri shitashintsiki kisopookiri. Ikowawetaiyakani inkyaakaapaakerime pankotsiki, romaryaakoterime risaikakera Jesús. ¹⁹Te okanta inkyaakairi, tema piyochonchoitaka atziri. Rataitakaanakeri jenoki pankotsiki, imoontakero pankotsi, rowayiitakotakeri mantsiyari ikatziyajaantakaga Jesús. ²⁰Ikanta Jesús riyotakotawakeri osheki rawentaakari, riñaanatawakeri mantsiyari, ikantziri: “Asheninká, ipeyakotaitaimiro pikaariperoshirewetaka.” ²¹Ikanta ikemawake Yotzinkariite itsipayetakari Fariseo, ikantashiretaiyanakeni: “Rithainkatziri Pawa jirikawé. Tema tekaatsi materone impeyakotakaantero kaariperori, apatziro ikantakaawo Pawa.” ²²Iri kantzimaitacha Jesús riyoshiretakotakeri, ari rosampitziri: “¿Oitaka pikenkithashiryaawaitantari? ²³¿Tema okameethatzi nonkante: ‘Ipeyakotaitaimiro pikaariperoshirewetaka?’ Irooma pikowi nonkanteri: ‘Pinkatziye, piyaatai.’ ²⁴Iroñaaka piyoteri Itomi Atziri oshekitzimotziri ishintsinka, ari impeyakotairi kaariperoshirewetachari.” Ripithokashitanakari mantsiyari, ikantziri: “Pinkatziye, paanairo pishitashi, piyaatai.” ²⁵Piriintanaka kisopookiri, raanairo ishitashi romaryaantawetari. Iñagaitawairi riyataai ipankoki, kimoshire ikantawentanakari Pawa. ²⁶Iyokitziiwenta ikantanaka maawoini atziripaini, ikimoshirewentanakeri iriroripaini Pawa. Ithaawankakiini ikantaiyini: “Te añaaipiinteri oshiyaawone jiroka.”

Raantaitanakariri Leví
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

²⁷Ikanta rishitowanai Jesús, iñapaakeri jitachari Leví risaiki rapatotziriri koriki, ikantapaakeri: “Poyaatena.” ²⁸Katziyanaka Leví, rookanawentanakero maawoini, royaatanakeri.

²⁹Ikanta Leví, raanakeri Jesús roimoshirenkya ipankoki itsipataanakeri riyotaanewo. Ari riyataakeri eejatzi osheki apatotziriri koriki, osheki jatayetaintsiri itsipa. Ari ikaataiyini rowaiyani. ³⁰Ikanta Fariseo itsipatakari Yotzinkariite, riñaanaminthatakeri riyotaanewo Jesús, ikantziri: “¿Iitaka pitsipatantariri powaiyani kaariperoshireri pitsipatakari eejatzi apatotziriri koriki?” ³¹Irojatzi rakantanakari Jesús irirori, ikantanakeri: “Arika imantsiyate atziri, ripokashitziri aawintantzinkari, iriima atziri kaari mantsiyatatsi tekaatsi inkowe irirori. ³²Te inta nipokashiteri naaka nonkaimashiretaiiri kameethashireri, tema nipokashitatziri kaariperoshireri nonkaimashiretaiiri rookairo kaariperori.”

Ikenkithatakotziro Jesús ritziwentaita
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

³³Ikanta rosampiitakeri Jesús, ikantaitziri: “¿Iitaka kaari ritziwentanta piyotaanewo? Iriima rashini Juan, rashi eejatzi Fariseo-paini, osheki

ritziwentapiintaiyani irirori, ramanaiyani eejatzi. Noñiiri piyotaanewo eeroka, te ritziwentawaita, owawaitacha, irawaitatsi imere.”

³⁴Rakanake Jesús, ikantzi: “Arika intsipataityaari aawakaachari, ¿arima rowashireneentaitakya? ³⁵Arika paata ragaitakeri iimentaitari, aripaite ritziwentaitya.”^a ³⁶Ari roshiyakaawentanakeniri Jesús, ikantziri: “Antyashipawo ikithaataitari, arikame rowamatankaitantyaawo osapeki owakerari, ari imaperotanakya isagaaperotanake arika aminthatanakya owakerari. Te irooperotakairo antyashipawo ikithaataitari rowamatankaitantyaawome owakerari. ³⁷Te ikameethatzi eejatzi antyashipari mashitsinaki rowantaityaari eeryaatatsiri riraitziri. Arika rowantaitakyaari, ari risanaryaanake, apaawaitashitakya riraitziri, eejatzi inkemetakya mashitsinaki irirori. ³⁸Iri kameethatatsi owakerari mashitsinaki rowantaityaari eeryaari riraitziri. Eero rapaawaitanta apitekeroini. ³⁹Ikaatzi ametawori ririro poitatsiri, eero rametaawo rirairo eeryaari. Inkantapiinte: ‘Iro kameethatatsi arero poiri.’ ”

Ikenkithatakotziro Jesús kiteesheri rimakoryaantaitari

(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

6 ¹Okanta kiteesheri rimakoryaantaitari, ikenanake Jesús pankirentsimashiki. Ikanta riyotaanewopaini ikowiitanake okithoki pankirentsi, ramirokakitzimaitawo inkene royaawo. ²Te inimoteri Fariseo-paini, rosampitakeri ikantziri: “¿Iitaka pikowiitantawori? ¿Tema piyote te ishinetaantsita kiteesheriki rimakoryaantaitari?” ³Rakanake Jesús, ikantanake: “¿Tema piñaanatakoteri eeroka ikantaganki David-ni itsipayetakari ikaataiyini aantawetakari ritashe? ⁴Ikyaaake tasorentsi pankoki, raakero pan tasorentsitatsiri, rowakawo irirori, ipakeri ikaatzi itsipayetakari. Tema te ishinetaantsiweta rowaityaawo, apatziro rowapiintawo Imperatasorentsi arewo.” ⁵Irojatziri ikantantakari eejatzi: “Jirika Itomi Atziri ipinkathariperotzi irirori, ranayiro jiroka kiteesheri.”

Atziri kisoimpekiri

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶Okanta otsipa kiteesheri rimakoryaantaitari, ikyaaake Jesús rapatotapiintaitaga, riyotaantapai eejatzi. Ari risaikakeri atziri kisoimpekitsiri rakoperoki. ⁷Ikanta Yotzinkariite itsipayetakari Fariseo, aamaane rowakeri Jesús iñeeri arika retsiyatakotakagairi mantsiyari kiteesheriki rimakoryaantaitari, ontzimantyaari inkantakoteriri. ⁸Iri kantacha Jesús, riyotake irirori oita ikenkithashiretari. Ikaimakeri

a 5.35 Iriitake Jesús oshiyakaawentachari jaka. Iriitake kemetakariri raawakaayeta atziri. Kantakotachari eejatzi jaka, arika raayeetakeri iimentaitari, irijatziri kantakotacha arika rowamagaitakeri, osheki rowashirewaitanakya riyotaanewopaini.

kisoimpekiri, ikantziri: “Pipoke, posatekya niyanki.” Pokapaake kisoimpekiri, katziyapaaka. ⁹Irojatzí ikantantanakari Jesús: “Tzimatsi nosampitemiri: ¿litakama shinetaantsitatsiri anteri kiteesheriki rimakoryaantaitari? ¿Tema okameethatzi aneshironkatante, irooma kameethatatsi owamaante? ¿Tema okameethatzi etsiyatakotakaante, irooma kameethatatsi ankaariperowaite?” ¹⁰Ikempoyaanakeri piyowentakariri, irojatzí riñaanatantanakariri mantsiyari, ikantziri: “Pampiryaawakotai.” Matanaka, akotsitanai kameetha. ¹¹Iri kantzimaitacha jirikapaini, antawoite ikisaiyanakani. Ikenkithawaitaiyakeni tsika inkanteri Jesús.

Riyoyaake Jesús 12 Rotyaantaperore

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹²Ikanta ritonkaanake ramañari Pawa. Ari ikamaitawo maawoini tsireniriki ramana. ¹³Okanta okiteeshetamanai, ipiyotakeri maawoini riyotaanewo. Ari riyoyaake ikaatzi 12, iriitake jitakeri Otyaantaperoriite. ¹⁴Jirika ikaatzi riyoyaakeri: Simón, irijatzí iitakeri Pedro. Ipoñaapaaka Andrés irirentzi Simón. Ipoñaapaaka Jacobo itsipataakeri Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵Mateo, Tomás, Jacobo itomi Alfeo. Ipoñaapaaka Simón iitaitziri Jokaakowentantaneri, ¹⁶ipoñaapaaka Judas irirentzi Jacobo. Ipoñaapaaka eejatzí Judas Iscariote, iri pithokashityaarine paata.

Ikenkithatakairi Jesús osheki atziri

(Mt. 4.23-25)

¹⁷Ikanta roirinkaiyaani Jesús itsipataari riyotaanewo. Ari risaikaiyapaakeni owintenipathatzira. Osheki atziri piyowentapaakariri, Judea-satzi, Jerusalén-satzi, Tiro-satzi eejatzí Sidón-satzi. Ripokaiyakeni jirikapaini inkemero ikenkithatakotziri Jesús, ikowaiyatziini eejatzí retsiyatakotakagairi mantsiyaripaini. ¹⁸Tema ikaatzi raagayetziri peyari, retsiyatakotakaayetairi. ¹⁹Ikowaiyanakeni atziri riterotantawakyaari rako, tema oshekitzimotziri Jesús ishintsinka, retsiyatakotakaayetziri maawoini.

Ikenkithatakotaitziri kimoshiretaatsine eejatzí ashironkaachane

(Mt. 5.1-12)

²⁰Ikanta raminanakeri Jesús riyotaanewo, ikantziri: “Kimoshire pinkantaiya ashironkainkari, tema eerokatake ñagairone impinkathariwentantai Pawa.

²¹Kimoshire pinkantaiya piñaawetawowa pitasheyaneentawaitzi, tema irootaintsi piñagairo pinkemaneentaiya. Kimoshire pinkantaiya piñaawetawowa piraaneentawaita, tema irootaintsi piñeero pishirontawaitaiya.

²²Kimoshire pinkantaiya onkantawetakya piñaawetyaawo inkisaneentaitemi, rookimawaitaitemi, inkaweyawaitaitemi, imanintawaitaitemi, okantakaantziro poshiretaarira Itomi Atziri.

²³Thaamenta pinkantayetaiya, pinkimoshireyetai, tema Pawa pinayetaimine inkiteki. Pinkenkithashiryakotero tsika ikantaitakeri pairani etanakawori Kamantantaneriite, irojatzí awishimotemine eejatzí eeroka iroñaaka.

²⁴¡Inkantamatsitaitairi ashaagantzinkari! Tema iñaawetakawo ketziroini inintaawaitaka.

²⁵¡Inkantamatsitaitairi kemaneentachari! Tema ari iñagairo paata ritasheyaneentai irirori. ¡Inkantamatsitaitairi ñaayetzirori ishirontawaíta! Ari iñagairo paata rashironkaawaitaiya, ari riraawaitaiyaari eejatzí.

²⁶¡Inkantamatsitaitairi rasagaawentaitari! Tema ari ikantaweetakari pairani oshiyakowetakariri Kamantantaneri.”

Petakotyaari kisaneentayetzimiri

(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷“Iro kantzimaitacha pinkeme nokantzi naaka: Petakotaiyaari ikaatzí kisaneentayetzimiri, paakameethayetairi. ²⁸Eero pipiyatari kishimawaitzimiri. Pamanakoyetaiyaari thaiyakoyetzimiri. ²⁹Arika ripasaitemi kashetawooni, pishinetaiyaari rimontewootemi ripasatemi. Arika inkowaite ragaitero piithaare posaawantapiintari, pishinetainiri raanakero pikithaatakari eejatzí. ³⁰Arika inkantaitemi: ‘Pimpena’, ontzimatye pimperi. Arika rayitaitemiro pashitari, eero piñaawaitakotziro. ³¹Pikowirika retakoitemi, petawakyaawo eeroka petakotantya.

³²Iriirika petakotya etakoyetzimiri eeroka. ¿Kameetharinima jiroka? Tema te, iroowa rantapiintakeri kaariperoshireri. ³³Iriirika paakameethatake aakameethatzimiri eeroka ¿Kameethatakema jiroka? Tema te, iroowa rantapiintakeri kaariperoshireri. ³⁴Arika inkantaitemi: ‘Pimpawakenawo, ari noipiyaimi paata’, irojatzí pimpantanakyaariri tema piyotzi ari rimataimi eeroka paata, ¿Kameethatakema jiroka? Tema te, iroowa rantapiintakeri kaariperoshireri. ³⁵Petakoyetaiyaari kisaneentayetzimiri, eero pipiyatari. Pimpantayete arika inkowakoitemi, eero poyaawenta rimataitaimi eeroka. Antawoite ripinataimi, itomintaimira Jenokisatzí. Imaperotatya retakoyetari irirori maawoini kaariperoshireripaini. ³⁶Ikemetai Ashitairi retakotai, ari pinkantyaari eeroka.”

Ikenkithatakotziro Jesús kishimataantsi

(Mt. 7.1-5)

³⁷“Eero pikishimatantzi, rimataitaimikari eeroka paata. Eero piyakowentantzi, rimataitzimikari eeroka paata. Arika

pimpeyakotakaante, ari rimataitaimi eeroka paata. ³⁸Pantaneri pinatye, tema ari rimataitaimi eeroka paata, ranaakaitaimiro okaatzi pipantakeri. Eenitatsirika pantakeri, arira inkantaitaimi paata eeroka.”

³⁹Irojatzí roshiyakaawentantanakanariri Jesús, ikantzi: “¿Kantachama rakathatawakaiya kaari kowichaatsine? ¿Tema ari imparyaaake apitekeroini omoonakiki? ⁴⁰Te ñagaitzi apaani riyotagaitziri rawisheru yotairiri. Irooma paata arika riyotaaperoitakeri ari roshiyaiyaari yotairiri pairani. ⁴¹¿Litaka pikowantari pamineniri itsipa tyaakitinkari rokiki? Petawaiyaawo eeroka paawairo antawo inchapetoki tyaakitakemiri. ⁴²Eero okanta pinkanteri pisheninka: ‘Pipoke, nayemiro tyaakitakemiri pokiki.’ Tema tzimatsi pokiki antawo inchapetopi tyaakitakemiri. ¡Owapeyimotantaner! Petawaiyaawo paawairo eeroka tyaakitakemiri pokiki, onkene pamineniri pisheninka tyaakitainchari eepikhokiini rokiki.”

Ari riyoitziro pankirentsi onkithokitanakerika

(Mt. 7.15-20)

⁴³“Inchato saankanatatsiri ishooiki, te ñagaitziro onkaariperote okithokiki. Irooma inchato sampiyashitatsiri, te kameetha ñagaitero onkithokite. ⁴⁴Tema okaatzi kameethayetsiri chochoki, tera okameethawaitashita apaniroini, iroowa kantakaawori owaato okameethatzi iroori. ¿Ñiroma higo onkithokitantyaawo owaato kitochee? ¿Kantachama uva onkithokitantyaawo kitochee eejatzi? ⁴⁵Ari ikantaari kameethashireri ikenkithashiryaapiintawo kameethari, irootake okameethatantari rantayetziri. Iriima kaariperoshireri te ikenkithashiryaapiintawo kameethari, irootake okaariperotantari rantayetziri. Tema okaatzi ikenkithashireyteri, irootake riñaaneyetakeri eejatzi.”

Ikenkithatakoitziri apite owatzikirori ipanko

(Mt. 7.24-29)

⁴⁶“¿Litaka ikantantaitanari: ‘Pinkatharí, pinkatharí?’ Temaita rantaitanawo okaatzi nokantayetziri. ⁴⁷Eenitatsi antanairori okaatzi nokantayetziri. Jirika roshiyakari: ⁴⁸Roshiyakari atziri wetsikatsiri ipanko, ikiyashitakero itzinkami okisopathatzira, rowatzikakero. Irojatzí ipokantakari antawoite amaani, ookantapaakawo shintsiini pankotsi, te eewokiro. Tema rowatzikaitakitziiro kameethaini okisopathatzira. ⁴⁹Iriima ikaatzi peyakotziri nokantayetziriri, kaari antanairone, roshiyakari atziri wetsikawetachari ipanko, temaita ikiyashitziro inthomoiki itzinkami. Okanta ipokake antawoite amaani, ookantapaakawo shintsiini, tyaanake. Te ñagaitairo.”

Retsiyatakotakagairi Jesús ronampire reeware owayeripaini

(Mt. 8.5-13)

7 ¹Ari rithonkanakero Jesús ikenkithatakairi atziripaini, jatai nampitsiki Capernaum. ²Ikanta mantsiyatake retakoperotanewo

ronampire reeware owayeripaini Roma-satzi, irootaintsi inkameme. ³Ari ikemakowentakeri Jesús, rotyaantake Itzinkamipaini Judá-ite, inkaimeri Jesús, retsiyatakotakagainiri ronampire. ⁴Ikanta riyatashitakeri Jesús, ikantapaakeri: “Okowaperota pamitakoteri reeware owayeripaini, ⁵tema raakameethatapiintakena, riwetsikaiyakenani pankotsi napatotapiintaga.” ⁶Ikanta Jesús, royaatanakeri. Iro rareetantyaarime ipankoki, ritonkyotakarishi sheninkathori reeware owayeri, iri itsipa rotyaantakeri, ikantapaakeri irirori: “Jesús, ikantakaantzimi jewari, ikantzi: ‘Kaariperori nini naaka, eero pikyaawankotana.’” ⁷Irootake kaari niyaatashitantzimi noñeemi naaka. Apatziro nokowiro piñaane pinkantakaantawakeri nonampire, aritake retsiyatakotai. ⁸Tema eenitatsi imperatanari naaka, eenitatsi eejatzi owayeri nimperatarina naaka. Arika nonkanteri: “Piyaate”, aritake riyatatake. Arika nonkante otsipa: “Pipoke”, aritake ripokake. Arika nonkanteri nonampire: “Pantero jiroka”, rimatziro rantziro.” ⁹Riyokitziitanake Jesús ikemawakerira, ikantanakeri itsipatakari: “Iriitake matakoreri jirika ikemisantzi, te itzimi jaka Israel-ki asheninka oshiyaarine jirika. Imaperotatya.” ¹⁰Ikanta ripiyaa pankotsiki rotyaantaitakeri, iñaapaatziiri onampirentsi, etsiyatakotai imantsiyawaiwetaga.

Rowañagairi Jesús eentsite kinankawo

¹¹Ikanta ikenanake Jesús nampitsiki jitachari Naín, iri itsipayetanaari riyotaanewo. Osheki eejatzi atziripaini. ¹²Iro rareetzimatyana nampitsiki, ritonkyotakotantakarishi ragaitziri kaminkari inkitaiteri, apintzi rinatzi otomintari tsinane kinankawo. Osheki atziri oyaatakerori tsinane. ¹³Ikanta Jesús iñaawakero tsinane, antawoite retakoshiretanakawo. Ikantziro: “Ataama piraawaitaka.” ¹⁴Ripokapaake okaakiini, ipampitapaakero rowantaitakariri. Katziyayapaakani natakotziriri. Ikantzi Jesús: “Ewankarí, eeroka niñaanatzi, pimpiriintai.” ¹⁵Piriintanaa kamawetainchari kenkithawaitanai. Rakathatanairi Jesús irojatziri iriniroki. ¹⁶Antawoite ithaawaiyanakeni ikaatzi ñaakeriri. Ikimoshirewentanakeri Pawa, ikantaiyanakeni: “Pokataike iriiperori Kamantantaneri.” Ikantaiyanakeni eejatzi: “Pokataike Pawa iri neshironkayetaine aaka.” ¹⁷Ithonka ikemakoitanakero rantakeri Jesús maawoini Judea-ki, eejatzi otsipaki nampitsi okaatzi saikanampiyetzirori.

Rotyaantakeri Juan riyotaanewo

(Mt. 11.2-19)

¹⁸Ikanta Juan ikemake irirori okaatzi awisaintsiri, ikamantapaakeriri riyotaanewopaini. Ari riyoyaake apite riyotaanewo, ¹⁹rotyaantakeri

b 7.6 Jirika reeware owayeri kaari Judá-ite, itsipasatzi atziri rinatzi. Tema pairani Judá-ite, te ikyaawankotziri kaari isheninkata.

rosampiteri Jesús, inkanteri: “¿Eerokama iitaitziri ‘Pokatsine?’ Kaaririka eeroka, ¿Tzimatsima itsipa naamaiyaari pokatsine?” ²⁰Ikanta ripokaiyakeni, iñaapaakeri Jesús, ikantapaakeri: “Rotyaantakena Juan omitsitsiyaatanteneri nosampitemi: ¿Eerokama iitaitziri ‘Pokatsine?’ Kaaririka eeroka, ¿Eenitatsima itsipa naamaiyaari pokatsine?”

²¹Eekero retsiyatakotakaayetatziri Jesús kantawaiyetachari mantsiyari, raagayetziri peyari, rokiryaaakaayetairi mawityaakiri.

²²Irojatziri rakantanakariri pokaintsiri, ikantanakeri: “Arika pipiyana, pinkamantapai Juan okaatzi piñaakeri eeroka nantakeri, okaatzi pikemakeri nokantakeri. Tema nokiryaaakagairi mawityaakiri, nanashitakaayetaari kisopookiri, nokemakaayetairi matyokempitari, netsiyatakotakaayetairi imatane pathaawontsi, nowañaayetairi kaminkari, nokamantayetairi ashironkainkari Kameethari Ñaantsi.

²³Irootake inkimoshiretantaiyaari kaari kisoshirewontainane.”

²⁴Ikanta ripiyaiyanaani rotyaantanewo Juan, rosampitanakeri Jesús ikaatzi piyowentakariri, ikenkithatakotziri Juan, ikantziri: “¿Iitaka pikenkithashiretakotariri piñaakeri chapinki ochempiki? ¿Iriima piñaake oshiyawori sawoo ompironkatonkitakaawo tampyaa okantakaantziro te ithaamentashireta? ²⁵¿Piñaakerima rowaneenkataka ikithaataka? Tema maawoini nintaawaitachari, owaneenkatachari ikithaata, risaikawankotziri pinkathari. ²⁶Iro piyaatashitantakariri piyotaiyakeni Kamantanteneri rinatzi. Rimaperotatziiro irirori ranaakeri Kamantanteneripaini. ²⁷Iriitake rosankenatakoitakeri pairani, riñaanatziri Pawa itomi, ikantzi:

Notomí, ari notyaantake paata etyaawone inkamantakotemi, Iriitake wetsikaantemine tsika pinkenapaake eeroka.

²⁸Nokantzi naaka: Atziripaini ikaatzi tzimayewetainchari, tekaatsi Kamantanteneri anairone riyotanetakari Juan. Iri kantacha inkaate impinkathariwentairi Pawa inkiteki, tsinampashiretaatsine janta, ranagairi irirori paata Juan.” ²⁹Iriima atziripaini itsipatakari apatotziriri koriki, riyotanai tampatzikashireri rinatzi Pawa, romitsitsiyaayetairi Juan. ³⁰Irima Fariseo-paini itsipatakari Yotzinkariite te rishineta romitsitsiyaateri Juan, ari rapaatzirori rantzimotaneri Pawa.

³¹Irojatziri ikantantanakariri Pinkathari Jesús: “¿Iitaka noshiyakayeri jirikapaini? ³²Noshiyakagairi owashaantawairentzi eentsi arika roshiyakaawaitya ikaatzira reentsitaiyini, ikantawakaiyani: ‘Jame ashowiwaite omampaantyaari.’ Temaita ikowi. Ikantaweta eejatzi: ‘Jametya omampaawaitya owashiretantyaari.’ Temaita ikowi eejatzi.

³³Irootake rantayetakeri jirikapaini. Ñaayewetakariri Juan, ritzitapaakawo irirori owanawontsi, te ririro poiri, iro kantzimaitacha ikantaitakeri: ‘Peyarishireri rini.’ ³⁴Irojatziri ripokantakariri Itomi Atziri, te ritzitawo irirori owanawontsi, ririro poiri. Ikantaitakeri: ‘Kaariperori rinatzi, owawairentzi

rinatzi, shinkiyantzi, raapatziyari apatotziriri koriki, raapatziyari eejatzikaariperoshireri.’³⁵ Tekaatsi oitzimaitya, tema yotzinkari ari riyoitairi paata imapero riyotanetzi, arika iñaaperoitairo onkaate awisayetatsine.”

Rareetari Jesús Fariseo jitachari Simón

³⁶Ikanta Fariseo raanakeri Jesús rowakayaari. Areetaiyakani ipankoki, saikapaake Jesús rowapiintaitaga. ³⁷Okanta kaariperoshirero tsinane nampitawori janta, okemakowentakeri Jesús ripokake ipankoki Fariseo rowaiyaani, pokanake iroori amakotanake kasankaari owantawo onaki riwetsikaitziro mapinaki.^c ³⁸Okatziyimotapaakari iitzikeroki Jesús, irayimotapaakari. Ithaatanaka oyaaki okiki ashetzitetakeri iitzi, oshetantzimaitari oishi. Othoyitzitanakeri, isaitantanakeri kasankaari. ³⁹Ikanta jirika Fariseo amakeriri Jesús, iñaakeri, ikantashiretanake: “Rimaperotatyeyyaame jirika inkamantantneriite, ari riyotakerome tsika okantawaita jiroka tsinane thotayitzitakeriri, kaariperoshirero inatzi.” ⁴⁰Ikanta Jesús ikantanakeri Fariseo: “Simón, tzimatsi nokowiri nonkantemiri.” Ari ikantanake: “Janjaatya pinkantenawo yotaanteri.” ⁴¹Irojatziki ikantantanakariri: “Tzimatsi Atziri, ipakeri iyorikite apite atziri. Apaani ipake 500 denario, iriima itsipa ipakeri 50 denario. ⁴²Okanta osamanitake, te rimatairi roipiyairi koriki jirika apite atziri, ipeyakoitairi rireewetanewo apitekeroini. Janjaatya pinkantena, ¿Iztimikama etakoperotantatsine?” ⁴³Rakanake Simón: “Nokantzi naaka iri etakoperotantatsiri atziri ipeyakoperoitakeri rireewetanewo.” Ari ikantzi Jesús: “Irootake pikantakeri.” ⁴⁴Raminanakeri Jesús isaikakera tsinane, ikantziri Simón: “¿Piñaakero antakeri jiroka tsinane? Nokyaawankotakemi eeroka, temaita pipana ñaa nonkiwayitzitapaakyaari. Irooma jiroka tsinane, okiwayitzitantakenawo oyaaki shitowanaintsiri okiki, irojatziki oshetantantakenawo oishi. ⁴⁵Te pinintawootawakena piwethatawakena eeroka, irooma jiroka tsinane osheki onintayitzitakena. ⁴⁶Te pisaipatzitotantenawori eeroka oyeenka pankirentsi pimpinkathatena, irooma jiroka tsinane, isaitantakenawo kasankaari noitziki. ⁴⁷Osheki okaariperoshirewetaka jiroka tsinane, impeyakoitainiro tema osheki onintakena. Iriima ikaatzi ipeyakoitziiri eepichokiini, eepichokiini inintantzi.” ⁴⁸Irojatziki ikantantanakawori tsinane: “Ipeyakoitaimiro pikaariperoshirewetaka.” ⁴⁹Ikantaiyanakeni ikaatzi itsipataiyakarini: “¿Iitayakama jirika rimatantyaawori impeyakotakaantero kaariperori?” ⁵⁰Eekero ikantanakitziro Jesús jiroka tsinane: “Piyaatai kameetha, iro pawisakoshiretantaari pikemisantanai.”

Tsinane amitakoyetakeriri Jesús

8 ¹Ikanta Jesús itsipayetakari 12 riyotaanewo, rithotyakero nampitsi ikenkithatake, ikenkithatakotakeri Pawa tsika

c 7.37 Irootake ikantakoitzi jaka mapinaki, iitaitziri otsipaki nampitsi “alabastro”.

ikanta ipinkathariwentantai. ²Ari itsipatakawo eejatzi tsinanepaini okaatzi retsiyatakotakagairi raagawetawo peyari, eejatzi okaatzi mantsiyayewetachari. Jiroka okaatzi oyaatakeriri: María Magdala-sato raagawetari peyari ikaatzi 7, ³opoñaapaaka Juana iina Chuza rimperatanewo Herodes, opoñaapaaka Susana. Ari otsipatakawo eejatzi otsipapaini tsinane okaatzi papiintziriri koriki Jesús.

Roshiyakaawentziri Jesús pankiwarentzi

(Mt. 13.1-15, 18-23; Mr. 4.1-20)

⁴Ikanta ipiyowentapaakari Jesús osheki atziri poñaayetachari otsipaki nampitsi. Roshiyakaawentatziiniri okaatzi riyotaayetziriri, ikantziri: ⁵“Eenitatsi apaani pankiwarentzi jatatsiri impankiwaite. Ikanta rookakitakero iwankire, tzimatsi jokakitapainchari awotsiki, ithonka raatzikakitaitakero, ikanta ripokaiyakeni tsimeryaani, rowapaakawo. ⁶Tzimatsi otsipa jokakitapainchari omapipookitzira kipatsi. Okanta ishookawetanaka pankirentsi, sampiyashitanake, tema te irenkapathata kameethaini kipatsi. ⁷Tzimatsi otsipa jokakitapainchari kitocheemashiki. Okanta ishookawetanaka, kamanake anaanakero kitocheemashi. ⁸Tzimatsi otsipa jokakitapainchari okameethapathatzira kipatsi, saankana okanta ishookapaake, kithokitanake. Apaanipaini shookapaintsiri kameethaini tzimayetai 100 okithoki.” Irojatzii ikantantanakari Jesús: “Kowirori inkemathatero, rowayempitay inkemisante.”

⁹Ikanta riyotaanewo Jesús rosampitanakeri oita oshiyakaawentachari okaatzi riyotaantakeri. ¹⁰Rakanakeri Jesús, ikantziri: “Eerokapaini nonkamante kaari piyowetayani, ontzimatyepiyotairo tsika ikanta Pawa ipinkathariwentantai. Iriima itsipapaini, eero nokamantziri irirori, apatziro noshiyakaawenteniri. Ari raminawetya, eeromaita ikowichaatzi. Ari inkemawetyaawo, eero ikemiro ikantawetari. ¹¹Jiroka oshiyakaawentachari: Jiroka okithoki ipankiitakeri, riñaane Pawa oshiyakaawentachari. ¹²Okaatzi jokakitapainchari awotsiki, oshiyakaawentziri kemawetawori ñaantsi, ikanta ripokapaake Kamaari imaisantakaapaakeri, te ikemisantanai, eero rawisakoshiretai. ¹³Eejatzi oshiyawo jokakitapainchari omapipookitzira, oshiyakaawentziri kemawetawori ñaantsi intsipaite ikemisantaweta. Temaita riyotakoperotzimaitawo ñaantsi, ripakaanakero ikemisantzi. Te ikisashitawo rantakagaitziri kaariperori, roshiyakawo pankirentsi kaari kyaaperotatsine oparitha inthomoiki kipatsiki. ¹⁴Eejatzi oshiyawo jokakitapainchari okitocheemashitzira, oshiyakaawentziri kemawetawori ñaantsi. Okantakaantziro okantzimoshirewaitari, ikenkithashiryaakotawo rashaagantya, iñaamawaitawo inthaamentawaitya. Iro anaanakero ñaantsi ikemawetakari, roshiyakotakawo pankirentsi kaari kithokitatsine.

¹⁵Irooma okithoki jokakitapainchari irenkapathataga kipatsi, oshiyakaawentziri kemanairori ñaantsi, kameethashire ikantanaa, roshiyakotanaawo pankirentsi saankana rishookanake, osheki ikithokitanake.”

Onkoñaatakoyetai manakoyewetainchari

(Mr. 4.21-25)

¹⁶Ari ikantake eejatzi: “Ankowerika ootyaari ootamento, ¿arima ashitakotakeri chomooki? ¿Amanakotzirima otapinaki? Tera. Owakotziri jenoki onkene ankoñaatakote maawoini. ¹⁷Ari oshiyawo eejatzi, ontzimatyee onkoñaatakoyetai manakoyewetainchari, ooñaawontairo kaari riyotakoweeta pairani. ¹⁸Paamayaawo okaatzi pikemakeri. Tzimatsirika oshekitzimotziri oitarika, ari iñaakero oshekitzimoperotairi. Iriima kaari oshekitzimotzi, eekero iñaatyeeero eero oshekitzimoperotziri.”^d

Inaanate Jesús eejatzi irirentzipaini

(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹Okanta ipokashitakeri inaanate Jesús otsipatakari irirentzipaini oñeeri. Temaita okanta oñeeri rotzikaakeri atziri piyochonchoitainchari. ²⁰Irojatzi ikantaitantakariri: “Ari ipoki pinaanate otsipatakari pirentzipaini, okowi oñeemi.” ²¹Ikantanake irirori: “Ikaatzi kemanairori riñaane Pawa, rantanairo ikowakairiri, iriitake nirentzitari, irootake ninirontari eejatzi.”

Romairiuro Jesús tampyaa

(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²²Ikanta rotetanaka Jesús pitotsiki itsipatanaari riyotaanewo, ikantanairi: “Jame amontye intatsikeronta.” Jataiyanakeni. ²³Ikanta rimontyaakoiiyanakani, maanake Jesús. Ari omapokapaakari antawoite tampyaa, antawo otamakaanake inkaare, otetaagapaaka ñaa pitotsiki, iroowetainchari ritsitsiyakoteme. ²⁴Ari rowakiryagaitanakeri Jesús, ikantaitziri: “¡Yotaanarí! ¡Atsitsiyakotatye!” Piriintanaka, riñaanatanakero tampyaa, ikantziro: “¡Ataama pitampyaatake!” Riñaanatanakero eejatzi inkaare, ikantziro: “¡Pimairyaaate!” Awisanake tampyaa, mairyaaatanai. ²⁵Irojatzi ripithokashitantanakariri riyotaanewo, ikantziro: “¿Tsikama okenanakeka pawentaanewo?” Antawoite ipinkathatanakeri, ikantawakaiyani riyotaanewo ithaawankakiini: “¿Iitayaakama jirika romairyaantawori tampyaa, romairiuro eejatzi inkaare?”

d 8.18Okaatzi kenkithatakotachari jaka, jiroka okantakota: Eepichokiinirika pinkemisantawakero nokantakemiri, eepichokiini piyotairo. Irooma pinkemisantaperotawakerika, osheki piyotawakeri, eekero niyotakaaperotanakityeemiro.

Gadara-satzi raayiri peyari

(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶Ikanta rimontyaanakawo Jesús intatsikeroki inkaare Galilea, areetaka inampiki Gadara-satzi. ²⁷Iro raatakotapaakitziini, rishiyashitawakari raayiri peyari. Pairanitake raayiri peyari aatonkoryaamereki ikantaka, te rametaiyaawo risaikai pankotsiki, ari risaikawaitzi kitataarewomashiki.

²⁸Ikanta iñaawakeri rareetapaaka Jesús, rishiyashitawakari, rotziwerowashitawakari. Shintsiini ikaimanake, ikantzi: “¡Jesús, Itomi Pawaperotatsiri! ¿Tsikama pinkantenaka? Te nokowi powashironkaina.”

²⁹(Ikisathatapaakitziiri peyari ripakagairiita atziri. Tema pairanitake risaikashiretantakari. Osheki roosoweetantari kotsirotha, rithatyiuro. Rishiyashiyawaita ochempiki ikantakaakari peyari.) ³⁰Ikanta Jesús rosampitakeri peyari, ikantziri: “¿Tsikama piitaka?” Rakanake peyari, ikantzi: “Noita ‘Shekiyantzi.’ ” Tema osheki nokantaiyani.^e ³¹Eekero ikantanakitzi peyari: “Te nokowi pithonkaiyenani.” ³²Ari ipiyotaiyani chancho roshimotokawaitaiyini. Ikantaiyini peyari: “Potyaantena janta chanchoki.” Irojatzí ikantantanakariri Jesús: “Piyaate.” ³³Ikanta Shekiyantzi, ikyaantapaakari chancho-paini. Irojatzí rishiyantanakari impeetaki, mitagaiyanakeni inkaareki, rithonka ripiinkake.

³⁴Ithaawaiyanakeni kempoyiiriri chancho-paini, shiyaiyanakani ikamantantapaake nampitsiki, ikamantzitanakari eejatzí saikayetatsiri rowaneki. ³⁵Pokaiyapaakeni atziri raminero okaatzí awisaintsiri. Irojatzí riyaatashiitantanakariri Jesús. Iñagaitapaatzíiri raagawetari peyari risaikake itsipatakari, ikithaataka, kameetha ikantaawo. Antawoite ithaawaiyanakeni. ³⁶Ikaatzí ñaakerori awisaintsiri ketziroini, ikamantawakeri pokayetaintsiri, ikantzi: “Piñaakeri raagawetari peyari, iriitake Jesús owawisaakotairiri.” ³⁷Ikanta Gadara-satzipaini roipiyawakeri Jesús, ikantziri: “Piyaatai, te nokowi pisaikimotena.” Iro roipiyantakariri ithaawakaanakityaari antawoite. Ari rotetanaawo Jesús pitotsiki, piyanaawo. ³⁸Ari ikantawetawaari rowawisaakotairi: “Nokowi noyaatanakemi.” Rakanakeri Jesús, ikantanakeri: ³⁹“Eero poyaatana, piyaatai pisheninkaki pinkamantapairi, pinkanteri: ‘Rowawisaakotaana Pawa.’ ” Ari ikantakari atziri, jatai inampiki ikamantantapairo okaatzira rowawisaakotantaariri Jesús.

Rishinto Jairo eejatzí tsinane terotzitakeriri iithaare Jesús

(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰Ikanta ripiyaawo Jesús, thaamenta ipiyowentawaari atziri, iriitakera royaaneentakeri. ⁴¹Tzimatsi atziri jitachari Jairo, iriitake

e 8.30 Kantakotchari jaka “Shekiyantzi”, irijatzira iitaiziri “Legión”. Piñaanatero isaawiki tsika roñaawontaitziro osankenata janta: Mt. 26.53.

jewatakaantatsiri rapatotapiintaitaga. Ari iñaapaakeri Jesús, rotziwerowashitapaakari, ikantapaakeri: “Nokowi piyaate nopankoki.”⁴² Tema okamimatatzi rapintote rishinto. Tzimake 12 osarentsine. Ikanta royaatziri atziripaini Jesús, ranawiimatanakeri.

⁴³Okanta tsinane osokaawaitachari, tzimakotake 12 osarentsi okemaatsiwaitaka, ithonkakero tzimimowetawori opimantziro ipinawetariri aawintantzinkari, temaita etsiyatakotzi.

⁴⁴Okenashitapaakeri itaapiiki Jesús, iterotzitakeri opatzikaaki iithaare. Apathakero etsiyatanake osokaawaita. ⁴⁵Ari rosampitantanake Jesús, ikantzi: “¿Iitaka terotzitakenawori noithaare?” Tekaaitsi thawetakotachane iitarika terotzitakeriri. Ikanta Pedro itsipatakari ikaataiyini, ikantzi: “Yotaanarí, tema piñiiri ranawiimatakemira atziripaini, eekero pikantatzi: ‘¿Iitaka terotzitakenawori noithaare?’ ” ⁴⁶Eekero ishintsitanakitzi Jesús ikantzi: “Tzimatsi terotzitashitakenawori noithaare. Tema nokemawakero noshintsinka eenitatsi etsiyatakotakaakeri.” ⁴⁷Okanta iñaakero tsinane te imanakota okaatzi antakeri, antawoite othaawanake, ipokashitapaakeri Jesús, otziwerowashitapaakari, maawoini ikemaitakero othawetakota, ikemaitakero eejatzi tsika okanta etsiyatakotantaari. ⁴⁸Ikantanakero Jesús irirori: “Tsinané, iro owawisaakotaimiri pawentaanewo. Kantacha piyaatai, kimoshire pinkantanaiya.”

⁴⁹Tekera ikaatziroota Jesús riñaanatziro tsinane, areetapaaka poñagainchari ipankoki jewatakaantatsiri rapatotapiintaitaga, ikantapaakeri: “Kamake pishinto, ataama poomerenchiiri yotaantaneri.” ⁵⁰Ikanta ikemakero Jesús areetapainchari, ikantanake irirori: “Eero pithaawashiwaita. Pawentina, aritake etsiyatakotai.” ⁵¹Ikanta rareetaiyapaakani pankotsiki, tekaatsi rishinete inkyaapaake, apatziro Pedro, Jacobo, Juan, ashitawori rishinto eejatzi iniro. ⁵²Osheki irakotaiyaworini kamaintsiri. Ikantapaakeri Jesús: “Eero piragaiyani, te okami eentsi, imakoryaatzi.” ⁵³Thainkashire rowaweetakari Jesús, tema imapero iñagaitakero okamake eentsi. ⁵⁴Ikanta Jesús rotaiyawakotapaakero, riñaanatzimaitawo shintsini ikantziro: “¡Tsinané, pimpiriinte!” ⁵⁵Piyashiretapaaka eentsi, piriintanaawo. Ikantanake Jesús: “Pimpero owanawo.” ⁵⁶Iyokitzi ikantanaka ashitawori eentsi. Eekero ikantanakitzi Jesús: “Te nokowi pinkamantantero okaatzi piñaakeri.”

Rotyaantaitziri 12 yotaarewo

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

9 ¹Ikanta Jesús ipiyotakeri 12 riyotaanewo ripasawyaakeri ishintsinka roitsinampaantyaariri peyari eejatzi mantsiyarentsi. ²Rotyaantakeri inkamantantero jimpe ikanta Pawa ipinkathariwentantzi, retsiyatakotakaayetairi mantsiyayetatsiri eejatzi. ³Ikantawakeri:

“Eero paanake tsika oitya, eero paanake pikotzi, pithaate, powanawo, piyorikite, eero paanake eejatzi apite piithaare. ⁴Arika pareetakya pankotsiki, ari pimaapiintatye irojatzi pawisantakyaari. ⁵Eerorika raakameethaitzimi janta, pawisapithateri, potekanairo piipatsite piitziki, iro riyotantaityaari te ikemisantzi.” ⁶Ikanta riyataiyakeni riyotaanewo, rithotyaaero nampitsi ikamantantziro Kameethari Naantsi, osheki mantsiyari retsiyatakotakaayetake.

Ikamantakari Juan omitsitsiyaatantneri

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷Ikanta pinkathari Herodes iitaitziri eejatzi Tetrarca ikemakotakeri Jesús okaatzi rantayetziri, okantzimoshiretanakari, tema eenitatsi kantatsiri: “Añagai Juan omitsitsiyaatantneri.” ⁸Itsipa kantatsiri: “Elías rinatzi.” Ikantaitzi eejatzi: “Aamaaka itsiparika Kamantantneri piriintaacha.” ⁹Irojatzi ikantantanakari Herodes: “Noshiyakaatzi nithatzinkakaantakeri Juan-ni. ¿Itzimikama nokemakowentziri iroñaaka?” Oshekira ikowake iñeeri Jesús.

Rowaiyani 5000 shirampari

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-34; Jn. 6.1-14)

¹⁰Ikanta ripiyayetaawo otyaantaarewo, ikamantapairi okaatzi rantayetakeri. Irojatzi ipiyotantawaariri maawoini, raanakeri nampitsiki iitaitziro Betsaida. ¹¹Iro kantacha yotake atziripaini tsika ikenake, rimpoitairi. Ikanta Jesús iñaawairira raawakeri kameethaini, ikamantakeri impinkathariwentantai Pawa, retsiyatakotakaakeri mantsiyayetatsiri. ¹²Okanta otsireniityaanake, ripokashitapaakeri Jesús 12 riyotaanewo, ikantapaakeri: “Potyaantairi atziripaini, ramine jimpe rimaye, jimpe royaa eejatzi, tema asaikatzi ochempiki.” ¹³Rakanake Jesús, ikantanakeri: “Pimpereri eeroka royaari.” Ari ikantaiyini: “Tekaatzi nomperiri, apatziro otzimi 5 pan eejatzi apite shima. ¿Pikowima niyaate namanantakite royaari maawoini atziri?” ¹⁴Tema ikaataiyini 5000 shiramparipaini piyotainchari. Ikanta Jesús ikantakeri riyotaanewo: “Pimpiyoteri inkaate 50 atziri poisaikeyeteri, ari pinkantakeriri maawoini.” ¹⁵Rantakero, roisaiakeri maawoini atziri. ¹⁶Raakero Jesús 5 pan eejatzi apite shima, raminanake inkiteki, riwetharyaawentakawo owanawontsi, itzipetowakero ipakeri riyotaanewo impayeteri maawoini atziri piyotainchari. ¹⁷Rowaiyakani maawoini, kemaneentaiyakani kameetha. Rowiitai 12 kantziri okaatzi tzimagaantapaintsiri.

Riyotake Pedro: Cristo rinatzi Jesús

(Mt. 16.13-20; Mr. 8.27-30)

¹⁸Ikanta risaiki Jesús ramanamanaata itsipatari riyotaanewo. Ari rosampitakeri ikantziri: “¿Iitaka ikenkithashiretakotanari

atziripaini?” ¹⁹Ari rakaiyanakeni, ikantzi: “Ikantayeetzimi Juan-ni omitsitsiyaatananeri pinatzi, ikantayeetzi eejatzi Elías-ni pinatzi. Tzimatsi kantatsiri eejatzi: ‘Iri itsipa piriintaacha etawori Kamantantaneri.’” ²⁰Irojatzí ikantantanakari Jesús: “¿Tsikama pikantaiyinika eeroka?” Rakanake Pedro, ikantzi: “Eerokatake Cristo poñaachari Pawaki.”

Ikenkithatakotziro Jesús inkame

(Mt. 16.21-28; Mr. 8.31-9.1)

²¹Ari ikantanakeri Jesús riyotaanewo: “Eero pithawetakotana.” ²²Eekero ikantanakitzi: “Osheki inkemaatsitakaityaari Itomi Atziri, imapero inkisaneentena Itzinkamipaini, reeware Imperatasorentsitaarewo, eejatzi Yotzinkariite. Ari rowamaakaantakena. Iro awisawetakya mawa kiteesheri, ari nañagai.”

²³Irojatzí ikantantanakariri maawoini: “Tzimatsirika kowatsiri intsipatena, ripakayero okaatzi ikowashiwaitari rantayeteri, onkantawetakya inkentakotaiterime roshiretaanaga, intsipatapiintaina kiteesheriki. ²⁴Tema ikaatzi etakowaitachari apaniironi rantayetziro iñaamashireyeteri, ari impeyawaitashitaiya. Iriima inkaate kamawentenane okantakaantziro ikemisantana, aritake rawisakoshiretai. ²⁵Aminaashiwaita otzimimotziri maawoini rowaagawopaini tzimatsiri jaka kipatsiki, ari ompeyakaashitaiyaari rañaamento, apaniironi rithonkaiya. ²⁶Tema ikaatzi kaaniwentakotanari naaka, kaaniwentakotakerori niñaaneyetakari, ari rimatairi Itomi Atziri inkaaniwentapairi paata arika ripiyai ramairo rowaneenkawo, rashi Ashitariri, rashi eejatzi maninkariite tasorentsitsatsiri.” ²⁷Irojatzí ikantantanakari eejatzi Jesús: “Kyaaryoo, eenitatsi pikaatake jaka, eerowa ikamita ari iñaanairo tsika inkantya Pawa impinkathariwentantai.”

Rishipakiriimotziri Jesús riyotaanewo

(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

²⁸Okanta awisake 8 kiteesheri, tonkaanake Jesús ramaña, ari itsipatanakari Pedro, Jacobo eejatzi Juan. ²⁹Ikanta ramanaga, ari ipashiniwootanake Jesús, kitamaaniki okantanaka iithaare ishípakiryaaanake. ³⁰Iñaatzi apite katziyapainchari itsipatapaakari Jesús, Moisés rinatzi itsipatakari Elías. ³¹Ari ikatziyayapaakani otapotakari rowaneenkawo, ikenkithatakotziro jimpe inkantya Jesús impeyakaityaari Jerusalén-ki. ³²Ayimatakeri iwochokine Pedro eejatzi ikaatzi itsipatakari. Okanta awishimotanakeri iwochokine, iñaatziiro rowaneenkawo Jesús itsipatakari apite koñaatapaintsiri. ³³Iro ripiyimatanaka apite tsipatapaintariri Jesús, riñaawaitanake Pedro, ikantzi: “¡Yotaanari,

kameethawaitake asaike jaka! Ari niwetsikemiri mawa pankoshetantsi pashi eeroka, rashi Moisés, rashi Elías.” Riñaawaitashitanaka Pedro, te riyotzi oita ikantziri. ³⁴Ikenkithawaiminthaitzi Pedro, ipamankapaakeri menkori, thaawanake. ³⁵Ikematzi riñaawaitaitanake menkoriki ikantaitzi: “Notomi netakokitanewo rinatzi jirika, iriitake pinkemisante.” ³⁶Ari okaatapaake ñaantsi ikenkithawaitaitakeri, iñagaitatzi apaniironi ikatziyanaawo Jesús. Te ikamantantzitawo riyotaanewo jimpe ikanta iñaakeri, rimanane rowakero.

Retsiyatakotakayiri Jesús eentsi raayiri peyari

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

³⁷Okanta okiteeshetamanai, oirinkaiyaani Jesús ipoñagaawo tonkaariki, osheki pokapaintsiri ritonkyotawaiyaari. ³⁸Ari rosatekaka atziri, ikaimanake shintsiini ikantzi: “¡Jesús, nokowi paminenari napintzite notomi! ³⁹Raagatziiri peyari, osheki ikaimakaawaitziri, ishimorewaantetakairi ikamanawaitzi, romposakaawaitari, te ripakairi eepichokiini. ⁴⁰Nokantawetakari piyotaanewo rowawisaakotainari, te rimatziri.” ⁴¹Rakanake Jesús ikantanake: “Te pikemanetzi eeroka. ¿Tsikama onkaate nisaikimotanaimi noñeero nonkisashitemi? Pamakeri pitomi jaka.” ⁴²Ikanta ramaitapaakeri eentsi, ishinkiwentakaanakari peyari, tyaanake isaawiki, antawoite rompetawaitanaka. Ikanta Jesús ikisathatakeri peyari, etsiyatakotanai eentsi, raanairi ashitariri. ⁴³Riyokitziiwentanakeri atziri iñaakerowa ishintsinka Pawa.

Rapiitairo Jesús ithawetakota inkamimotante

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Irojatziri rapiitantanakawori Jesús ikantziri riyotaanewo: ⁴⁴“Powayempitayawo eeroka jiroka ñaantsi, eero pipeyakotziro. Tema jirika Itomi Atziri ripithokashitaitatyeeri raakaantaiteri.” ⁴⁵Iro kanzimaitacha te ikemathataiyironi okaatzi ikantawetariri, tema rimanapithaitatziiri eero ikemathatantawo. Iro ithaawantaiyarini tekaatsi osampiterine oita ikenkithatakotziri.

Tsika itzimi iriiperotatsine

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶Ikanta riyotaanewo Jesús ikantawakaawentakawo itzimirika iriiperotatsine. ⁴⁷Iri kanzimaitacha Jesús riyoshiretakeri ikenkithashiretari. Raake eentsi, roisaikakeri jimpe risaikaiyini. ⁴⁸Riñaawaitanake ikantzi: “Ikaatzi aapatziyariri oshiyariri jirika eentsi okantakaantziro raakotziro nowairo, oshiyawaitakawo naakame raapatziya. Ari oshiyawo eejatzi, arika raapatziyena naaka, oshiyawaitanakawo iri raapatziyaka otyaantakenari jaka. Ikaatzi kaari iriiperowaitatsine jaka, iriitake iriiperotaatsine paata.”

Ari akaatziri kaari kisaneentairi*(Mr. 9.38-40)*

⁴⁹Ari ikantanake Juan: “Yotaanarí, noñaake chapinki atziri raakotziro piwairo, retsiyatakotakaakeri raayiri peyari. Te añiiri antsipatyaari jaka, nipakaakaakeri.” ⁵⁰Ari ikantanake Jesús: “Eero pipakaakairime, tema ari akaatziri kaari kisaneentairi.”

Ikisathataitziri Jacobo eejatzi Juan

⁵¹Ari imonkaatzimatapaaka reethonkitantaiyaari Jesús, tontashire ikantanaka riyaate Jerusalén-ki. ⁵²Rotyaantake iita aminaanterine janta Samaria-ki. ⁵³Iro kantzimaitacha te ikowaiyini Samaria-satzi inkenimoteri, tema riyotaiyini riyaatatye Jerusalén-ki. ⁵⁴Ikanta Jacobo itsipatakari Juan, ikantanakeri Jesús: “Pinkathari, jame ankaimakaante paampari inkiteki, oshiyawori rantakeri pairani Elías, rithonkyaata ritaiya maawoini.” ⁵⁵Ari ripithokashitanakari Jesús, ikisathanakeri, ikantziri: “Te pikameethashiretzi eeroka. ⁵⁶Te iro ripokantakari Itomi Atziri jaka impeyashiwaitaiya atziri, ontzimatye rowawisaakoyetairi.” Irojatziri ikenantanakari otsipaki nampitsi.

Kowawetachari royaaterime Jesús*(Mt. 8.18-22)*

⁵⁷Ikanta riyaatanai Jesús, ikantawetawaari awotsiki: “Pinkatharí, nokowi noyaatemi tsikarika pinkenayete eeroka.” ⁵⁸Rakanakeri Jesús ikantziri: “Tzimatsi imoo otsitziniro jimpe rimaapiintzi, eejatzi tsimeryaani eenitatsi imayemento. Iriima jirika Itomi Atziri tekaatsi ipanko rimaantapiintyaari.” ⁵⁹Ikantanakeri Jesús itsipa: “Poyaatena eeroka.” Ari ikantzi irirori: “Pinkatharí, nokowawetaka noyaatanakemi, iro kantzimaitacha nokowi noñaanakero nonkitateri nopaapate, ari noyaatemiri.” ⁶⁰Ikantanakeri Jesús: “Poyaatena, pishineteri ikaatzi kamashireyetatsiri inkitatairi irirori kamayetatsiri. Ontzimatye pinkenkithatakotairo eeroka tsika inkantya Pawa impinkathariwentantai.” ⁶¹Ari ikantanake itsipa: “Pinkatharí, nokowi naaka noyaatemi, iro kantzimaitacha pishinetena niwethatapanaantyaari nosheninka nonampiki.” ⁶²Rakanake Jesús, ikantziri: “Apatziro potzikanatawo pikiyashitziro piwankire, tekaatsi paminayetana otsipa. Ari roshiyari kaari pakairone rantayetapiintziri, te opantaperotari iñeero impinkathariwentairi Pawa.”

Rotyaantaitakeri ikaatzi 70

10 ¹Ikanta Jesús riyoyaake itsipa ikaatzi 70, apitepaini rotyaantakeri, reewateri nampitsiki inkenanakenta irirori.

²Ikantayetziri: “Roshiyakawo atziripaini pankirentsi risampainkatzi, iro kantacha te itzimaperotzi iita owiitairine. Pamañaari Pinkathari rotyaanteeta jatatsine atziriki, tema yotacha osheki kemisantayetaatsine. ³Notyaantaiyatyeemini, noshiyakaimi rotyaantaitziri oweja ipiyotaga owantaneri. ⁴Eero paanake pithaate, piyorikite, pizapato-te. Eero piwethatari, eero pikenkithawaitakairi eejatzi inkaate piñaanakeri awotsiki posamanitzikari. ⁵Arika pareeyetakya pankotsiki, piwethatapaakyaari saikatsiri. Pinkantapaakeri: ‘Onkamintha pisaikawaite kameetha pipankoki.’ ⁶Tzimatsirika aakameethatakemine, aritake iñaakero risaikake kameetha. Irooma eerorika raakameethataitzimi, aminaashita piwethatapaakari. ⁷Apatziro pimaapiinte pankotsiki tsika pareeta, eero paminaminatzi otsipa pankotsi. Ari poyaari, pirero onkaate impaitemiri. Tema ikaatzi antawaitatsiri ripinaitziri. ⁸Arika raakameethataitakemi nampitsiki, poyaawo onkaate impaitemiri janta. ⁹Petsiyatakotakaayeteri mantsiyari, pinkanteri: ‘Irootaintsi impinkathariwentantai Pawa.’ ¹⁰Irooma pareewetakya nampitsiki, eerorika raakameethataitzimi, pawisapithateri, pinkantanake: ¹¹‘Notekanairo noipatsiyitzite jaka, riyotaitantyaari te pikemisantzi. Ontzimatyete piyotzimaitya romapopakakemi Pawa ipinkathariwentantai.’ ¹²Tema rimaperoitayeeeri rowasanketaiteri paata, anaanakero ikantaitakerira Sodoma-satzi. Imaperotatya.”

Ikantamatsitaitziri kisoshireri nampitsipainiki

(Mt. 11.20-24)

¹³“Ikantamatsitaitziri Corazín-satzi, eejatzi Betsaida-satzi. Iñaawetakawo nitasonkawentantake, temaita ikemisantaiyini. Iriime ñaakenaneme Tiro-satzi eejatzi Sidón-satzi, aritake rowashiretakotakyaame ikaariperoshireyetzira. Ari ripakaakerome, inkemisantaime maawoini iriroripaini.^f ¹⁴Arika raayeetairi paata kameethashireri, eero rimaperoitzirowasanketaiteri Tiro-satzi eejatzi Sidón-satzi. Iriima Corazín-satzi, eejatzi Betsaida-satzi, iriira rimaperoitairi rowasanketaitairi paata. ¹⁵Eejatzi inkantaiya Capernaum-satzi, ikenkithashiretaiyani irirori riyaayetaime inkiteki, iro kanzimaitacha inkenashitaiya kaminkarimashiki.

¹⁶Eenitatsirika kemisantemine, naaka ikemisantake. Itzimirika manintashiretakemine, naaka imanintashiretake. Itzimirika manintashiretakenari naaka, imanintakeri otyaantakenari jaka.”

Ripiyayetaa rotyaantaitakeri kaatatsiri 70

¹⁷Kimoshire ripiyaiyaani rotyaantaitakeri kaatatsiri 70, ikantayetapai: “Pinkathari, naakotairo piwairo, nimatakeri peyari nokantayetziri.”

f 10.13 Tema ikaatzi Corazín-satzi eejatzi Betsaida-satzi Judá-ite rinayetzi. Iriima Tiro-satzi eejatzi Sidón-satzi pashinisatzi atziri rinayetzi te isheninkatari Judá-ite.

¹⁸Ikantzi Jesús: “Noñaakeri Satanás rowaryaitakeri inkiteki roshiyawaitanakawo ookathawontsi. ¹⁹Tema naaka pakemirori shintsinkantsi, ari imatakya posatekantyaari maanke eejatzi kitoniropaini. Ari potsinampaakeri peyari kisaneentzimiri, tekaatsimaita awishimotemine. ²⁰Eero pikimoshirewentashitawo pimatakeri peyari okaatzi pikantakeriri. Iro pinkimoshirewente rosankenaitairo piwairo inkiteki.”

Ikimoshiretzi Jesús
(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹Irojatzzi ikimoshiretantanakari Jesús, ikantanake: “Ashitanarí, eerokatake pinkathariwentziriri inkiteveri, eejatzi kipatsisatzi, antawoite niwetharyaakemi. Tema eerokatake yotakaayetairiri tsinampashireri kaari riyoyetzi yotaneriite. Ari okantzimaita Ashitanari, irootake inimotakemiri eeroka.” ²²Ikantzi Jesús: “Iriitake Ashitanari pasawyaakenawori maawoini. Apatziro ikanta irirori riyoperotana naaka tema itomi rowana. Ari nokantzitakari naaka apatziro niyoperotziri. Tema inkaate niyotakaayetairi naaka ari riyoyetairi Pawa.”

²³Ikanta Jesús ipiyotakeri riyotaanewo, raanakeri jantyaatsikaini, ikantakeri: “Kimoshire rinaatye inkaate ñaayetairone okaatzi piñaayetairi eeroka. ²⁴Tema tzimawetacha osheki Kamantantaneri, eejatzi pinkatharipaini kowawetainchari iñeerome okaatzi piñaakeri eeroka, temaita okanta iñeero, te ikemayetairo eejatzi.”

Aakameethatantaneri Samaria-satzi

²⁵Ari risaikakeri yotaantzirori Inintakaantaitanewo, ikowaweta rikompitakayaarime Jesús, ikantake irirori: “Yotaanarí, ¿oitaka kowachari noñaantaiyaawori añagaantsi?” ²⁶Rakanakeri Jesús: “¿Iitaka okantziri Inintakaantaitanewo? ¿Tsika okantaka piyotakotziro eeroka?” ²⁷Ari rakanai irirori, ikantzi:

“Pinintaperotairi Piwinkatharite Pawa, pinintashirenkairi, pinintashintsitairi, pinintashiretairi.”

Ari oshiyawo eejatzi:

“Petakotawakaiya maawoini, oshiyakairo anethairo awatha, ari ankantairi asheninka.”

²⁸Irojatzzi ikantantanakari Jesús: “Imapero pikantakeri. Pantero jiroka, aritake pawisakoshiretai.”

²⁹Iro kantzimaitacha jirika, ikowajaantzi rotzikaawentanakya, rosampitziri Jesús: “¿Iitaka noshiyakairi nosheninka?” ³⁰Rakanai Jesús, ikantzi: “Tzimatsi asheninka poñaachari Jerusalén-ki ikowi riyaaero nampitsiki Jericó. Okanta niyanki awotsi, ritonkyotakari koshintzi, romposawaitawakeri, rookanakeri awotsinampiki,

kamimatake. ³¹ Ari ripokake Imperatasorentsitaarewo, iñaawetapaakari romaryaaka, rawisapithatanakeri. ³² Ari ikantakari eejatzi isheninka Leví-ite, iñaawetapaakari romaryaaka, rawisapithatanakeri. ³³ Irojatzí ripokantakari Samaria-satzi, iñaapaakeri romaryaa, ineshironkatapaakeri irirori. ³⁴ Raawintapaakeri ritziritantapaakari oyeenka pankirentsi, rotetakaanakari iyawayoteki, raanakeri nampitsiki. Iriitake kempoyaapaakeriri. ³⁵ Okanta otsipa kiteesheri, raake apite denario, ripinakowentanakeri, ikantanake: ‘Pinkempoyeenari jirika, aritake nipinatapaimi arika nipiyake.’ ³⁶ Ari ikantzi Jesús: “Mawa ikaatzi nokenkithatakotakeri ñaakeriri romposanewo koshintzi. ¿Tsika itzimika oshiyakaakeriri isheninka?” ³⁷ Rakanai yotakotzirori Inintakaantaitanewo, ikantzi: “Iriitake matakakeriri ineshironkatakeri.” Irojatzí ikantantanaari Jesús: “Piyaatai, iroowa panteri eeroka.”

Rareetawo Jesús opankoki Marta eejatzi María

³⁸ Ikanta rawisanake Jesús areetaka otsipaki nampitsi. Ari isaikiri tsinane jitachari Marta, irootake risaikimotapaake opankoki. ³⁹ Jiroka tsinane tzimatsi irento oita María. Irootake tsipatawakariri okaakiini Jesús okemisantziri ikenkithawaitzi. ⁴⁰ Iro kantzimaitacha Marta osheki okantzimotakawo aminaminawaitzi oita ompawakeriri Jesús. Irootake ipokashitantapaakariri, okantapaakeri: “Pinkatharí, ookanawentakena eentyo. ¿Pinkantenawo amitakotawakena?” ⁴¹ Ikantzi Jesús: “Marta, ¿oitaka okantzimoshiretantzimiri onkaate pantayeteri? ⁴² Pinkeme nonkantemi: Apaani okanta kowaperotachari, irootake iyoyaakeri María tekaatsi kanterone raapithatairo.”

Ikenkithatakotziro Jesús amanaantsi

(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

11 ¹ Ikanta Jesús riyataake ramaña. Ikanta riyotaanewo, ikantakeri: “Pinkatharí, piyotainawo ramanaita, ikemetairo Juan-ni riyotaantziro amanaantsi.” ² Ari ikantanake Jesús: “Jiroka pinkantero pamanapiintya eeroka:

Ashitanarí, Inkitesatzi,

Tasorentsi pini eeroka.

Pimpinkathariwentaina naaka.

Pantakainawo jaka kipatsiki okaatzi pinintakaanari eeroka.

Poshiyakagainari saikatsiri inkiteki, rantayetziro okaatzi pinintakairiri.

³ Pimpapiintenawo koityiimotanari nowanawo.

⁴ Pimpeyakotakagainawo nokaariperoshirewaitzi,
Tema nimatakero naaka, nopeyakotairi ikaatzi
owaariperoshiretanari.

Eero pishinetaana iñaantaitena, inkowaite rantakaitenawo kaariperori.”

⁵Ikantantanake eejatzi Jesús: “Arika intzime pitsipaminthare, ripokake niyankiiteki, inkantemi: ‘Pimpawakena mawa pan, ⁶tzimatsi aretainchari nopankoki, tekaatsi nompawakeriri.’ ⁷Ari pinkantawetyaari: ‘Eero poomerenchaana noimaatziiri neentsitepaini, tema nashitanakero nopanko, irootake eero okantanta nompemi.’ ⁸Oshiyawaitakawo eero pikowaweta pimperi okantawetaka iriiwetaka pitsipaminthare. Iro kantacha eekero ishintsitatzi ikowakotzimi, ari potsiwakanakyaawo pinkakitanake, pimpawakeri okaatzi ikowiri.” ⁹Ikantzi Jesús: “Pinkowakotante, pithotyakote eejatzi, aritake piñaakero impaitemiro pikowiri. Poshiyakairo pareetya pankotsiki, pishintsineentantapaake, pinkanteri: ‘Pashitareenawo. Aritake rashitaryagaitakemiro.’ ¹⁰Ari impayeetairi kowakowatatsiri. Inkaate aminaminatatsine roñaagaitziri. Aritake rashitaryagaitainiri inkaate shintsishintsitatsiri inkaima. ¹¹Tema arika inkowakotemi pitomi, inkantemi: ‘Papá, pimpena pan.’ ¿Arima pimpakeri mapi? Arika inkantemi: ‘Pimpena shima noya.’ ¿Arima pimpakeri maanke royaari? ¹²Arika inkantemi: ‘Pimpena iithoki.’ ¿Arima pimpakeri kitoniro? ¹³Tema piyotziro petakotari pitomipaini eeroka, kaariperori pinaweta. Iriitake maperotzirori Ashitairi saikatsiri inkiteki, retakotari irirori ikaatzi amanapiintariri, risaikashiretakaantari Tasorenkantisi.”

Koshekawakaachari pankotsiki

(Mt. 12.22-30; Mr. 3.20-27)

¹⁴Ikanta Jesús rowawisaakotakeri kisowaanteri raayiri peyari. Ikanta retsiyatakotakagairi, kenkithawaitanai kisowaantewetachari. Antawoite riyokitziiwentaitanakeri Jesús. ¹⁵Eenitatsi kantayetanaitsiri: “Ripasawyaatziiri ashitariri peyari, iitaitziri ‘Beelzebú’, irootake rimatantawori rowawisaakotziri ikaatzi raagayetziri peyari.” ¹⁶Tzimatsi itsipa kowatsiri iñeero ritasonkawentante Jesús, iro riyotantaityaari imaperotatya opoña itasorenka inkiteki, tema iñaantaitatyaari. ¹⁷Ikanta Jesús riyotake okaatzi ikenkithashiretari atziripaini, ikantanake: “Arika rantaminthatawakaiya atziri ipinkathariwentaitziri nampitsiki, iñiuro rookanawentawakaiya. Arika rantaminthatawakaiya eejatzi atziri risaikawankotawakaiyanira, ari iñaakero rookanawentawakaiya. ¹⁸Ari ikanta eejatzi peyari arika rantaminthatawakayaame, ari rookanawentawakaakya eero iñiuro ishintsite, ari rithonkyaari. ¿Iitaka pikantantanari iri Beelzebú matakaanawori netsiyatakotakaantantari? ¹⁹Iriirikame Kamaari Beelzebú matakainawoneme netsiyatakotakaante, ¿irijatzima Kamaari matakairiri piyotaane eeroka retsiyatakotakaantariri raagayetziri? Arika okanta, pithawetakotatziri piyotaanewo, ari

inkisantakemiro okaatzi pikantakeri. ²⁰Iriitake Pawa kantakaantzirori netsiyatakotakaantariri raayiri peyari, tema romapokakemi Pawa eeroka ipinkathariwentantai. ²¹Atziri ñaaperori kameethaini, tekaatsi materine inkyaashiteri ipankoki rayiteri okaatzi rashitari. ²²Irooma ripokashitakeri itsipa atziri maperotzirori ishintsitzi, raapithatakeri rawentaawetari, raapithatakeri rashitari, rantetakyaawo. ²³Tema ikaatzi kaari aapatziyanari naaka, iriitake kisaneentanari. Inkaate kaari amitakotenane rowiitakotena, reewanatakotakena.”

Ripiyashitanta peyari

(Mt. 12.43-45)

²⁴“Oshiyawaitakawo risaikashiretantaime peyari, ipankotetakawo rañaamento atziri. Arika rookaweetakyaari, awisakoweta atziri risaikantari peyari. Jatake inkenawaite ochempiki, eero ñni jimpe risaike. Irojatzí inkantantaiya peyari: ‘Nipiyaita nopankoki nopoñaakaga.’ ²⁵Piyaawo peyari, iñaapairi atziri kameetha opishitaka rañaamento, owaneenka ikantaka. ²⁶Ikanta peyari riyatashitakeri maperotzirori ipeyaritzí, inkantapaakeri: ‘Jame aate nopankoki, pintsipatena ampinkatharite.’ Ramake inkaate 7. Ari rowashironkaaperotyari atziri, eero oshiyaawo rashironkaawetaga pairani eepichokiini ikanta.”

Maperoterone inkimoshiretai

²⁷Te ikaatziro ikenkithawaitzi Jesús, okaimanake tsinane osatekainchari ipiyotakaga atziri, okantzi: “Thaamenta onkantya tsinane owaiyimiri, antarintakemiri othotaimi.” ²⁸Irojatzí rakantanakawori Jesús, ikantzi: “Iri thaamentaperotaachane inkaate kemisantairone riñaane Pawa.”

Ikowaiyini kaariperoshireri ritasonkawentante Jesús

(Mt. 12.38-42)

²⁹Ikanta ipiyotapaaka osheki atziri, ikantanake Jesús: “¿Litaka ikowantari ñneena kaariperoshireri nitasonkawentante? Eero noñaayimaitari, apatziro ñneero oshiyawori iñaakeri pairani Jonás. ³⁰Tema ikantakaga pairani Jonás ñagaiyakerini Nínive-satzi, ari inkantaiyaari eejatzí Itomi Atziri ñagairi jirikapaini. ³¹Paata arika raminakoitairo okaatzi rantayeetziri, ari iyakowentaimi tsinane pinkatharitatsiri pairani nampitsiki Sabá, tema ipokashitakeri iroori yotzinkari jitachari Salomón, okemisantairi. Jirika saikimotakemiri eeroka, ranairi Salomón. ³²Eejatzí oshiyawo ari riyakowentaimi paata Nínive-satzi, tema ikemisantaiyakerini irirori pairani Jonás, ripakaanakero ramewetari. Jirika saikimotakemiri eeroka jaka, ranairi Jonás.”

Ikenkithatakotziri Jesús ootamentotsi

(Mt. 6.22-23)

³³“Arika ankowe ootyaari ootamento, ¿arima owakotakeri otapinaki? Tera, owakotziri jenoki onkene ankoñaatakote maawoini. ³⁴Okameethatzirika poki, piñaantawo kameethaini, oshiyawaitakawo pinkoñeetyaakotatyeeeme. Terika okameethatzi poki, eero piñaantawo kameethaini, oshiyawaitakawo pintsirenikitakotatyeeeme.^g ³⁵Paamaawentya poitsiwakirikari ootamentotsi saikantakemiri. ³⁶Imaperorika risaikantakemi ootamentotsi, eerorika pantanairo kaariperori, aritake poñaagantairo irooperori kameethari, poshiyanaiyaari ootamentotsi roorentantzi.”

Ikenkithatakota yotaantzirori Inintakaantaitanewo

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

³⁷Ikanta ikaatapaakero ikenkithatake Jesús, ripokashitapaakeri Fariseo riyaaatakairi ipankoki roya. Ikanta rareetaka Jesús pankotsiki, saikapaake rowapiintaitaga. ³⁸Osheki ikompitzimotakari Fariseo iñaakerira Jesús te rimonkaatziro rametapiintari, inkiwaakotapaakya rowantyaari. ³⁹Iri kantzimaitacha Jesús, ikantanake: “Poshiyakotakawo piraamento eejatzi powamento okiteweta kameetha jakakeroki, irooma inthomoikinta, sheretake okantaka. Ari pikantakari eeroka iñaaweeztimi kameethashireri pikantaka, tema koshintzi pinatzi kaariperoshireri pikantaka. ⁴⁰Masontzi. Tema eenitatsi wetsikakemiri piwathaki koñaayetatsiri, ¿kaarima wetsikitakemiri eejatzi inthomoiki pañaamentoki? ⁴¹Okowaperotatya pimpashitantiyaawo oshekitzimotzimiri inthomoiki pañaamentoki, ompoñaantaiyaari pinkiteshireperotantaiyaari.

⁴²¡Ikantamatsitaitzimi Fariseo! Pipapiintziri Pawa inhashitsityeyaki. Temaita pantziniri ikowiri. Ontzimatyepinkameethashiretai, pinintashiretai eejatzi. Tema iro kowaperowetacha pantayeterome jiroka, eero pipakayimaitawo otsipa.^h ⁴³¡Ikantamatsitaitzimi Fariseo! Osheki pikowapiintziro posatekya niyankineki rapatotapiintaitaga, ari pikantzitawo eejatzi pikowi pinkatha riwethatapiintaitemi arika iñagaitemi. ⁴⁴¡Ikantamatsitaitzimi Yotzinkariite eejatzi Fariseo, owapeyimotantneri pinatzi! Poshiyashitakawo te riyoitzi ari ikitaitziri kaminkari, te riyotzimaita atziri raatzikakotatziirira kaminkari.”

g 11.34 Oshiyakaawentziri oki kameethatatsiri iriitake pantaneri, kaari shampitsiwaitatsine. Iri ñagairone inkemathatairo okaatzi rantakairiri Pawa, tema risaikanaatzi okoñeenkatzira. Oshiyakaawentziri oki kaari kameethatatsi thañaawairentzi, kaari ñagairone inkemathatairo okaatzi rantakairiri Pawa, tema risaikatzi otsirenikitziira. **h 11.42** Irootake ikantakoitziri jaka “inhashitsityeyaki”: Menta, ruda, maawoini okaatzi iwankiretetari. Irootake oshiyawori pinitsi.

⁴⁵Ari rakanake Yotaantzirori Inintakaantaitanewo, ikantanakeri Jesús: “Yotaantanerí, pikemakaakenawo naakapaini okaatzi pikantakeri.” ⁴⁶Rakanake Jesús, ikantzi: “¡Ikantamatsitaitzimi eejatzi eeroka Yotaantzirori Inintakaantaitanewo! ¿Iitaka pikematenatakaantariri atziripaini? Te pimatzimaitawo eeroka pinkematenatyaawo. ⁴⁷¡Ikantamatsitaitzimi eeroka, oitaka powaneenk achonchoinatakotantariri ikitaitakerira etayetakawori Kamantantaneri! Iriitake rowamaakeri pairani picharinepaini. ⁴⁸Pimatakero eeroka piwetsikashitakeri tsika ikitaitakeri, ari okoñaatziri pakakotatziiri rantakeri picharinepaini. ⁴⁹Tema yotane rinake Pawa, ikantake: ‘Ari notyaantake Kamantantaneri intsipatayaaari otyaantaarewo. Apanipaini ikoshekaitaka, ritsitokaitake itsipa.’ ⁵⁰Ari onkantya rowasanketantaitemiri eeroka, okantakaantziro powamaayetakeri Kamantantaneri etanakawori pairani. ⁵¹Eeroka atsipetaiyyaawone okantakaantziro rowamaakaantaitakeri pairani, retanakawo Abelní irojatzí Zacarías-ki iriitajaantake rowamagaitakeri ripiyawetaawo tasorentsiipankoki ritayiniri Pawa. ⁵²¡Ikantamatsitaitzimi Yotaantzirori Inintakaantaitanewo! Te pimataatsikaitziro eeroka piyotanete, ari pikantakero eeroka kaari ikemathatantawo itsipapaini.”

⁵³Ikanta Jesús rithonkakero ikantayetakeri. Ari retanakawo Fariseo itsipayetapaakari Yotzinkariite, ipiyowentari Jesús ikowi rikompitakayaarime, inkemantyaariri oitarika inkanteri. ⁵⁴Ishintsithawaitakeri, ikowi riñaawaitakairi ñaantsi kaariperori ompoñaantyaari inkamantakoteri.

Kachotakairori iwaane Fariseo

12 ¹Ikanta ipiyowentaitapaakari Jesús, piyochonchoi ikantapaaka atziri. Irojatzí ikantantanakariri riyotaanewo: “Ontzimatyé paamaawentyaawo kachotakairori iwaane Fariseo, ramatawimentowa inatzi. ²Tema ontzimatyé onkoñaatakoyetai okaatzi manakowetainchari, ooñaawontairo kaari ikemathaweeta pairani. ³Okaatzi pimanakowetari, ari onkoñaatakotai. Okaatzi pikenkithawaitziri apaniroini pipankoki, ari inkemakoitairo inkenkithataitero shintsiini.”

¿Itzimikama ampinkathateri?

(Mt. 10.26-31)

⁴Ikantzi Jesús: “Asheninká, eero pipinkashiwaitari kowatsiri ritsitokemi, tema ari iweyaari raawiiri irirori. ⁵Jirikaga pimpinkeri: Iriitake Pawa materone rowamaante, aritake rotyaantakemi sarinkaweniki. Iriitake pimpinkathatairi. ⁶Tema te ripinaperoweta tsimeryaanipaini, riyotzimaita Pawa arika inkamagaante, tekaatsi

ramaakite apaani.ⁱ ⁷Riyotzitawo Pawa okaatzi tzimayetatsiri aishi. Tema piñaakero raminawentziri tsimeryaanipaini, eeroکا rimaperotzi raminawentzimi, eero pipinkantashiwaita.”

Inkaate kenkithatakotainane atziripainiki

⁸“Intzimerika kanterine isheninka: ‘Rashitaana Jesús.’ Ari inkantaiya Itomi Atziri inkantairi imaninkarite Pawa: ‘Nashitaari jirika.’ ⁹Iriima kantairine isheninka: ‘Te rashitana Jesús.’ Ari inkantaiyaari irirori, inkantairi imaninkarite Pawa: ‘Te nashitaari jirika.’ ¹⁰Itzimirika kishimatakerine Itomi Atziri, ari impeyakotakagaitairi. Iriima kishimatakerine Tasorenkantsi, eero ipeyakotakagaitairi. ¹¹Arika ragaitemi rapatotapiintaita risaikira pinkatharentsi, eero okantzimoshirewaitzimi, pinkante: ‘¿Oitaka nonkanteriri?’ ¹²Tema Tasorenkantsi yotakaimirone oitarika pinkenkithatakoteri janta.”

Ikenkithatakoitziri masontzitatsiri ashaagantzinkari

¹³Ikanta riñaawaitanake apaani piyowentakariri, ikantzi: “Yotaanari, pinkantenari nirentzi impainaata kashetani rookanairi ashitanari.” ¹⁴Ikantzi Jesús: “Asheninká, te naaka aminakoyetzirori tzimawentawakagaantsi nonkantantyaariri pirentzi.” ¹⁵Eekero ikantanakitzi Jesús: “Paamaawentya piñaayetzirowa ashaagawontsi. Te iro añaakaashiretemine.” ¹⁶Ari roshiyakaawentanakeniri, ikantzi: “Tzimatsi ashaagantzinkari kithokitaintsiri osheki iwankirepaini rowaneki. ¹⁷Ikenkithashirewaita, ikantzi: ‘¿Tsika noweroka shenitaintsiri nowankire?’ ¹⁸Irojatzí ikantashiretantanakari: ‘Jiroka nanteri. Notantoreero nowantapiintawori nowankire. Irojatzí niwetsikantaiyaari antawo, ari nowero nowankire, eejatzí nashaagawo. ¹⁹Ari inimotena, tema osheki nowakeri. Osheki osarentsi nimakoryaawaite, nowaperowaitya, nirawaite nomere, noimoshirenkawaitya.’ ²⁰Iro kantzimaitacha, ikantzi Pawa: ‘Masontzí, iroñaaka tsireniriki raashiretaimi, te piyote iita agairone pashitari.’ ²¹Ari ikantakotari osheñaawaitashitawori rashaagawo, te rosheñiimaitawo rashitari Pawa.”

Ikenkithatakotziro Jesús kantzimoshiretaantsi

(Mt. 6.25-34)

²²Ikantanairi riyotaanewo: “Pinkeme nonkante: Te okameethatzí onkantzimoshirewaitemi, pinkante: ‘¿Oitaka noyaari, oitaka nireri, oitaka nonkithatyaari?’ ²³Tema tzimatsi otsipa ankenkithashiretakotapiinteri añaamentoki, iro kowaperotacha anairo okaatzi owapiintari, okaatzi

i 12.6 Kantakotachari jaka “te ripinaperoweta tsimeryaani”, irootake kantakotachari ramanantantaitya apite koriki inkaate 5 tsimeryaani.

akithaatapiintari. ²⁴ Pinkenkithashiretakoteri tsimeryaani. Te riyotziro impankitero royaari, te riwetsiki ipanko rowantyaawori iwankire. Iri kantzimaitacha Pawa, ipapiintziri rowanawo. Aaka rimaperotzi retakotai Pawa. ²⁵ Arika pinkamaityaawo onkantzimoshirewaitemi, ¿arima powawineentawairo posarentsite eepichokiini? ²⁶ Eero pimatziro powawineentero eepichokiini, ¿oitaka okantzimoshirewaitanzimiri? ²⁷ Pinkenkithashiretakoteri inchateya, te añiuro antawainete, te ontyagaanta onkithaadyaari. Iro kantzimaitacha te okantzimoshirewaitawo, onkante: ‘¿Oitaka nonkithaadyaari?’ Tema owaneenkata kameetha, anairi rowaneenkawetaga Salomón pinkathariwetachari pairani. ²⁸ Iriitake Pawa owaneenkatzirori, okantawetaka eepichoki añaaawetawo owaneenkatapainta, iro osamanitanake, eero opantanaawo arika onkamateyanake, tema richekaitziro, ritagaitakero. Eeroka rimaperote inkempoyaawentemi Pawa, pipakairo pikisoshirewaitzi. ²⁹ Ataama okantzimoshirewaitakemi eeroka, pikantzi: ‘¿Oitaka noyaari, oitaka nireri?’ ³⁰ Apatziro okantzimoshirewaitari kaari kemisantatsiri. Irooma eeroka, riyotakoyetzimiro Ashitairi oitarika koityiimotzimiri. ³¹ Iro kowaperotacha pithotyaa kotairi impinkatharishirewentaimi, arira impaimiro okaatzi koityiimotzimiri.”

Ikenkithatakotziro Jesús inkitesato owaagawontsi
(Mt. 6.19-21)

³² “Eeroka oshiyakariri nopira, eero pithaawashitaiyani, tema iriitake Pawa kowaintsiri impinkathariwentaimi. ³³ Pimpimantayetero oshekitzimotzimiri, pimpantashitya. Irootake kameethatatsi pantayetairo piñaantaiyaawori pisaikai kameetha inkiteki. Oshiyaiyaawome powaagaantatyeeyaame inkiteki tsika te ipathaanetapai, te itzimapai koshintzi eejatzi. ³⁴ Tema janta tsikarika powaagantapiinta, ari poshoretapiintawo eejatzi.”

Imperataarewo aamaawentachari

³⁵ “Pawinakanakyaawo piithaare. Pootayeteri pootamento. ³⁶ Poshiyakotyaari imperataarewo oyaawentziriri rareetaiya iwinkatharite roimoshirenka, onkene rantawainiri intsipaite arika rimperatapaiyaari. ³⁷ Kimoshirera inkantaiya imperataarewo iñaapairi iwinkatharite aamaawenta ikantaka. Imapero nonkante, aritake roisaikapairi imperataarewo rowapiintaitaga royiitapainiri rowanawo. ³⁸ Kimoshire inkantya, iñagaitapairi aamaawenta ikanta, okantawetaka te riyotzi tsikapaite rareetya, niyankiite aamaaka onkiteshetzimatake. ³⁹ Pinkemero jiroka. Arikame riyote ashitaanitachari ripokatye koshiterine, ari raamaakyaame, eero ikoshaagantaitzirime. ⁴⁰ Irootake

piyoteri eerokapaini, ontzimatye paamaawentya. Tema te piyotzi tsikapaite ripiyai Itomi Atziri.”

Kaariperori imperataarewo

(Mt. 24.45-51)

⁴¹Ari ikantanake Pedro: “Pinkatharí. ¿Arima nokaatziri maawoini atziri poshiyakaawentantakenari?” ⁴²Ikantzi Jesús: “Poshiyakotyaaari kameethashireri imperataarewo kenkithashiretachari kameetha. Rookanakeri ipankoki imperatariri, ikantanakeri: ‘Paminenari maawoini saikatsiri pankotsiki.’ ⁴³Kimoshire inkantya jirika imperataarewo, arika ripiyai iwinkatharite iñaapairi rimonkaatakeri ikantanakeriri. ⁴⁴Aritake rishinetakeniri inkempoyeeniri okaatzi rashitari. ⁴⁵Irooma inkantashiretakeme imperataarewo: ‘Eero ripiyita nowinkatharite.’ Irojatzí ripasawaitantakyaari ikaatzi rimperaitari eejatzi inkantakero tsinane rimperaitari. Jatake rowaperowaitya, ishinkiwaitya. ⁴⁶Inimowaitziri jirika imperataarewo, romapokashitaiyaari rareetaiya imperatariri. Rimaperoitairi rowasanketapairi, rookapairi tsika ikashaakagaitakeri kisoshireri. ⁴⁷Tema jirika imperataarewo riyowetakawo okaatzi inintakaawetariri iwinkatharite, temaita raamaiyaari ripiyai. Irootake ripasaperoitanyaariri. ⁴⁸Iriima kaari yotakoterone inintakairiri, eero ripasaperoitairi. Tema ikaatzi rishinetaitakeri ontzimimoperotairi, iriitake rawentaaperoityaari osheki. Intzimerika osheki rawentaaperoitairi, osheki inkowakoitairi irirori.”

Ikenkithatakota Jesús

(Mt. 10.34-36)

⁴⁹“Iro nipokantari nowasanketeri kaariperoshireri, oshiyawaitakawo iroome paampari namakeme kipatsiki. Osheki nokowakitake etaitaayaawo iroñaaka rowasanketaite, ithonkaiyaame kaariperori. ⁵⁰Iro kantacha ontzimatye netanakyaawo naaka nonkemaatsitanakya, irojatzí nimonkaatantakyaawori. ⁵¹Piñaamatsitake iro nipokantari iñeero atziri risaika kameetha. Tema nipokake, namatziro kisawakagaantsi. ⁵²Iroñaaka iñagaitero inkisawakaiya atziri risaikawankotawakaaga, apite atziri kisherine itsipa atziri kaatatsiri mawa. ⁵³Mainari ripithokashityaari ipaapate, ripiyatzityaari eejatzi ipaapate inkisaneenteri itomi. Ipithokashityaawo tsinane onaanate, ipiyatzityaawo eejatzi onaanate. Ipithokashityaawo tsinane ayiro, ipiyatzityaawo eejatzi ewatairo.”

¿Tema piyotero kantainchari?

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴Ikanta Jesús ikantziri atziri piyowentakariri: “Arika piñeero menkori ikyaapiintzira ooryaatsiri, pikantapiintzi: ‘Omparyaatye

inkani.' Matachaga pikantakeri. ⁵⁵Arika pinkemero tampyya ompoñeeya katonkonta, pikantapiintzi: 'Osaryaaty kameetha jiroka kiteesheri.' Matachaga okaatzi pikantziri. ⁵⁶¡Owapeyimotantaneri! Piyowetawo eeroka jimpe okanta piñaapiintziro inkite, eejatzi kipatsi. ¿Oitaka kaari piyotakotantawo okaatzi awisatsiri iroñaaka?"

Paapatziyaari kisaneentzimiri

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷“¿Oitaka kaari paminantawo eeroka okaatzi kameethatsiri? ⁵⁸Arika intzime kishemine, irojatziri raantanakemi pinkathariki, pinthaawakote eeroka awotsiki, pinkanteri: 'Eero pikisawaita, jame aakameethatawakagaiya.' Tema arika rareetakaakemi pinkathariki, inkantaitakeri aamaawentantaneri: 'Paanakeri jirika.' Irojatziri raantaitanakemiri romonkyagaitemi. ⁵⁹Tema eerorika pipinatashitawo pirewewe, eerowa piñagairo romishitowakaantaimi. Imaperotatya.”

Eerorika pipakairo pameyetari, ari pimpeyashitaiya

13 ¹Ari ripokaiyakeni kamanterine Jesús, tema rowamaakaantake Pilato apaani Galilea-satzi janta ritaapiintaitzinirira Pawa. ²Ikantanake Jesús: “¿Piñaamatsitakema eerokapaini iro awishimotantakariri jiroka tsika ikantaitakeri rowamaitakeri, iri maperotzirori ikaariperoshiretzi ranairi itsipa Galilea-satzi? ³Nokantzi naaka: Te ari onkantya. Eerorika pipakairo pameyetari eeroka, ari poshiyakotaiyaari irirori. ⁴Ari roshiyakari kaatatsiri 18 kamaintsiri anawyaakeri pankotsi janta Siloé-ki, ¿piñaamatsitakema iri maperotzirori ikaariperoshiretzi ranairi itsipa Jerusalén-satzi? ⁵Nokantzi naaka: Te ari onkantya. Eerorika pipakairo pameyetari, ari poshiyakotaiyaari.”

Roshiyakaawentaitziro pankirentsi kaari kithokitatsine

⁶Ikanta Jesús roshiyakaawentanakero, ikantzi: “Otzimimotziri atziri iwankire rowaneki. Ikanta riyataake raminero tzimakerika okithoki, temaita iñaapaake. ⁷Ikantakeri kempoyiiniriri: 'Mawa osarentsi nipokaweta naminiro nowankire onkithokite, temaita noñi. Pichekero, aminaashiwaita okatziya jaka.' ⁸Rakanake kempoyiiniriri, ikantzi: 'Eero nowinkatharite, añaawairoota jiroka osarentsika eerorika okithokitzi, nonkeekashitawakeroota nityaakotero oponkitziki onkithokitantaiyaari. ⁹Arika onkithokitai, kameetha inatzi. Irooma eerorika, aripaite pitowakaantero.' ”

Rowawisaakotziro Jesús tsinane kiteesheriki rimakoryaantaitari

¹⁰Ikanta riyotaantzi Jesús kiteesheriki rimakoryaantaitari janta ipiyotaitapiintaga, ¹¹ari isaikake tsinane tzimakotaintsiri 18

osarentsi raagaitziro. Tsinkamitzitake, te okanta onkatziye kameetha. ¹²Ikanta ñaapaakero Jesús, ikaimapaakero, ikantziro: “Tsinané, etsiyatakotaimi pimantsiyawetaga.” ¹³Riterotakero itsinkamitziwetakaga. Tampatzikatanai kameetha. Osheki okimoshirewentanairi Pawa. ¹⁴Temaita inimoteri jewatatsiri ipiyotaitapiintaga, antawoite ikisanaka, ñaakerira Jesús retsiyatakotakaantake kiteesheriki rimakoryaantaitari. Ikantanake jewari, ikantziri atziripaini: “Eenitatsi 6 kiteesheri rantawaitantaitari, arika pinkowe petsiyatakotakaante, pipoke kiteesheriki kaari rimakoryaantaitari. Te ishinetaantsita kiteesheriki rimakoryaantaitari.” ¹⁵Irojatzi rakantanakari Jesús, ikantzi: “¿Owapeyimotantaner! Kiteesheriki rimakoryaantaitari pithataryaakotapiintziri pipira pirakairi imere.” ¹⁶Tema jiroka tsinane asheninka inatzi, iro isawontari Abraham-ni tzimakotake 18 osarentsi ikemaatsitakaakawo peyari. ¿Tema okameethatzi etsiyatakotakagairo kiteesheriki rimakoryaantaitari?” ¹⁷Ikantanakera Jesús, antawoite ikaanitanake ikaatzi kisaneeentziriri. Iro kantzimaitacha kimoshire ikantaiyanakani atziri ikaatzi ñaakerori rantakeri Jesús.

Roshiyakaawentaitziro okithoki inchato oryaanikitatsiri

(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸Ari ikantanake Jesús: “¿Oitaka oshiyari ipinkathariwentantai Pawa? ¿Oitaka noshiyakaawentemirori? ¹⁹Tema oshiyaatyaawo arika impankiitero okithoki oryaanikitatsiri pankirentsi. Tema tzimatsi atziri pankitakerori rowaneki, anaanakero otsipa pankirentsi, antawo otewayetanake, ari imenkoshiyetari tsimeryaani itsimankatapishitakera.”^k

Roshiyakaawentaitziro kachopathari

(Mt. 13.33)

²⁰Ari rapiitakero Jesús, ikantzi: “¿Oitaka noshiyakaawentemirori ipinkathariwentantai Pawa? ²¹Tema oshiyawaitakawo apaani tsinane naashewaitatsiri. Aake eepichokiini kachopathari, owaitantakawo maawoini oshe. Ari oñaakero onkachopathate.”

Ikenkithatakoitziro oryaanityenkaki ikyaapiintaitzira

(Mt. 7.13-14, 21-23)

²²Rithonka ikenayetake Jesús nampitsiki riyotaantzi. Irojatzi ikenantanakari Jerusalén-ki. ²³Ari rosampitaitakeri, ikantaitziri:

j **13.15** Iriitake ipiraitari janta: buey eejatzi asno. k **13.19** Iroowa ikantakoitzi jaka “okithoki oryaanikitatsiri pankirentsi” jitachari mostaza, irootake shookatsiri inampiki itsipa atziri.

“Pinkatharí, ¿eepichokima awisakotaatsine?” Irojatzí ikantantari Jesús: ²⁴“Ontzimatyé piñaashintsitya poshiyakayero pinkyaatyeeeme oryaanityenkaki ikyaapiintaitzira. Tema osheki kowawetachari inkyaantaiyaawome, eeromaita rimatziro. ²⁵Arika rashitanakero ipanko ashitawori, irojatzirika pisaikake jakakeroki, pinkantawetya: ‘Pinkatharí, pashitareenawo.’ Ari rakanake irirori, inkante: ‘Te niyotzimi tsika pipoña eeroka.’ ²⁶Ari pinkantawetanakya eeroka: ‘¿Tema piyotana ari akaatzi atsipatawakaa pairani owaiyani, ari akaatzi atsipatawakaa irawaitaiyini eejatzí? Piyotaantapiintana nonampiki.’ ²⁷Inkante irirori: ‘Imaperó, te niyotemi jimpe pipoña. Piyaaperote tzimawentzirori kaariperori.’ ²⁸Ari piraawaityaari, patsikaikiwaitya, arika piñaayetairi Abraham, Isaac, Jacob intsipataiyaari Kamantantaneriite risaíke ipinkathariwentantaira Pawa. Irooma eeroka jakakeroki pisaikamatsitai. ²⁹Tema inkaate awisakoshiretaatsine impoñaayetaiya tsikarika iweyaapaa kipatsi, risaíkai rakiyooyetairi Pawa ipinkathariwentantaira. ³⁰Tzimatsi etawetawori iroñaaka, iriitake ñagairone rimpoiyyetai. Eeniyetatsi eejatzí impoiyyetatsiri iroñaaka, iriitake ñaayetairone retaiyaawo.”

Riraaneentakotawo Jesús Jerusalén

(Mt. 23.37-39)

³¹Ari rareetapaaka Fariseo, ikantapaakeri Jesús: “Pishiye, kaakitake Herodes ikowi ritsitokemi.” ³²Ikantzi Jesús: “Pipiyanake, pinkanteri oshiyakariri sagari: netsiyatakotakairi raayiri peyari, netsiyatakotakairi mantsiyari. Yotapaaka mawa kiteesheri nonkaatantyaawori nantziri. ³³Eekeromaitatya niyaatatyé irojatzí mawatapaintsine kiteesheri, tema iro kameethatatsi ritsitokaiteri maawoini Kamantantaneriite Jerusalénki. ³⁴¡Jerusalén-satzipaini! Osheki pitsitokake Kamantantaneriite. Pitsitokakeri ikaatzi rotyaantaweeetakemiri. Tema nokowawetapiintaka noshiyaarime tsimeryaani rosatetziri iryaani. Ari nonkanterime naaka ikaatzi notomintaari. Iro kanzimaitacha te pikowaiyini. ³⁵Jiroka pinampi pisaikapiintawetaga, eero ñagaitai iita nampitaiyaawone. Pinkeme nonkante: Eero piñiitaana, irojatzí paata pinkantantaiyaari: ‘Tasonkawentaarewo rinatzi, tema Pinkathari aitziri otyaantakeriri.’ ”

Jesús retsiyatakotakairi eeniyawaitatsiri

14 ¹Okanta kiteesheri rimakoryaantaitari, ikenanake Jesús ipankoki reeware Fariseo roya. Osheki kempoyaakeriri oita ranteri. ²Ari risaíkakeri janta mantsiyari eeniyawaitatsiri. ³Ikanta Jesús rosampitakeri Yotaantzirori Inintakaantaitanewo itsipataakeri Fariseo, ikantziri: “Kiteesheri rimakoryaantaitari inatzi iroñaaka, ¿tema ishinetaantsita etsiyatakotakaante?” ⁴Te rakaiyini, irojatzí imairetaiyakeni. Raakeri Jesús mantsiyari, retsiyatakotakagairi, rotyaantairi.

⁵Ripithokashitanakari jirikapaini, ikantziri: “Arika rotetya pipira omooki kiteesheriki rimakoryaantaitari, ¿tema ari pinoshikairi intsipaite?”^l ⁶Te rakanakeri.

Oimoshirenkaantsi aawakagaantsiki

⁷Ari risaiki Jesús ikempoyiiri akiyooterine reeware Fariseo, thaawako ikantaiyani ikowi rosatekya niyankineki rakiyooteri jewari. Ikanta Jesús roshiyakaawentanakeniri, ikantanake: ⁸“Arika inkaimaitemi poimoshirenkya aawakagaantsiki, eero posatekawaita pinkowe pintsipatyaari jewari, aamaaka tzimatsi itsipa pokatsine anayimiri ririiperotzi irirori. ⁹Arika rareetapaakya kaimakaantzimiri, inkantapaakemi: ‘Eero posatekawaita eeroka, piyaate pisaiké jantyaatsikaini.’ Antawoite pinkaaniwentanakya. ¹⁰Iroowa kameethatatsi eero posatekawaita, pisaikapaake jantyaatsikaini. Irojatzí ripokantapaakya kaimakemiri, inkantakemi: ‘Asheninká, pipoke posatekya eeroka jaka.’ Aripaite impinkathaitemi. ¹¹Itzimirika kowashiwaitachane impinkathaiterime, aritake ñaakero intsinampashiretakaiteri. Iriima tsinampashirewaitatsiri, iriitake ñeerone impinkathaitairi.”

¹²Irojatzí ripithokashitantanakariri Jesús aanakeriri rowakayaari, ikantziri: “Arika pinkaime atziri powakayaari, eero pikaimiri pisheninkaperotari eeroka, pirementzi, eejatzí ikaatzí ashaagantachari, tema ari ripiyataimi eeroka rakiyootaimi. ¹³Arika poimoshirenkya, iriitake pinkaimayete ashironkainkari, mawityaakiri, pesaponchokiyetatsiri. ¹⁴Ari piñagairo pinkimoshiretai, tema jirikapaini, eero ripiyataimi paata rakiyootaimi roimoshirenkya. Aritzimaitaka ripinaitaimiro pantakeri arika rañaayetai kameethashireri.”

Roshiyakaawentaitziro antawoite rowaita

¹⁵Ikanta ikemawake apaani ikaatzira risaiki rowaiyani, ikantanake: “Kimoshire inkantya inkaatera owaachane impinkatharitanakerika Pawa.” ¹⁶Irojatzí ikantantari Jesús: “Tzimatsi atziri, riwetsikakaantake antawoite oimoshirenkaantsi, ari rowaiyaani. Rithonka ikaimakeri ikaataiyinira. ¹⁷Okanta imonkaatapaaka rowantyaari rotyaantakeri rimperatanewo inkamanteri ikaatzí ikaimakaantakeri, tema irootaintsi rowaiyaani. ¹⁸Te ikowi ripokaiyeni ikaatzí ikaimakaantawetakari. Retanakawo apaani, ikantzí: ‘Eero okanta niyaate, niyaataye naminero owaantsi namanantakeri. Irootake eero okantanta niyaate.’ ¹⁹Ikantake itsipa: ‘Niyaataye noñaantyaari namanantakeri nopira, irootake eero okantanta niyaate.’^m ²⁰Ari ikantanake itsipa eejatzí: ‘Eero okanta niyaate,

l 14.5 Iriitake ipiraitari janta: buey eejatzí asno. m 14.19 Iriitake kantakotachari jaka “nopira”, kaatatsiri 5 buey.

tema owakera naawakaaka.’²¹ Irojatzí ripiyantaawo imperataarewo, ikamantapairi iwinkatharite awisaintsiri. Antawoite owatsimaanakeri, ikantanakeri rimperatanewo: ‘Piyaate, panashityaawo jimpe iweyaa nampitsi, pamakeri ashironkainkari, mawityaakiri, pesaponchokiri inkaatera piñeeri janta.’²² Ari ikantakero rimperatanewo. Irojatzí ikantantaariri iwinkatharite, ikantziri: ‘Nimatakero okaatzí pikantakenari, eenitzimaitacha okaankitzi pankotsi.’²³ Ikantanairi rimperatanewo: ‘Pithonkero panashityaawo awotsi, piyaate tsikarika, pishintsineenteri inkaate piñeeri janta, ripokeeta iyeekiteeta nopanko.’²⁴ Pinkeme nonkante: Tzimawetacha osheki atziri netawetakari nokaimakaantziri, eeromaita iñaamatsitairo royaawo eepichokiini niwetsikakaantakeri owanawontsi.’”

Pomeentsitachari oshiyakotyaari Cristo

²⁵ Osheki oyaatakeriri Jesús. Ari ripithokashitanakari, ikantziri: ²⁶ “Irootake inimotzimiri petakotari pipaapate, pinaanate, piina, pitomi, pirentzi, pitsiro, petakotzita eejatzi eeroka. Iroorika anaanakerone onkaate pinintename naaka pawentaana, tekeraataga pithotyiroota pinkemisantena. ²⁷ Ontzimatyé pinkyaaryoowentero nokenkithatakaakemiri, onkantawetakya inkentakoitemi. Arika pipakaakero, eero noshiyakagaimi eeroka niyotaanewo. ²⁸ Apaani kowatsiri riwetsike pankotsi raminakomento, retawakyaawo inkenkithashiretya tzimatsirika rimatantyaawori riwetsikero. ²⁹ Ari onkantya rithonkantyaawori riwetsikero retanakari, arika rookashitakyaawo, ishirontaminthatyaari inkaate ñeerine. ³⁰ Inkantaiyeni: ‘Piñaamatsiteri jirika, te raawiuro, rookashitakawo.’ ³¹ Ari ikanta eejatzi pinkathari tzimatsiri 10,000 rowayerite, rominthata romanatyaari itsipa pinkathari tzimatsiri 20,000 rowayerite. Ontzimatyé retawakyaawo inkenkithashiretawakya, arika roitsinampaakeri. ³² Iñaakerorika eero roitsinampairi, eeniro riweyaa intaina itsipa pinkathari pokatsiri romanatyaari, rotyaante kanterine: ‘¿Tsikama ankantyaaka eero omanatawakaanta?’ ³³ Ari onkantyaari eejatzi ontzimatyé petawakyaawo pinkenkithashiretawakya eerokapaini, eerorika pipakairo petakoyetawo pashiyetari, eero noshiyakaimi niyotaanewo.”

Oshiyakotawori masankari tziwi

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ “Tema kameetha okanta tziwi okatyotzi. Iro kantacha arika rowaitaitero tsika oitya, eero opantaawo inkatyokantaityaawo. ³⁵ Te ompantaiyaawo tziwi, eero opantaatsikaitawo eejatzi risaiponkitzitantaityaawo pankirentsi, ontzimatyé rookaitero. Kowirori inkemathatero jiroka, rowayempitatya inkemisante.”

Ikenkithatakoitziri oweja peyawetachari
(Mt. 18.10-14)

15 ¹Ipiyotaka apatotziriri koriki itsipatakari osheki kaariperoshireri, ikemisantziri Jesús riyotaantzira. ²Ikanta Fariseo itsipatakari Yotzinkariite, ikenkithatakotanakeri Jesús, ikantzi: “Pamineri jirika, itsipatakari atziri kaariperoshireri, itsipatari rowapiintaiyani.”

³Ikanta Jesús roshiyakaawentanakeniri, ikantanake: ⁴“Tzimatsi atziri piratariri oweja ikaatzi 100. Ikanta ipeyaka apaani, rookanakeri itsipa ikaatzi 99 janta owintenipathatzira, jatake rithotyaakotairi peyainchari. ¿Tema pantziro eeroka jiroka? ⁵Ikanta ñaapairi oweja, kimoshire ikanta inatapai. ⁶Tema areetaa ipankoki, ipiyotapai isheninka, ikantapai: ‘Pipeke pintsipatena oimoshirenkya, tema noñagairi oweja peyawetainchari.’” ⁷Eekero ikantatzi Jesús: “Ari onkantaiyaari inkiteki, antawoite inkimoshirewentaitei pakagairone ikaariperoshireweta. Ranaanakeri kameethashiretaintsiri kaatatsiri 99.”

Roshiyakaawentaitziri koriki peyawetachari

⁸Ari ikantanake: “Eenitatsi tsinane tzimatsiri 10 oorikite. Okanta ipeyapithatakawo apaani oorikite, ootakeri ootamento, opishitakero maawoini opanko ithotyaakotairi oorikite.” ⁹Okanta oñagairi, okaimakeri osheninka, okantakeri: ‘Pipeke, pintsipatena noimoshirenkya, tema noñagairi noorikite peyawetainchari.’” ¹⁰Eekero ikantatzi Jesús: “Ari inkantaiya imaninkarite Pawa antawoite inkimoshiretai ñaakerika apaani atziri ripakagairo ikaariperoshirewaitzi.”

Ikenkithatakoitziri tomitsi jewanawaitachari

¹¹Ari ikantanake eejatzi Jesús: “Eenitatsi atziri tzimatsiri apite itomi. ¹²Ikanta iyaapitsi, ikantakeri ipaapate: ‘Papá, pimperawo pashitakinari.’ Rimatakero, ipakeri itomi rashitakayaariri paata apaanipaini. ¹³Jatanake iyaapitsi itomi intaina otsipaki nampitsi. Ari reewanawaitakari iyorikite. ¹⁴Ikanta reewanawaitakari maawoini, ñaakero antawoite tashetsi janta nampitsiki. Ari ikoityaanakeriri ikaatzi reewanatakari. ¹⁵Riyaatashitakeri nampitawori janta ikowi antawairentsi, rotyaantaitakeri inkempoyeeri chancho. ¹⁶Antawoite ritasheyake, ikowake rakiyooteri chancho, tema tekaatsi perine rowanawo. ¹⁷Irojatzzi ikantashiretantanakari mainari: ‘Osheki inintaawaita rowaperowaita antawaitatsiri ipankoki nopaapate, ¿iitaka nashironkaawaitantari naaka jaka nitasheyawaitzi? ¹⁸Ontzimaty niaatai ashitanariki, nonkantapai: “Papá, nokaariperotzimotakemi,

n 15.8 Ikantakoitziri jaka “koriki”, irijatzi iitaitziri “dracma”, koriki rinatzi rashiyetari Grecia-satzi. Iriitake ripinaiziriri antawaitatsiri apaani kiteesheri.

nokantakeri eejatzi Inkitesatzi. ¹⁹Te onkameethate poshiyakagaina pitomi, apatziro nokowi poshiyakagainari antawaitatsiri powaneki.”’
²⁰Katziyana, pokai ashitaririki. Tema aminawooki ikanta ashitariri, iñaawairi ripokai, rishiyashitawaari, rawithakitawairi, inintawootawairi.
²¹Ikantapaake itomi: ‘Papá, nokaariperotzimotakemi, ari nokantakeri eejatzi Inkitesatzi. Te okameethatzi pintomitaina iroñaaka.’
²²Iri kantzimaitacha ashitariri, ikantakeri rimperatanewo: ‘Pamake irooperori kithaarentsi, pinkithaatawairi notomi. Pinkyaantakayaari rakoki poreryaatsiri, pizapato-teri eejatzi. ²³Pamake wathantzi ewankari waaka, pitsitokeri. Nokowi oimoshirenkya. ²⁴Tema jirika notomi kamawetaka, iro kantzimaitacha añagai iroñaaka. Pairani ipeyaka, iñagaitairi iroñaaka.’ Ari retanakawo roimoshirenkaiyani.

²⁵Ikanta rantarite irirentzi saikatsi rantawaitzi owaantsiki. Pokai pankotsiki, ikemapaatziiri roimoshirenkaiyani. ²⁶Rosampitapaakeri rimperatanewo oitarika ikimoshiretantaitari. ²⁷Ari ikantanakeri: ‘Areetaawo pirentzi, irootake rowamaakaantantari pipaapate ewankari waaka, tema kameethaini rareetaawo pirentzi tekaatsi awishimoterine.’
²⁸Ari ikisanaka, te ikowi inkyaapai pankotsiki. Irojatziri riyatashitantakariri ipaapate, osheki ikowake intsipatyari roimoshirenkya. ²⁹Irojatziri ikantantanakariri ipaapate: ‘Piñaawetana naaka nashi nowiro nisaikimotzimi, tekaatsi nantzimotemi. Te pipaatsikaitana apaani piratsi noimoshirenkya.’
³⁰Irooma ripokaira yeeye eewanatzitakemiriri piyorikite ipiro mayempiro, iri powamainiri wathatatsiri piratsi poimoshirenkawairi.’
³¹Ari rakanake ipaapate, ikantziri: ‘Notomí, ari pashi powiro pisaikimotakena eeroka, maawoini okaatzi nashitari, eeroka ashitawori maawoini. ³²Irootake ankimoshirentyaari iroñaaka, tema jirika pirentzi, kamawetaka, iro kantacha añagai iroñaaka. Ipeyawetaka iñagaitairi iroñaaka.’”

Roshiyakaawentaitziri kaariperori imperataarewo

16 ¹Ikanta Jesús ikantakeri eejatzi riyotaanewo: “Eenitatsi atziri ashaagantachari. Tzimatsi irirori rimperatanewopaini. Eenitatsi pokaintsiri, ikantapaakeri ashaagantzinkari: ‘Jirika reeware pimperatanewo, rapaatzitakemiro pashaagawo.’
²Ikanta jirika ashaagantzinkari ikaimakaantakeri rimperatanewo, rosampitakeri: ‘¿Oitaka pantakeri? Nokemake ikantaitana. Poñaayenawo okaatzi pantawaitakenari. Ari iweyaapaaka peewatziri nimperatanepaini.’
³Ari ikantashiretanake jirika rimperatanewo: ‘¿Tsika nonkantyaaka iroñaaka? Romishitowatyena imperatanari. Te nimatziro nompankiwaite, arika nonkowakotante impashitaitena, osheki nonkaaniwentya.’
⁴Ikantashiretanake: ‘Niyotake oita

o 15.29 Ikantakoitzi jaka “piratsi”, iriitake cabra.

nanteri raakameethatantaitenari arika nishitowai.’⁵ Ipiyotakeri ireewetziriri iwinkatharite, ikantakeri etawori: ‘¿Okaatzika pireewetziri nowinkatharite?’⁶ Ikantzi irirori: ‘Nireewetziri 100 inchatonaa oyeenka pankirentsi.’ Ikantanairi: ‘Jiroka pireewere, posankenate otsipa, onkaatanai 50 pireewetanai.’⁷ Rosampitakeri itsipa ikantziri: ‘¿Eeroka okaatzika pireewetzi?’ Ikantzi: ‘Nireewetziri 100 royaantantaitawori trigo.’ Ikantanairi eejatzi: ‘Jiroka pireewere, posankenate otsipa, onkaatanai 80 royaantaitzirowa.’⁸ Ikanta jirika pinkathari, roñaagantakeri rimperatanewo tema iñaakeri imaperotatziri riyotzi tsika inkenakairo rantakeri. Ari ikantayeta atziripaini iroñaaka, imaperotziri riyotzi tsika ikenakairo raakameethatantyaariri isheninka, ranairi tsika ikanta kemisantzinkaripaini.”⁹ Ari ikantanake Jesús: “Ontzimatyé piyote pantawaitakairo pashaagawo paakameethatantyaariri itsipa, okantaweta te opantaperowetawo ashaagawontsi, iroowa raakameethatantaitemiri paata eeroka inkiteki.

¹⁰ Itzimirika kyaaryootaintsiri eepichokiini, iriitake kyaaryooperotaatsine. Itzimirika kaariperoshiretatsiri eepichokiini, iriitake maperotairone inkaariperotai. ¹¹ Terika pikyaaryoowentziro ashaagawontsi kaari pantaperotawori jaka, tekaatsi ameenaimine impemiro ashaagawontsipero. ¹² Terika pikyaaryoowentziro ashinentsi, tekaatsi pemine pashityaari eeroka. ¹³ Tekaaitsi imperataarewo materone rantawaiteniri apite pinkathari. Tema apaani inkowaperote rimperatyaari, iriima itsipa inkisaneentakeri. Ari oshiyawo eejatzi, tekaatsi materone inkemisanteri Pawa, arika inkenkithashiretakotero ashaagawontsi, oshiyawaitanakawo imperatatyeeayarime.”

¹⁴ Ikemaiyakeni eejatzi Fariseo, tema irijatzi ñaawenatawori ashaagawontsi, ritainkimawaitakeri Jesús ikemirira inkenkithatzi. ¹⁵ Ikantanakeri: “Piyotziro potzikaawentaiyani eeroka eero riyotantzimi atziri, riyotzimaitakemi Pawa okaatzi pikenkithashiryaakari. Okaatzi kameethatzimowetariri atziri, te iñaamatawo Pawa.”

Inintakaantaitanewo eejatzi ipinkathariwentantai Pawa

¹⁶ “Tema pairani inkenkithatakoitakero Inintakaantaitanewo eejatzi rosankenare Kamantantaneriite. Ipoñaapaaka Juan inkenkithatapaake. Ikematziro atziripaini Kameethari Ñaantsi tsika ikanta ipinkathariwentai Pawa. Antawoite ikowaitzi inagaitero, oshiyawaitakawo ishintsitaitzi arika romanataitya. ¹⁷ Te opomeentsita ithonkaiya paata kipatsi eejatzi inkite, iro kantzimaitacha eero ithonkimaitaa Inintakaantaitanewo.”

Riyotaantzi Jesús ikantzi: “te opantawo pookero piina”

¹⁸ “Itzimirika jokerone iina, arika ragai otsipa tsinane, imayempiwentakero etakawori. Ari oshiyawo eejatzi, itzimirika agairone tsinane jokaarewo, mayempitake irirori.”

Ashaagantachari eejatzi Lázaro

¹⁹“Tzimatsi atziri ashaagantachari, owaneenka ikithaatapiinta. Ikamaitawo kiteesheriki roimoshirenka, owaneenka rawirikawaita.^p
²⁰Eenititacha ashironkaawaitachari iita Lázaro, rithonka ripathaawaitake. Ari romaryaapiinta jakakeroki ipankoki ashaagantachari. ²¹Iriitake aperotapiintzirori rowaryaayetziri rowanawo ashaagantzinkari. Pokatsi otsitzi ithotzitziri ripathaawo. ²²Ikanta paata kamake ashironkainkari, raanakeri imaninkarite Pawa, jatake risaikira Abraham. Ikanta ikamake eejatzi ashaagantachari, ikitaitakeri. ²³Ikanta janta sarinkaweniki, osheki ikemaatsiwaitaka ashaagantawetachari. Raminakotakeri intaina ñaatziri Abraham itsipatakari Lázaro. ²⁴Ari ikaimawetari irirori, ikantzi: ‘Chariné, Abraham, pineshironkatena. Potyaanteri Lázaro ramaatsikaitakena eepichokiini ñaa nirawakeeta, tema antawo itaaneentakena paampari.’
²⁵Ikantanake Abraham: ‘Nochariné, poshiretakotaiyaawo pashaagawo pairani, eejatzi ikantzita Lázaro roshiretakotaawo rashironkaawaitaga pairani. Iri kanzimaitacha kimoshire ikanta irirori jaka, irooma eeroka iroñaaka ontzimatye pashironkaawaitaiya. ²⁶Tekaatsi onkene pipoke, tzimatsi antawo impeeta otzikaimiri, eero okanta niyaatashitemi eeroka.’
²⁷Eekero ikantawetaty irirori: ‘Pinkemena nonkante chariné, potyaante jatatsine risaikira ashitanari. ²⁸Tzimatsi janta ikaatzi 5 nirentzi, pinkamanteri eero ripokanta irirori jaka, osheki rashironkaawaitaita.’
²⁹Ikantanakeri Abraham: ‘Eenitatsi Inintakaantakeri Moisés, eenitatsi eejatzi ikenkithatakeri Kamantantaneri, iroowa inkemisanterime.’
³⁰Ikantanake eejatzi: ‘Eerowa Chariné, Abraham. Tzimatsirika apaani kamatsiri kamantairine añaatsiri atziri, ari ripakagairo kaariperori rameyetari.’ ³¹Eekero ikantanakitzi Abraham: ‘Tema te ikemisantziro ikenkithawetakari Moisés eejatzi Kamantantaneri, eerowa ikemisantziri iroñaaka inkamantantawetyaarika kaminkari.’ ”

Eero pantakaantziro kaariperori

17 ¹Ikanta Jesús ikantanakeri riyotaanewo: “Ari intzimapiintatye antakaanterone kaariperori. Inkantamatsitaitei jirika.
²Itzimirika antakaakerine kaariperori oshiyakariri eentsi rawentagaana, ari rowasankeyeetairi. Iri kameethatatsi inthataitenirime mapi ikentsiki, rowiinkaiteri inkaareki, ompoñaantyaari eero ikaariperotakaantanta.
³Ontzimatye paamaakowentya eeroka. Tema intzimerika antzimotemirone kaariperori, pinkaminairi. Arika ripakaanairo

p 16.19 Irootake ikantakoitziri jaka “owaneenka”, kithaarentsi anashirikimawotatsiri. Osheki owinawo jiroka. Apatziro ikithaayetawo ashaagantzinkari.

rantayewetakari, pimpeyakotero rantzimowetakemiri. ⁴Ari oshiyawo eejatzi. Tzimatsirika atziri osheki rantzimotakemi, onkaate 7 rapiipiintero apaaniki kiteesheri, ontzimatyepapiipiinteri pimpeyakotakairi arika ripokashitemi inkowe pimpeyakotakagairi.”

Poshoretakaaperotaina

⁵Ikanta Rotyaantaperotanewo, ikantanakeri Jesús: “Nokowi poshoretakaaperotaina.” ⁶Ari ikantanake Awinkatharite: “Onkantawetakya eero antawotzi poshoretana, poshiyaawo okithoki oryaanikitatsiri pankirentsi, aritake pimatakeri antawo inchatu katziyainchari, pinkantero: ‘Pishirinke, pinkatziye inkaareki.’ Nonkante naaka, atake imatakyu.”^q

Rantayeteri imperataarewo

⁷“Tzimatsirika pimperatanewo, piñaawairi rareetaiya rowintawaitzira powaneki, ikempoyiirira pipira jarima pinkantawairi: ‘Pakiyootapaina?’ ⁸Tema eero, apatziro pinkantawairi: ‘Ponkotsitapai owanawontsi. Pomathakitya onkene poyiitena, nowawaitya, nirawaite nomere eejatzi. Eeroka impoitatsine poya.’ ⁹¿Arima pinkimoshirewentakeri okaatzi rantakeri pimperatanewo? Tema eero. ¹⁰Ari pinkantyaari eejatzi eeroka, arika pimonkaatakeri inintakaimiri Pawa, pinkante: ‘Eero asagaawentawaita arika rimperayeetai, tema apatziro amonkaatero ikowakaitakairi anteri.’ ”

Retsiyatakotakagaitziri 10 pathaawaitatsiri

¹¹Ikanta rawisanake Jesús riyaate Jerusalén-ki, ikenanakero Samaria-ki ipoñagaawo Galilea-ki. ¹²Ikanta rareetaka nampitsiki, ari ritonkyotakari 10 atziri pathaawaitatsiri, jantyaatsikaini ikatziyaiyapaakani. ¹³Ikaimimaita, ikantzi: “¿Yotaantaneri Jesús, pineshironkataina naaka!” ¹⁴Ari raminanake irirori, iñaatziiri ikatziyaiyani, ikantziri: “Piyaatashiteri Imperatasorentsitaarewo raminawakemiro pipathaawo.” Ikanta riyaataiyanakeni, omapokashitaka opeyanaka ripathaawo, etsiyatakotanai. ¹⁵Ikanta apaani iñaakero retsiyatakotai, thaamenta ripiyaawo irirori, ikimoshirewentanakeri antawoitte Pawa. ¹⁶Rotziwerowashitapaakari iitziiki Jesús, riwetharyaapaakari. Jirika piyaachari Samaria-satzi rinatzi. ¹⁷Irojatziri ikantantanakari Jesús: “¿Tema 10 etsiyatakotaatsiri, tsika ikenakeka itsipa? ¹⁸Tekaatsi nosheninka piyaatsine inkimoshirewentanairi Pawa riwetharyagaiyaari, apatziro ripiyaawo itsipasatzi atziri.” ¹⁹Riñaanatanakeri

q 17.6 Iro ikantakoitzi jaka “okithoki oryaanikitatsiri pankirentsi”, jitachari “mostaza”, iro shookatsiri inampiki itsipa atziri. Iro ikantakoitzi jaka “antawo inchatu”, jitachari “sicómoro”, irojatziri shookatsiri otsipaki inampi atziri.

Jesús pathaawaiwetachari, ikantziri: “Pinkatziye, piyaatai. Iroowa etsiyatakotakagaimiri poshiretaana.”

Tsikapaiteka etantanakyaawo impinkathariwentantai Pawa
(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰Ikanta Fariseo rosampitakeri Jesús, ikantziri: “Tsikapaiteka etantanakyaawo impinkathariwentantai Pawa.” Ari rakanake irirori: “Omapokashitaiya impinkathariwentantai Pawa. ²¹Tekaatsi kantaatsine: ‘Jiroka jaka. Jironta janta.’ Tema mataka pinkatharishirewentantai Pawa.” ²²Ari ripithokashitanakari riyotaanewo, ikantziri: “Ari pinkowawetaiya paata piñeerime eepichokiini Itomi Atziri, eero okantzimaita. ²³Ari pinkemake inkantaite: ‘Jirika jaka.’ Itsipa kantatsine: ‘Jirinta janta.’ Eero piyaatashitziri, eero poyaatziri eejatzi. ²⁴Arika ripiyai Itomi Atziri, roshiyapaatyeyyaawo ookathawontsi, etanakyaawo tsika iweyaa kipatsi irojatzit tsika janta ithonka. ²⁵Etanaknya inagaitawakero antawoite rashironkawaitaiya, imanintawaitaiteri jirikapaini atziri tzimatsiri iroñaaka. ²⁶Aritake oshiyaiyaawo okanta pairani eeniro risaikaweta Noé. Aritake onkantaiyaari eejatzi arika ripokimatai Itomi Atziri. ²⁷Inimotziri atziripaini rowawaita, rirawaitzi, raawakaawaita eejatzi. Irojatzit ikyaananakari Noé antawoki pitotsi riwetsikakeri. Okanta oonkanaka kipatsiki, thonkaiyakani maawoini atziri ikamake. ²⁸Ari oshiyaawo pairani eeniro risaikaweta Lot. Inimotziri atziri rowaiyani, rirawaitzi, riyomparitaiyani, ipankiwaitaiyini, riwetsikaiyini ipanko eejatzi. ²⁹Iro kantzimaitacha imonkaatapaaka kiteesheri rishitowantanakari Lot nampitsiki Sodoma, omapokashitaka oparyaapaake paampari, ari rithonkakari maawoini atziri ritagaa. ³⁰Arira onkantaiyaari eejatzi arika ripiyai Itomi Atziri. ³¹Tzimatsirika saikatsiri jakakeroki ipanko, ari impoñaanakya rishiyanaake, eero ikyapanaantzi raapanaante tsika oita. Itzimirika saikatsine rowaneki, rishiye tsika ikanta, eero ripiyapanaanta. ³²Pinkenkishiryaakotero awishitzimotakerori pairani iina Lot. ³³Ikaatzit etakowaitachari apaniroini rantayetziro inaaawenatashitari, aritake impeyashiretaiya. Iriima inkaate kamawentenane rantanairo nokowakairiri naaka, aritake rawisakoshiretai.” ³⁴Eekero ikantatzit Jesús: “Intzimait sipatawakaachane rimaye. Apaani ragaitait inkiteki, iriima itsipa rookaitanairi. ³⁵Ontzimait apite tsinane tsipatawakaachane itoonkawaite. Apaani ragaitait inkiteki, irooma otsipa rookaitanairo. ³⁶Risaike apite atziri rowaneki. Apaani ragaitait inkiteki, iriima itsipa rookaitanairi.” ³⁷Ari rosampitaitanakeri Jesús, ikantaitziri: “¿Tsikajaantaka Pinkathari?” Ikantzi Jesús: “Tsikarika risaiki kaminkari, ari rewotaiyani tziiso.””

r 17.37 Oshiyawo añaapiintziri rewotaiyani tziiso, ayotzi tzimatsi kamaintsiri. Ari oshiyaawo eejatzi arika añaayetakeri okaatzit ikenkithatakotakeri jaka Jesús, ayotzi irootaintsi ripiyimatai.

Ikenkithatakoitziro kinankawo eejatzi kaariperori pinkathari

18 ¹Ari roshiyakaawentanakero Jesús ompoñaantyaarime ramanaityaarime kiteesheriki, eero ripakagaitantawo. ²Ikantzi: “Eenitatsi nampitsi, ari risaikiri kaariperori pinkathari, te ipinkathatziri Pawa, te ipinkathatzitari eejatzi atziri. ³Ari isaikitari tsinane kinankawo. Ipokashitakeri kaariperori pinkathari, okantziri: ‘Nokowi pinkaimenari kisaneentanari, piwetsikainawo awishimotanari.’ ⁴Te ikowaweta pinkathari. Irojatziri ikantashiretantakari: ‘Te nompinkathateri Pawa, eejatzi atziri. ⁵Iro kantacha jiroka kinankawo, ontzimatyé nanteniro okowiri. Nisamawokari arika omerencheena ipiyapiyatashitena.’” ⁶Ikantzi Jesús: “Piñaakero ikantashiretakeri kaariperori pinkathari. ⁷Iri maperotzirori Pawa, te rishenkaantzi rantainiri kameetha rashiyetaari, kamaitanaawori ramanaiyaari kiteesheriki.” ⁸Eekero ikantatzi Jesús: “Eero rishenkagaita rantantaityaawori kameethari. Iro kantacha arika ripiyapaake Itomi Atziri, ¿eekeroma iñaapaatyé awentaapiintaariri kipatsiki?”

Roshiyakaawentaitziri Fariseo eejatzi apatotziriri koriki

⁹Eeniyetatsi kenkithashiretachari kameethashireri rinatzi. Irojatziri imanintashirewaitantariri itsipa atziri. Irojatziri roshiyakaawentantanakanariri Jesús, ikantzi: ¹⁰“Eenitatsi apite atziri jatake tasorentsipankoki ramaña. Fariseo rinatzi apaani, iriima itsipa apatotziriri koriki. ¹¹Ikanta ikatziyapaaka Fariseo ramana, ikantzi: ‘Ariwé Pawa, tema te noshiyari naaka itsipa atziri, koshintzi rinatzi, kaariperoshireri ikanta, mayempiri rinatzi, ari roshiyari apatotziriri koriki. ¹²Apite nitzitapiintawo awisayetzira kiteesheri rimakoryaantaitari, nowapiintzi koriki ikaatzi ripinaitanari.’ ¹³Ikanta apatotziriri koriki, ikatziyapaaka jantyaatsikaini, oiyotapaaka ramana te ramini jenoki. Tema rowashiretakoshiryaanakitya, ikantzi: ‘Pawa, pinkaminthagaina naaka, kaariperoshireri ninatzi.’” ¹⁴Ikantanake Jesús: “Iriitake raakameethaiteri jirika, kameethashire riyataai ipankoki, te roshiyari itsipa. Tema ikaatzi iriiperowaiwetachari iroñaaka, ari intsinampashiretakagaitairi. Iriima ikaatzi tsinampashirewaitatsiri iroñaaka, aritake iñagairo ririiperotakagaitairi.”

Ritasonkawentziri Jesús eentsipaini

(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵Ikanta ramaitapaakeniri Jesús eenchaaniki, ikowaitzi riterotantyaari rako. Iri kantacha riyotaanewo Jesús, ikisathatawakeri amayetziriri eentsi.

s 18.13 Kantakotachari jaka “rowashiretakoshiryaanakitya”, irootake kantakotachari romposashipaneetanakitya atziri. Tema irootake rameyeteri Judá-ite arika rowashiretakoshiretyaawo oitarika. Inashita ametari aakapaini arika omposashipaneetya, tema asagaawentawaitatya.

¹⁶Irojatzí ikantantanakari Jesús: “Pishineteri eenchaaniki ripokashitena. Eero pithañaana. Tema inkaate oshiyaraine eentsi, iriitake ñaagairone ipinkathariwentantaira Pawa. ¹⁷Imaperotatya, eerorika ipinkathaitziri Pawa roshiyakotaityaari ikantaga eentsi, eero ñagairo impinkatharítai.”

Mainari ashaagantzinkari pinkatharítatsiri

(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸Ikanta apaani pinkathari rosampitakeri Jesús, ikantziri: “Kameethari Yotaantanerí, ¿oitaka nantairi noñaantaityaawori kantaitaachane añamentotsi?” ¹⁹Irojatzí rakantanakari Jesús, ikantzi: “¿Oitaka pikantantanari: ‘kameethari pinatzi?’ Apatziro ikantakaawo Pawa ikameethatzi, tekaatsi itsipa. ²⁰Piyotakotakeroma Inintakaantaitanewo, kantatsiri:

Eero pitsitokantzi.

Eero pimayempitzi.

Eero pikoshitzi.

Eero pithaiyakowaitanta.

Eero pamatawítantzi.

Pimpinkathateri ashitzimiri.”

²¹Ari rakanake mainari, ikantzi: “Yotaantanerí, nithotyaakero maawoini netanakawo pairani eeniro neentsitzi.” ²²Ikanta ikemakerira, ikantanakeri Jesús: “Tzimatsi kowapainchari panteri. Pimpimantero okaatzi pashitari, pimpashityaari ashironkaachari. Tema ari piñagairo pinintagaiya inkiteki. Pipoke, poyaatena.” ²³Ikanta ikemawake, owashire ikantanaka, tema ashaagantzinkari rinatzi. ²⁴Tema ñaakeri Jesús antawoite rowashiretanaka, ikantanake: “¡Imapero opomeentsita riyataai ashaagantzinkari tsika ipinkatharítzi Pawa! ²⁵Tema eero okanta inkye piratsi camello imooki akoshi, iriitake maperotzirori impomeentsitya inkye ashaagantzinkari tsika ipinkatharítzi Pawa.” ²⁶Ikantayetanake ikaatzi kemakeriri Jesús: “¿Iitakama awisakoshiretaatsine?” ²⁷Irojatzí ikantantanakari Jesús: “Eenitatsi pomeentsitzimotariri atziri, iriima Pawa tekaatsi pomeentsitzimotyaarine.” ²⁸Ari ikantanake Pedro: “Jirika nokaataiyakenika naaka, nookayetanakero tzimimoyetanari, noyaataiyakemini.” ²⁹Ikantanake Jesús: “Imaperotatya, tzimatsirika kowanairori impinkathariwentairi Pawa, irootake rookantanakawori ipanko, ashitariri, irirentzi, iina, eejatzi rowaiyanepaini, ³⁰tema osheki raakotakeri iwairo Pawa jirika, aritake anagairo okaatzi rookanakeri. Ari inkantaityaari eejatzi paata arika ñagairo kantaitaachane añamentotsi.”

Rapiitairo Jesús ithawetakota rowamagaiteri

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

³¹Ikanta Jesús rapatotairi 12 riyotaanewo, ikantziri: “Aatatyé iroñaaka Jerusalén-ki. Ari imonkaatyaari awishimoterine Itomi

Atziri, tema irootake rosankenatakotakeri pairani Kamantantaneri. ³²Ari raakaantaiteri, rayeri atziri kaari asheninkata. Antawoite ishirontamintaithaiaari, inkemaatsitakagaityaari, reewawootaiteri. ³³Arika onkaatake ripasawaitaiteri, ari rowamagaiteri. Iro awisawetakya mawa kiteesheri, ari rañagai eejatzi.” ³⁴Iro kantzimaitacha, te ikemathatziro jirikapaini ikaatzi kemawetainchari, tema te ikowaitzi inkemathatakagaiteri.

Raminakagaitairi Jericó-satzi

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵Ikanta Jesús areetzimataka nampitsiki Jericó. Ari risaiki mawityaakiri awotsinampiki ikowakotantzi impashitaityaari. ³⁶Ikemake mawityaakiri, rosampitakeri awisayetatsiri atziri, ikantziri: “¿Iitaka pokatsiri?” ³⁷Ikantaitanakeri: “Ripokatzi Jesús, iitaitziri Nazaret-satzi.” ³⁸Irojatzzi ikaimantanakari, ikantzi: “¡Jesús, icharinetari David-ni, pineshironkataka naaka!” ³⁹Osheki ikisathweetanakari imairetantyaari. Eekero ikaimanakitzi shintsiini, ikantzi: “¡Icharinetari David-ni, pineshironkataka naaka!” ⁴⁰Ari ikatziyapaaka Jesús, ikantzi: “Pamakenari jaka.” Ikanta ramaitapaakeniri, rosampitawakeri. ⁴¹Ikantziri: “¿Oitaka pikowiri nantaimiri?” Rakanake mawityaakiri, ikantzi: “Nokowi nokiryagai, Pinkatharí.” ⁴²Ikantanake Jesús: “Aritake pokiryagai, iro etsiyatakotakagaimiri pawentagaana.” ⁴³Romapokashitanaka raminanai, royaatanakeri Jesús, kimoshire ikantawentanakari Pawa. Ikanta atziripaini iñaakero rantakeri Jesús, rimatanakero iriroripaini ithaamentawentanakari Pawa.

Jesús eejatzi Zaqueo

19 ¹Ikanta rareetapaaka Jesús Jericó, ranashitapaakawo nampitsi. ²Ikanta reeware apatotziriri koriki iita Zaqueo. Ashaagantzinkari rinatzi. ³Ikowaperotake irirori iñeeri Jesús. Iro kantacha te imata osheki atziri otzikaakeriri, ikaamokokitziini eejatzi. ⁴Irojatzzi reewatantanakari Zaqueo, ateetapaake inchatoki onkene iñeeri Jesús, tema ari inkenapaakeri. ⁵Ikanta rareetapaaka Jesús rateetakera Zaqueo, raminapaake jenoki, iñaapaakeri, ikantapaakeri: “Zaqueo, payiite intsipaite, ari noshiretawo nimaye pipankoki.” ⁶Intsipaite rayiitanake Zaqueo. Kimoshire raanakeri ipankoki. ⁷Ikanta iñagaitakeri, ñaawaitanake atziripaini ikantzi: “¿Iitaka ikyaawankotantariri Jesús kaariperoshireri?” ⁸Irojatzzi ikantantanakari Zaqueo: “Pinkatharí, ari nompakeri ashironkainkari niyanki nashaagawo. Tzimatsirika namatawitakeri nokoshitziri, ari noipiyainiri onkaate 4 nayitakeriri.”

t 19.4 Kantakotachari jaka “inchato”, irootake iitaitziri otsipaki nampitsi sicómoro.

9Ikantanake Jesús: “Iroñaaka piñeero pawisakoshiretai. Tema pantanairo poshiyakotanaari rowawiiroki isheninkaani okaakiini Abraham.

10Tema iro ripokantakari Itomi Atziri rithotyaa koyetairi ikaatzi peyashiwetainchari, rowawisaakoshireyetairi.”

Roshiyakaawentaitziri 10 koriki

11Irojatzi ikemisantaiyakeni atziri ikenkithatzira Jesús. Irojatzi roshiyakaawentantanakanariri, tema ikenkithashirewetaiyani atziripaini koñaawoini impinkathariwentantai Pawa, tema irootaintsi rareetya Jerusalén-ki. 12Ikantanake: “Tzimatsi jewari jatake otsipaki nampitsi, impinkatharitakagaiteri, eejatzi ripiyai. 13Ipiyotanakeri 10 rimperatanewo, ipanakeri 10 koriki, ikantayetanakeri: ‘Pantawaitakairi koriki nopayetakemiri, irojatzi nipiyantaiyaari.’” 14Iro kantacha eenitatsi kaari kowerine impinkathariwentante. Rotyaantaitake kantatsine: ‘Te nokowaiyini impinkatharite.’ 15Ikanta ripiyaa, ipinkatharitakaitakeri. Rapatotapairi rimperatanewo ipayetanakeriranki koriki, ikowi iñeeri tsika ikanta rantawaitakaakeri iyorikite. 16Retapaakawo ripokake apaani, ikantapaake: ‘Pinkatharí, nosheñaakerira piyorikite, nagai itsipa ikaatzi 10.’ 17Ikantanake irirori: ‘Kameethatake nimperatanewo, okamintha pikyaaryootake eepichokiini, aritake piñaakero peewatakantero nampitsi onkaate 10.’ 18Ari ripokapaake itsipa rimperatanewo, ikantapaake: ‘Pinkatharí, nosheñagaimiri piyorikite, nagai itsipa ikaatzi 5.’ 19Eejatzi ikantanakeri irirori: ‘Ari pinkantzityaari eeroka, aritake piñaake peewatakantero nampitsi onkaate 5.’ 20Ripokapaake itsipa, ikantapaake: ‘Pinkatharí, jirika piyorikite kameetha noponatakemiri. 21Tema antawoite nothaawantzimi imaperotatzimi pimashireyantziti, te piñaakota posheñaantariri piyorikite.’ 22Ikantanake irirori: ‘Kaariperori nimperatanewo pinatzi. Eeroka atsipetyaawone okaatzi pikantakenari. Piyowetaka osheki nomashireyantziti, te noñaakoneta nosheñaantariri noorikite. 23Piñaawetaka eero pimatziro, pamineme iita antawaitakairineme noorikite, ari ishenineentakeme iroñaaka, iri pimpawainarime nipiyaaga.’ 24Ari ikantanakeri atziripaini piyotainchari: ‘Paapithateri koriki, pimperi osheñaakeriri ikaatzi 10.’ 25Ikantaiyanakeni atziri: ‘Pinkatharí, ¿oitaka impantaityaariri, tema tzimatsi rashi irirori 10 koriki pipakeriri inkaaganki?’ 26Eekero ikantatzi ashitariri iyorikite: ‘Ikaatzi ishekitzimotakeri, ari ishekitzimoperotairi. Iriima kaari ishekitzimoperotzi, eekero iñaatyeeri eero ishekitzimoperotairi.’ 27Ikantanake eejatzi: ‘Pamakeri ikaatzi kisaneentanari kaari kowatsine nompinkathariwenter, poñaayenari pithatzinkeri.’ ”

u 19.13 Ikantakoitziri jaka “koriki”, iriitake iitaitziri pairani “mina”. Raantaityaariri mina, ontzimatyte rantawentaiteri inkaate mawa kashiri.

Areetaawo Jesús Jerusalén-ki
(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

²⁸Rithonkanakero ikantakeri Jesús, jewanake riyaaenziro Jerusalén-ki. ²⁹Ikanta rareetzimataka nampitsiki Betfagé eejatzi Betania imontenampitari otzishi Olivo. Ari rotyaantakeri Jesús apite riyotaanewo. ³⁰Ikantakeri: “Piyaate nampitsiki amontenampitakari. Ari piñaapaakeri ewonkeri burro inthatakotya, tekeri ikyaaagaitariita. Pinthataryaakoteri, pamakenari jaka. ³¹Arika rosampiitawakemi: ‘¿Piiterika pithataryaakotantariri burro?’ Pinkantanakeri eeroka: ‘Ikowatziiri Pinkathari.’” ³²Jataiyanakeni rotyaantaitakeri, iñaakero okaatzi ikantaitakeriri. ³³Ithataryaakotapaakeri burro. Rosampitakeri ashitariri, ikantziri: “¿Piiterika pithataryaakotantariri?” ³⁴Ikantanake irirori: “Ikowatziiri Pinkathari.” ³⁵Irojatziri ramantanakariri Jesús. Rowanketakeniri manthakintsi imitzikaaki, ikyaaakanakari Jesús. ³⁶Ikanta ranashitakaanakari Jesús burro, romaankashiitanakeri manthakintsi awotsiki inkenanakera. ³⁷Ikanta riyotaapiintziri Jesús, oirinkimatanaka otzishiki Olivo, ikaimaiyini ithaamentawentari Pawa, tema iñaapiintziri ritasonkawentantzi Jesús. ³⁸Ikantaiyini:

¡Kaakitataike awinkatharite! Tasonkawentaarewo rinatzi, tema Pinkathari aitziri otyaantakeriri.

¡Risaikakaayetziri kameetha nampitawori inkiteki!

¡Iri kameethatatsiri oshekitzimotziri rowaneenkawo Pawa nampitawori ojenokiperotzinta inkite!

³⁹Ikanta Fariseo saikayetaintsiri eejatzi janta, ikantakeri Jesús: “Yotaantanerí, pinkisathateri piyotaanewo.” ⁴⁰Rakanake Jesús, ikantziri: “Arika nomairyaakeri ikaatzi kaimayetaintsiri, aritake onkaimanake mapi iroori.”

⁴¹Ikanta rareetzimataapaakaga Jesús Jerusalén-ki, riraakotapaakawo iñaapaakerowa. ⁴²Ikantziri: “¡Osheki onkameethateme pinkemathatawakityeerome eepichokiini iroñaaka, irootake kiteesheri piñaantaiyaawori pisaikai kameetha! Iro kantzimaitacha eero imata tema mawityaaki ikantakagaitakemi. ⁴³Tema irootaintsi ripoke kisaneentzimiri, riwetsikashitapaakemi rithonkantemiri. Rithonka rotzikapaakemi iweyaaga potanto, eero piñiiri tsika pinkene pishiye.

⁴⁴Ari intzimpookaitakemi, rashiryagaityaari maawoini. Eero iñagaitairo mapipaini okaatzi pewiryaayetachari iroñaaka, okantakaantziro te piyotawakeri tsika itzimi pokashiwetakemiri.”

Rookapaakeri Jesús yompariyetachari tasorentsipankoki
(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

⁴⁵Ikanta ikyaaapaake Jesús tasorentsipankoki, rookapaakeri yompariyetachari. ⁴⁶Ikantayetziri: “Pairani rosankenaitakero kantatsiri:

‘Nopanko inatzi jiroka, ari ramanapiintaitenari.’ Iro kantzimaitacha eeroka pamatawitantapiintake jaka pipimantayetzi, poshiyakaakero koshintzipanko.” ⁴⁷Rashi rowapaakitziro Jesús riyotaantzi kiteesheriki tasorentsipankoki. Iri kantacha reeware Imperatasorentsitaneri, itsipatakari Yotzinkariite eejatzi Antariite, raminaminatakero tsika inkenakairo rowamaakaanteri. ⁴⁸Te iniiimaita tsika inkenakairo, tema owayempita ikantaiyakani atziripaini ikemisantziri Jesús.

Ishintsinka Jesús

(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

20 ¹Ikanta Jesús riyotaayetakeri atziri tasorentsipankoki, ikenkithatakairi Kameethari Ñaantsi. Irojatzri ripokantapaakari reeware Imperatasorentsitaarewo, itsipatakari Yotzinkariite, ripokitaka Itzinkamipaini eejatzi. ²Rosampitapaakeri Jesús, ikantziri: “Pinkantena, ¿Jimpe itzimajaantzika pinkathari otyaantzimiri pantantawori jiroka?” ³Irojatzri rakantanakari Jesús, ikantziri: “Tzimatsi eejatzi nosampitemiri naaka, ontzimatyepakena. ⁴Tema romitsitsiyaatantake Juan-ni, ¿iitaka otyaantakeriri? ¿Pawama? ¿Iriima otyaantakeri atziri?” ⁵Ari ikantawakaiyanakani irirori: “Arika ankantakeri Pawa otyaantakeriri, ari inkantanakai: ‘¿Oitaka kaari pikemisantantari?’” ⁶Irooma ankanteririka: ‘Tema atziri otyaantakeriri’, ari rishemyagaitakai. Tema maawoini atziripaini ikantaiyini Kamantantaneri rinatzi Juan-ni.” ⁷Ari ikantaiyakeni: “Te niyote iita otyaantakeriri.” ⁸Ari ikantzitanakari Jesús irirori: “Eejatzi naaka, eero nokamantzimiro iita otyaantakenari.”

Kaariperoshireri antawairentzi

(Mt. 21.33-34; Mr. 12.1-11)

⁹Ikanta Jesús roshiyakaawentanakeniri atziripaini, ikantzi: “Tzimatsi pankitzirori chochokimashi. Irojatzri raminantakari iita aminerone iwankiremashi, jatake irirori intaina osheki ipeyaka. ¹⁰Ari rotyaantawetaari rimperatanewo ragaateme okithoki iwankire. Ikanta inaaawakeri antawairentzi, ripasapasatawakeri, roipiyairi tekaatsi raanai. ¹¹Rotyaantake itsipa. Eejatzi roshiyakaawakeri, ikisawaitawakeri, romposaposaatawakeri, roipiyairi tekaatsi raanai. ¹²Irojatzri rotyaantantakariri mawatanaintsiri rimperatanewo. Eejatzi roshiyakagaitakeri, rantawakeri, roipiyakeri. ¹³Ikantzi ashitawori iwankiremashi: ‘¿Tsika nonkantyaaka? Iriirika notyaantake netakotanewo notomi naaka, aamaaka ari impinkathaitakeri.’ ¹⁴Ikanta antawairentzi inaaawakeri itomi ripokake, ikantawakagaiyani: ‘Pokake ashitaiyaawone paata pankirentsishashi. Jame owamayeri, ayeroota aaka.’ ¹⁵Raawakeri, raanakeri othapiiteki pankirentsishashi, rowamaakeri. ¿Oitaka ranteri ashitawori pankirentsishashi? ¹⁶Tema pokanake irirori, rowamaakeri

maawoini kempoyiirori rowane, raminai itsipa atziri.” Ikanta jirikapaini ikaatzi kemakerori ikantakeri Jesús, ikantaiyanakeni: “¡Onkamintha eero imata!” ¹⁷Ikanta Jesús raminanakeri atziripaini, ikantanakeri: “¿Tsika okantziranki osankenatainchari?

Imanintawetakawo mapi jirikapaini wetsikirori pankotsi.

Iro kantzimaitacha ipiriintaitairo mapi pankotsinampiki, roshiyakaitairo iroome tzinkamitsi.”

¹⁸Jiroka okantakota mapi: Iitarika ontziwatyaawone, ari risataake. Iriima anawyagairi, ari ishemyaakeri.

Ikenkithatakoitziri koriki impaiteriri pinkathari

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

¹⁹Ari ikowawetaka reeware Imperatasorentsitaarewo itsipatakari

Yotzinkariite raakaanterime Jesús, tema riyotake iriitake

ikenkithatakotzi. Temaita rimatziro, osheki ithaawantakariri atziri

piyotainchari. ²⁰Irojatzi rotyaantantaitakariri aminaantantaneri,

roshiyakotapaakyaari atziri kameethashireri, ikowaiyawetani

rikompitakayaarime Jesús, inthawetakotzimaityaari pinkathariki.

²¹Ikanta raretaiyakani, ikantapaakeri Jesús: “Yotaantanerí, okaatzi

piñaanetari eeroka irooperori inatzi, kaari Inintakaantashitari

atziri. Piyotaantziro eeroka irooperori Inintakaantziro Pawa.

²²¿Okameethatziro amperi koriki ikowakaantane Pinkathari

César?” ²³Iri kantzimaitacha Jesús riyotawake ikowatzi

ramatawiteri ikaatzi osampitakeriri, ikantanakeri irirori: “¿Oitaka

piñaantantanari?” ²⁴Janjaatya poñaayenari koriki. ¿Iitaka ashitawori

ipoo oshiyakaawentainchari? ¿Iitaka ashitawori iwairo eejatzi?”

Ikantaiyini: “Rashi César.” ²⁵Eekero ikantatzi Jesús: “Tema iri César

ashitari, pantantyaanari okaatzi ikowakayimiri. Iriima ikaatzi rashitari

Pawa, pantantyaanari ikowakaayetzimiri irirori.” ²⁶Te roitsinampairi

rikompitakayaari, apatziro riyokitziwentanakeri ikemakeri ikantake,

tekaatsi inkantanake.

Rosampikowentaitziro arika rañagai kamayetatsiri

(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

²⁷Ikanta ripokaiyakani Sadoc-iite iñeeri Jesús. Iriitake Sadoc-

iite kantayetatsiri eero rañagai kamayetatsiri. Rosampitapaakeri

Jesús, ²⁸ikantapaakeri: “Yotaanarí, rosankenatake pairani Moisés-

ni, kantatsiri: ‘Arika inkame atziri, rookanawentanaiyaawo iina.

Eerorika rowaiyakaawo, okameethatzi ragairo irirentzi iinantaiyaawo

irirori. Arika rowaiyakagaiyaawo tsinane, oshiyawaityaawo iriime

ashityaarineme irirentzi kamaintsiri.’ ²⁹Jame oshiyakaawentawakero:

Tzimatsi ikaatzi 7 irirentzi. Etawori itzimi raawetaka iina, tekera

osamaniteeta, kamake, te rowaiyakaawo iina. ³⁰Irojatzí raantawetaawori itsipa irirentzi oyaatapaakeriri. Eejatzí ikantakari irirori, kamake, te rowaiyakaawo. ³¹Ipoñaawetapaaka itsipa irirentzi, eejatzí ikantaka irirori. Ari ikantakari maawoini irirentzi ikaatzira 7. Tekaatsi owaiyakayaawone tsinane. ³²Okanta osamanitake kamai eejatzí iroori. ³³Arika rañaayetaime paata ikamayetakera, ¿litaka oimentaperotari tsinane? Tema oimentawetakari ikaatzira 7.”

³⁴Ari rakanakeri Jesús, ikantanakeri: “Apatziro raayetzi iina atziripaini añaaetziri iroñaaka jaka, rakotagaitziri kowatsiri iina. ³⁵Iriima añagaatsine paata ikamawetakaga, eero raayetzi iina, eero rakotagaitari kowatsine iina. ³⁶Tema eero ikaamanetapai janta, roshiyapaiyaari maninkariite, tema itomi Pawa rinayetaatzi rañaayetai. ³⁷Jiroka ikenkithatakoitziri rañaayetai kamayetaintsiri, ¿tema piñaanatero rosankenare Moisés-ni riñaanatantakariri Pawa kitocheemaishiki? Ikantakeri:

Moisés, Naaka Pawa, ipinkathatziri Abraham, Isaac, eejatzí Jacob. ³⁸Ari ayotziri, añaaetzisi irirori, tema te rimatziro kaminkari impinkathateri Pawa, apatziro añaaetzisi. ¿Piñaakero? Tema ikaatzí kamayewetachari, irojatzí rañiimotziri Pawa.” ³⁹Ari ikantanake apaani Yotzinkari: “Yotaantanerí, pimatakerowa.” ⁴⁰Tekaatsi kowanaatsine rosampitanairi.

¿lita charinetariri Cristo?
(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

⁴¹Ikanta Jesús rosampitantake, ikantzi: “¿Oitaka ikantantaitari, ‘jirika Cristo-tatsine, iriitake incharinetyaari David-ni?’ ⁴²Tema iri David-ni osankenatakerori kantatsiri:

Ikenkithawaitake Pinkathari, ikantawairi Nowinkatharite, ikantziri: Pisaikapai nakoperoki, ampinkathariwentantai,

⁴³Irojatzí paata nowasanketantaiyaariri kisaneentayetakemiri, Ari pimakoryaayitizantaiyaari.

⁴⁴Piñaakero, ikantzita David-ni irirori: ‘Nowinkatharite rinatzí Cristo.’ ¿litama incharinetantaiyaariri David-ni?”

Ikenkithatakoitziri Yotzinkariite
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵Maawoini atziripaini ikemaiyakerini Jesús ikantakeri riyotaanewo: ⁴⁶“Paamaiyaari Yotzinkariite. Osheki iñaamatawo rowaneenkakitya, ishametakaayetero iithaarekoryampyaa. Ikowi pinkatha riwethatapiintaiyaari arika iñagaiteri. Arika riyaaate pankotsiki rapatotapiintaita, ikowapiintziro rosatekya niyankineki. Ari ikantzitari arika rowaiyaani isheninka, ikowapiintzi rosatekya.

⁴⁷Rowashironkaakero kinankawo raapithatziro opanko. Iro rosamaninkantayetawori ramanapiinta eero riyotantaitari. Oshekimaita rowasankeyetairi.”

Ashironkainkawo tsinane

(Mr. 12.41-44)

21 ¹Ikanta Jesús raminaminthatziri ashaagantzinkari roteyetziri iyorikite janta rotetapiintaitzirira. ²Irojatzi ipokantapaaka kinankawo tsinane ashironkainkawo inatzi, otetapaake iroori apipentyakite koriki. ³Ikantzi Jesús: “Imapero anaantake jiroka tsinane, anaakeri ikaatzi oteyewetainchari. ⁴Tema ikaatzi oteyewetainchari osheki ikashaakaawetariri Pawa, rotetashitakari tzimagaantatsiri iyorikite. Irooma jiroka tsinane, apintziryaakeri otetakeri oorikite amanantantyaarime owanawo.”

Ikenkithatakotziro Jesús ipooke tasorentsipanko

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵Eenitatsi kantayetaintsiri: “Kameetha inatzi mapi riwetsikantaitawori tasorentsipanko, owaneenka okanta.” Irojatzi ikantantanakari Jesús: ⁶“Okaatzi piñiiri wetsikayetainchari, irootaintsi rithonkaitero intzimpookaitero, eero iñagaitairo pewiryaayetachari mapi.”

Iñagaitairi arika ithonkimataiya

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

⁷Ari rosampitaitanakeri, ikantaitziri: “Yotaanarí, ¿tsikapaiteka imatya pikantakeri? Arika imonkaatzimatayaka, ¿onkantaayaaka riyotantaityaari?” ⁸Ari rakanake Jesús ikantzi: “Paamaiya ramatawitaitzimikari. Tema osheki kowatsine ramatawitemi paata, raakotapaakero nowairo, inkante: ‘Irootaintsi imonkaatzimatya, Naakaga Cristo.’ Eero poyaatziri. ⁹Ari pinkemakotakero omanarentsi, koshekawakagaantsi, paamaiya omapokimikari, ontzimatyete imonkaayetya jiroka, eekero iyaatanakitye imaperotyá.

¹⁰Rantaminthatawakaanakya maawoini nampitsiki inkaate rotyaantayeteri pinkathariyetatsiri. ¹¹Iñagaitero osheki omoyekayetya kipatsi, ritasheneentayeete, imantsiyataite. Iñagaite osheki inthaawantaityaari, iñagaite inkiteki kaari iñagaitapiintzi. ¹²Iroowa etayetanakyaawone raakaantawaitanakemi atziri, inkoshekakaantawaitemi. Ari ripasatakaantawaitemi rapatotapiintaitaga, romonkyaakaantawaitemi. Raayetanakemi risaikira pinkatharentsipero okantakaantziro paakotaana nowairo pikemisantaanaga. ¹³Irootake antantari jiroka ompoñaantyaari pinkenkithatakotantenari janta. ¹⁴Ontzimatyete pawentina naaka,

eero pipomeentsiwentashitawo oita pinkantapaakeri. ¹⁵Tema naaka yotakaimirone, ompoñaantyaari eero piñaantawo ripiyatemi onkaate pinkanteriri. ¹⁶Ari piñaake raakaantemi ashitzimiri, raakaantemi pirentzi, raakaantemi pisheninkathori eejatzi. Eeniyetatsi rowamaakaantaite. ¹⁷Osheki piñeero inkisaneentaitemi okantakaantziro paakotaana nowairo pikemisantaanaga. ¹⁸Iro kantzimaitacha eero opeyagaantawaita apaani piishi. ¹⁹Arika pinkisashitakyaawo, iroowa piñaantaiyaawori pawisakoshireyetai.

²⁰Arika piñaake rotzikapaakero owayeripaini Jerusalén, ari piyote monkaatapaaka raperoitantaawori. ²¹Inkaate nampitaiyaawone paata Judea-ki, rishiyayetai otzishiki. Inkaate saikatsine nampitsipainiki, ari impoñeeya rishiyana. Inkaate saikatsine rowaneki, eero ripiyapanaanta ipankoki. ²²Tema ripiyakowentaitziiri jirikapaini, ari imonkaatyaari rosankenaitakeri pairani. ²³¡Inkantamatsitaiteero paata onkaate motzietatsine, eejatzi onkaate tzimatsine eentsite eeniro ithotayetzi iteni! Tema antawo onkanta rashironkagaitya arika rowasankeyeetairi. ²⁴Rithonkairime Jerusalén-satzi. Rimperatanewo rowayetairi atziri poñaayetachari otsipaki nampitsi. Iriitake oipatsiterone nampitsi Jerusalén itsipasatzi atziri, irojatzi imonkaatantaiyaari okaatzi ikowakaakeriri Pawa jirikapaini.”

Ripiyantaiyaari Itomi Atziri

(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

²⁵“Ari iñagaitake paata kaari iñagaitapiintzi inkiteki, impashiniyetai ooryaatsiri, kashiri, eejatzi impokiro. Ari onkantziyaari kipatsiki, antawoite rashironkaayetya atziripaini, eero riyotai oita rantairi, onkantakaantero owaimanka otamakaare inkaare. ²⁶Owamayimatakeri ithaawanka atziripaini inkenkithashiretakotero awisatsine kipatsiki. Ari inkantzitakyaari eejatzi inkiteweri oshekitzimotziri ishintsinka, osheki inkantakantayetanakya. ²⁷Aripaitera ripokai Itomi Atziri, inkenapai menkoriki, iñagaitawairo ishintsinka, eejatzi rowaneenkawo. ²⁸Arika piñaayetakero etanakyaawo kantayetachane, aminapiinta pinkantya jenoki, tema irootaatsi rontsiparyaakowentaitaimi.”

²⁹Irojatzi roshiyakaawentantanakanariri, ikantzi: “Pinkenhashiretakotero tsika okanta piñaayetapiintziro inchatopaini.” ³⁰Arika piñaakero eeshiyetai, piyotzi irootaintsi osarentsitzimatai. ³¹Iroowa piyoteri eerokapaini, arika piñaayetakero nokamantayetakemiri, irootaintsi impinkathariwentantai Pawa. ³²Imaperotatya nonkante, eero ipeyaawo jirika asheninkapaini,

v 21.29 Iro ikantaitziri jaka “piñaayetapiintziro inchatopaini”, pankirentsi higo shookatsiri otsipaki nampitsi.

irojatzi iñaantakyaawori nokamantayetakemiri. ³³Eero ashi owero piñero inkite eejatzi kipatsi, irooma niñaaneyetakari imaperotaatyeya iroori.

³⁴Aamaawenta pinkantayetaiya eerokapaini, eero ityiimi piyaariperonka, ayimawaitemi pishinkitya, onkantzimowaiyetemi. Kyaaryoowa romapokaitzimikari. ³⁵Eenitatsi oshiyapaakyaawone iwirentsi. Ari riwitaiyaari saikayetatsiri kipatsiki. ³⁶Paamaiya, kamaita pinkantya pamaña, pinkante: ‘Pookaakowentena eero nokemaatsitantawo kenkithatakoyetainchari. Piwetsikashiretakayena nitonkyotantawaiyaariri Itomi Atziri.’ ”

³⁷Tema kiteesheriki riyotaantzi Jesús tasorentsipankoki. Irooma tsireniriki, riyaatzi tonkaariki Olivo, ari rimayi. ³⁸Ananinkayetake osheki atziri ikemisantziri Jesús riyotaantzi tasorentsipankoki.

Ikamantawakaita raakaantaiteri Jesús

(Mt. 26.1-5, 14-15; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

22 ¹Irootaatsi roimoshirenkaitero rowantapiintaitawori tashirentsiponka iitaitziro kiteesheri Anonkoryagaantsi.

²Ari ikamantawakaari reeware Imperatasorentsitaarewo itsipatakari Yotzinkariite, ikantawakaiyani: “Jame owamaakaanteri Jesús.” Iro kantzimaitacha antawoite ithaawantakari atziripaini.

³Ikanta Judas iitaitziri eejatzi Iscariote kaawetachari 12 riyotaanewo Jesús, ikyaantashiretanakari Satanás. ⁴Riyaatashitakeri reeware Imperatasorentsitaarewo, eejatzi reeware kempoyiirori tasorentsipanko, ikenkithawaitakaakeri tsikapaite raakaanteri Jesús. ⁵Antawoite ikimoshiretanake jewari, ikamantawakaiyakani imperi koriki. ⁶Arira raminaminatanakero Judas tsikapaite raakaanteri, eero riyotzimaita atziripaini.

Riweyaantawo rowakaanaari riyotaanewo

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

⁷Ari imonkaatakari kiteesheri rowantapiintaitawori tashirentsiponka, rowamaapiintaitantariri eejatzi oweja rowaitari kiteesheriki Anonkoryagaantsiki. ⁸Ikanta Jesús rotyaantakeri Pedro itsipatanakari Juan, ikantakeri: “Piyaate ponkotsitakaante oyaari kiteesheriki Anonkoryagaantsiki.” ⁹Ikantaiyini irirori: “¿Tsika pikowika nonkotsitakaante?” ¹⁰Ikantanake Jesús: “Arika pareetzimatakya nampitsiki, ari pitonkyotakya aakotzirori iñaate chomaanikiki. Poyaatanakeri irojatzi pankotsiki tsika inkyaapaake. ¹¹Tsika inkyaapaake, pinkanteri ashitawori ipanko: ‘Ikowi riyote yotaanari tsika rowakayaari riyotaanewo, roimoshirenkero kiteesheri Anonkoryagaantsi.’ ¹²Ari roñaaganakemiro jenoki ipanko, antawo okantaka riwetsikaitakero

onkene rowaitya. Ari ponkotsitakaanteri janta.”¹³ Jataiyakeni riyotaanewo, iñaakero okaatzi ikantakeriri, ari ronkotsitakaanteriki royaari.

¹⁴Okanta imonkaataka rowantyaari, saikapaake Jesús itsipatakari riyotaanewo. ¹⁵Irojatzi ikantantakariri: “Irootaintsi noñeero inkemaatsitakagaitena, antawoite nokimoshiretzi owaiyanira iroñaaka kiteesheriki Anonkoryagaantsiki. ¹⁶Tema eero nowitaawo jiroka, irojatzi paata imonkaatantaiyaari impinkathariwentantai Pawa, aripaite napiitairo.” ¹⁷Irojatzi raakotantakawori riraitziri, riwetharyaawentanakawo, ipakotakeri riyotaanewo, ikantakeri: “Pirero jiroka, pantetyaawo pikaataiyinira. ¹⁸Tema eero niritawo naaka, irojatzi paata arika imonkaataiya impinkathariwentantai Pawa.” ¹⁹Irojatzi raantanakawori pan, riwetharyaawentakawo, itzipetowakero, ipayetakeri riyotaanewo, ikantziri: “Poyaawo, nowatha inatzi, irootake kamawentemine. Irootake pinkenkithashiryapiintantenari.” ²⁰Ari ikaatanakero rowaiyanira, raakotakero riraitziri, ikantzi: “Niraa inatzi, irootake shitowaatsine rawisakotantaiyaari osheki atziri. Irootake oñaagantairone owakerari aapatziyawakagaantsi. ²¹Imaperotatya nonkante: Pikaataiyakenira pakiyootana, eenitatsi pithokashitenane raakaanena. ²²Tema imaperotya impeya Itomi Atziri, ari imonkaatakari ikowaitakeri pairani. Iro kantacha, jinkantamatsitaiteri aakaanerine!” ²³Irojatzi riñaanatawakaanakariki riyotaanewo, ikantzi: “¿Litaka koshekachane?”

Tsika itzimi iriiperotatsine

²⁴Ikanta riñaanatawagakaiyanakani riyotaanewo, ikantzi: “¿Itzimika iriiperotatsine paata?” ²⁵Irojatzi ikantantanakariki Jesús: “Piyotaiyini eeroka tsika ikanta pinkatharitatsiri jaka, rimperatanta. Tema iriiperori rinayetzi ipashitantayeta ikosheka rimperatantantyaari. ²⁶Eero pimatziro eerokapaini arika piriiperoyete iroñaaka, ontzimatyete poshiyakotyaari iyaapitsi rowaiyaitziri. Arika peewatakaante, poshiyakotyaari onampirentsi ²⁷¿Tsikama itzimi iriiperotatsiri? ¿Tema iriitake iriiperotatsiri oshiyariri oyaawentachari rantawaitaiteniri? Irooma naaka noshiyaari pantawaitakaaneme powena.

²⁸Iro kantzimaitacha, eerokapaini pitsipatapiintakena, noñaayetzirowa pomeentsitzimoyetanari. ²⁹Irootake nokashaakaanakemirori pimpinkathariwentante, ari ikantakenari Ashitanari naaka ikashaakaanawo. ³⁰Ari piñeero ankaate owaiyaani, irawaitaiyeni janta tsika nompinkatharitari. Ari poshiyakotaiyaari pinkathari risaikantawo owaneenkatachari risaikamento, pimpinkathariwentairi maawoini icharineyeteri Israel, kaatatsiri 12 rinashiyeta.”

Ikenkithatakotziro Jesús rookanawentante Pedro

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

³¹Ikanta Jesús ikantanakeri riyotaanewo: “Simón, ikowakemi Satanás ñaantashiretemi, roshiyakaimi ritsikaatatyemime.” ³²Iro kantzimaitacha osheki namanakoyetakemi eero pipakaantawo pikemisantanairi. Tema arika pipiyashiretapaake, eerokatake aawyaashiretakaapairine pisheninka.” ³³Ari rakanake ikantanake: “Tema ari ankaate Pinkatharí romonkyagaitai, aritake ankaate eejatzi rowamagaitai.” ³⁴Irojatzí rapiitantanakawori Jesús ikantziri: “Pedro, nonkantemi, iroñaaka tsirenirikika, tekera riñiita tyaapa, mawa papiitero pinkantake: ‘Te noñiiri Jesús.’ ”

Thaato eejatzi osataamentotsi

³⁵Ikanta Jesús rosampitanakeri riyotaanewo, ikantziri: “Chapinki notyaantakemi te paanake pithaate, te paanake pizapato-te. ¿Eenitatsima kowimotakemiri?” Ikantaiyini irirori: “Tekaaitsi.” ³⁶Irojatzí ikantantariri eejatzi: “Kameethatatsi iroñaaka payero pithaate. Kaari tzimatsiri rosataamento, impimantero iithaare, ramanantantyaari. ³⁷Tema imapero imonkaatya rosankenatakoitakenari pairani, kantatsiri:

Ari intsipatagaitakeri kaariperoshireri.

Eero awisashita jiroka, ontzimatyé imonkaatya.” ³⁸Ikaimaiyanakeni riyotaanewo: “Pinkatharí, tzimatsi jaka apite osataamentotsi.” Ikantanake Jesús: “Ataama.”

Ramana Jesús Getsemaní-ki

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹Ikanta ikenanai Jesús otzishiki Olivo ikenapiintzira, ari itsipatanari riyotaanewo. ⁴⁰Ikanta raretaiyakani janta, ikantanakeri riyotaanewo: “Pamanaiyaani eeroka jaka inkempoyaawentaitemiri otzimikari inkenakaashitakagaitemiri.” ⁴¹Ari rowaaganeentanakari irirori. Otziwerowapaaka kipatsiki, amanapaaka.^x ⁴²Ikantzi ramana: “Ashitanarí, iroorika pikowakaanari, paawyaakainawo pookapithatenawo onkaate nonkemaatsityaari. Iro kantzimaitacha, eero pantanawo nokowawetari naaka, iro pante pikowakaakenari eeroka.” ⁴³Ari romapokapaaka maninkari poñagainchari inkiteki, ñaaperoshiretakaapaakari.

w 22.31 Ikantakoitziri jaka “ritsikaatatyemime”, ari ikantaitzirori trigo-pane ritsikaataitziro. Tema ritsikaataitakeri, iyoshiitanakya oshiteki kaari pantyaawone. Irootake roshiyakaawentaitantariri riyotaanewo roshiyakotakawo ritsikaataitziro trigo-pane. Tema ari riyotaiteri te rimatziro inkameethashirete. x 22.41 Kantakotachari jaka “rowaaganeentanaka”, tema rowaaganakitya eepichoki Jesús, te osamani riyaate, oshiyawaitakawo iweyaaga osanthatzi arika romanaitero mapí.

⁴⁴Tema antawoite okantzimoshiretanakari, ramanaperotanaka. Iro ishitowantanakari imasawinka oshiyawaitanakawo iro thaatanainchari riraa ipitenkapaaka kipatsiki. ⁴⁵Ikanta ramanaka, piyapaaka, iñaapaatziiri riyotaanewo rimagaiyini okantakaawo rowashiretaiyani. ⁴⁶Ikantapaakeri: “¿Litaka pimaantari? Pinkaakitaiyeni, pamaña eeroka inkempoyaawentantaitemiri otzimikari inkenakaashitakagaitemiri.”

Ragaitakeri Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

⁴⁷Ikenkithawaiminthaitzi Jesús, iñaawakitziiri pokaiyaintsirini. Iri jewatapaintsi Judas kaawetachari ketziroini 12. Rontsitokapaakeri Jesús ithowootapaakeri. ⁴⁸Ikanta Jesús ikantawakeri: “Judas, ¿Arima pipithokashityaari Itomi Atziri pithowootapaakeri?” ⁴⁹Ikanta iñaawakeri itsipatakari Jesús, ikantanakeri: “Pinkatharí, jame apiyatantyaari osataamento.” ⁵⁰Akotanake, rithatzinkitakeri rakoperoki ikempita rimperatanewo reewaperore Imperatasorentsitaarewo. ⁵¹Ikantanake Jesús: “Ataama, eero pikoshekari.” Ipampitzitairi ikempita, etsiyatakotanai rithatzinkitawetakarira. ⁵²Ikanta Jesús ikantanakeri pokashitakeriri, reeware Imperatasorentsitaarewo, kempoyiirori tasorentsipanko, Itzinkampaini, ikantziri: “¿Naakama koshintzi pamashitantanari posataamento, eejatzi pipasamento? ⁵³¿Tema piñaawetapiintana tasorentsipankoki niyotaantzi? ¿Kaarima paantana janta? Aritake onkantya, tema aripaite rimatakaimiro tsireniriweri kaari pimatzi pairani.”

Ikantzi Pedro: “Te noñiiri Jesús”

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

⁵⁴Ikanta roosoitanakeri Jesús, ragaitanakeri risaikira reewaperore Imperatasorentsitaarewo. Impoitatsi Pedro irirori royaatakowentziri Jesús jantyaatsikaini. ⁵⁵Irojatzi roonthotaitantaka paampari pankotsinampiki, rakitsitaiyani. Ari risaikitapaaka irirori Pedro rakitsita. ⁵⁶Okanta tsinane imperataarewo, oñaapaakeri Pedro risaiki rakitsita. Opampoyaapaakeri, ari okantzi: “¿Tema irijatzi jirika itsipatapiintakari Jesús?” ⁵⁷Iri kantzimaitacha Pedro, ikantanake irirori: “Te noñiiri.” ⁵⁸Okanta osamaniityaake, ikenapaake itsipa, ikantapaakeri Pedro: “¿Tema eejatzi eeroka ari pikaatziri Jesús?” Ikantanai Pedro: “Tera naaka.” ⁵⁹Iro osamani eejatzi, tzimatsi itsipa kantapaakeriri Pedro: “Imaperotatya, eerokatake tsipatariri Jesús chapinki, tema Galilea-satzi pinatzi.” ⁶⁰Irojatzi ikantantanaari Pedro: “Te niyotziri iita pikantanari.” Aripaite riñaanake tyaapa. ⁶¹Ari ripithokapainta Jesús, raminapaintziri Pedro. Irojatzi ikenkithashiretantanakari Pedro ikantakeriri ketziroini: “Tekera riñeeta tyaapa, mawa pinkante: ‘Te noñiiri Jesús.’ ” ⁶²Shitowanake jakakeroki, antawoite riraawaitanaka.

Ripasawaitaitziri Jesús
(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

⁶³Ikanta jirikapaini ikaatzi kempoyiiriri Jesús, ishironawentawaitakari, ripasawaitanakeri. ⁶⁴Rotzimikawootakeri, romposawootzimaitari, ikantziri: “¿Kamantantaneri pinatzi, janjaatya piyote iita pasawootakemiri?” ⁶⁵Tzimatsi osheki oita ikantawaitziriri kaariperori ñaantsi.

Rapatowentaitari Jesús
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶Okanta okitaitamanai, rapatotaiyakani reewaperore Imperatasorentsitaarewo itsipatakari Itzinkamipaini, eejatzi Yotzinkariite. Ari ramaitakeri Jesús, rosampiitakeri, ikantaitziri: ⁶⁷“Pinkantena, ¿Eerokatakema Cristo?” Ikantanake irirori: “Arika nonkantakemi, eero pikemisantana. ⁶⁸Arika nosampitemi, eero pakana, eero pipakaana eejatzi. ⁶⁹Iro kanzimaitacha retanakyaawo iroñaaka, iñagairo Itomi Atziri risaikai rakoperoki Pawa roñaagantairo ishintsinka.” ⁷⁰Irojatziri rosampitanakariri apatowentakariri, ikantziri: “¿Eerokama Itomi Pawa?” Ikantanake Jesús: “Eerokatake kantaintsi naakatake.” ⁷¹Irojatziri ikantantanakariri jirikapaini: “Aakaite kemakeriri. ¿litaka ankoweri iroñaaka?”

Ragaitanakeri Jesús Pilato-ki
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

23 ¹Ikanta ikatziyaiyanaani ikaatzi apatotainchari, raanakeri Jesús Pilato-ki. ²Ikantapaakeri Pilato: “Jirika atziri osheki rowaariperotakero nampitsi, ikaminaakeri atziripaini eero ipantaari koriki pinkathari César, ikantake eejatzi Cristo rinatzi iri pinkatharitatsiri.” ³Ikanta Pilato, rosampitanakeri irirori, ikantziri: “¿Eeroka iwinkatharite Judá-ite?” Ari rakanakeri ikantzi: “Irootake pikantakeri.” ⁴Ikantziri Pilato Imperatasorentsitaarewo, eejatzi maawoini atziripaini: “Tekaatsi noñe oita inkenakaashityaari jirika.” ⁵Iri kanzimaitacha atziripaini eekero ishintsitanakitzi ikantzi: “Osheki ikaminaantake jirika inkoshekantya atziripaini nampitsiki, retanakawo Galilea-ki irojatziri iroñaaka jaka Judea-ki.”

Rowawisaitakeri Jesús janta Herodes-ki

⁶Ikanta ikemawake Pilato ikaminaantake Galilea-ki, rosampikowentanakeri Jesús iriirika Galilea-satzi. ⁷Ikematzi ikantaitzi iriitake. Rowawisaakeniri pinkathari Herodes ripoki irirori rareeta Jerusalén-ki. ⁸Ikanta Herodes iñaawakeri Jesús, antawoite

ikimoshiretanake, tema osheki ikowawetapiintaka iñeeri, osheki ikemakowentakeri eejatzi okaatzi rantayetakeri, ikowaperotake iñeeri irirori ritasonkawentante. ⁹Osheki rosampitawakeriri. Iri kantzimaitacha Jesús te rakiri. ¹⁰Ari risaikitakari reeware Imperatasorentsitaarewo itsipatakari Yotantaneripaini, osheki ikantakowetakariri. ¹¹Ikanta Herodes itsipatakari rowayerite irirori, ikisashiryaaakeri, ikaweyawaitanakeri. Ikithaantakariri irooperori kithaarentsi, roipiyairi risaikira Pilato. ¹²Aripaite raakameethatanakeri Herodes jirika Pilato, tema pairani osheki ikisaneentawakaawetaka.

Riyakowentaitziri Jesús

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.38-19.16)

¹³Ikanta Pilato rapatotakeri reeware Imperatasorentsitaarewo itsipataakeri ikaatzi jewatakaantatsiri nampitsiki, eejatzi maawoini atziripaini. ¹⁴Ikantakeri: “Tema pamawetakenari jirika atziri owaariperoterone nampitsi, nosampisampiwetakari, te noñiuro onkaariperote okaatzi rantakeri ikantakoitziriri. ¹⁵Ari ikantakeri eejatzi Herodes, tema notyaantawetakanari irirori. Tekaatsi rante jirika atziri omponaantyaari owamaakaanteri. ¹⁶Apatziro nipasataakaanteri naaka, nipakagairi.” ¹⁷Iroowa rametapiintari Pilato romishitowakaantziri omonkyaaakaantaarewo kiteesheriki roimoshirenkaitaga.

¹⁸Iro kantzimaitacha ikantaiyanakeni atziripaini: “¡Te nokowiri jirika! ¡Iri pomishitowakaante Barrabás!” ¹⁹Jirika Barrabás iri romonkyaaakaantaitziri okantakaantziro ritsitokantzi ikoshekakari pinkatharitatsiri nampitsiki. ²⁰Ari rapiiwetanakawo Pilato tema ikowawetatya irirori ripakaakaanairime Jesús. ²¹Iro kantacha rapiitanakero atziripaini ikaimaiyini: “¡Pinkentakotakaanteri, pinkentakotakaanteri!” ²²Iro mawawetainchari rapiiwetakawo Pilato rosampitantzi: “¿Oitaka kaariperori rantakeri jirika? Tekaatsi oita rante, eero okanta owamaakaanashityaari. Apatziro nipasataakaanashityaari, riyaaataita.” ²³Eekero ishintsitatziri atziripaini ikaimaiyini, ikowi inkentakoiteri Jesús. Rimatzitanakawo ikaimaiyini reeware Imperatasorentsitaarewo, ari imatakari. ²⁴Irojatziri rantantakawori Pilato okaatzi ikowakeri. ²⁵Romishitowakaantakeri tsitokantzinkari koshekariri pinkatharitatsiri nampitsiki, iriitake ikowaiyakerini atziripaini. Rishinetakeniri inkantawaiteri Jesús ikowakaari iriroripaini.

Ikentakoitakeri Jesús

(Mt. 27.32-56; Mr. 15.21-41; Jn. 19.17-30)

²⁶Ikanta ragaitanakeri Jesús, ritonkyotaitakari jitachari Simón poñaachari Cirene-ki, ari rareetaka irirori ipoñagaawo rowaneki, ishintsineentanakeri inatanakero inkentakoitantyaariri Jesús. ²⁷Osheki

atziri oyaatakowentanakeriri Jesús. Eenitatsi tsinane iraakotanakariri.

²⁸Raminapaintziro Jesús okaatzira tsinane iraakotakariri, ikantziro:

“Jerusalén-sato, eero piraakowaitashitana naaka, piraakotaiya eero, eejatzi powaiyanepaini. ²⁹Tema irootaintsi piñeero inkantayeetai:

‘Kimoshire onkantya tsinane kaari owaiyachane, othotaantashitakari.’

³⁰Arira inkaimayeetai, inkantaite: ‘Pitaankashitena impeeta,

pinkitatenaaata.’ ³¹Tema piñaakero tsika ikantaitakero inchato añiinkawo, iro rimaperoitte kaminkawo.”

³²Ari ragaitanake eejatzi apite kaariperoshireri itsipatagaitanakeri

Jesús rowamagaiteri. ³³Ikanta rareetakagaitapaakari iitaitziro

atziriitoni, ari ikentakoitakeri. Ikentakoitake apaani kaariperoshireri

rampateki, iriima itsipa rakoperoki. ³⁴Ikantanake Jesús: “Ashitanarí, te

riyotzi oita rantziri kemaatsiwaitakaakenari, pimpeyakoteri.” Irojatzi

ragaitantakawori iithaare Jesús rookaitawakaakawo, roshiyakaakero

inewiyataita. ³⁵Irojatzi raminaiyakeni atziripaini. Rimatzitakawo

jewatakaantatsiri nampitsiki, rithainkimatakeri Jesús, ikantziri:

“Rowawisaakotziri itsipa, ¿kaari rimatantawo rowawisaakotya

irirori? Iriime Cristo riyoyaanewo Pawa, ari rimatakerome.”

³⁶Rimatzitanakawo eejatzi owayeripaini, rithainkakeri Jesús,

irojatzi ramakotantanakari kepishaari. ³⁷Ikantapaakeri: “Janjaatya

powawisaakotya, kyaaryooperorika eero, iwinkatharite Judá-ite.”

³⁸Tzimatsi osankenarentsi ikentakoitakeri jeñokiini ipatziitoki, riñaaneki

Judá-ite, riñaaneki Roma-satzi, riñaaneki eejatzi Grecia-satzi, okantzi:

“IWINKATHARITE JUDÁ-ITE.”

³⁹Ari rimatzitakawo eejatzi riñaanaminthatziri apaani kaariperoshireri

itsipatakarira ikentakota, ikantziri: “Eerokatakerika Cristo,

powawisaakotya, powawisaakotzitenaa naaka eejatzi.” ⁴⁰Irojatzi

rakantanakari itsipa kaariperoshireri, ikisathanakeri ñaanatakeriri

Jesús, ikantziri: “Pimatziawoma eero, te pipinkathatziri Pawa,

ari akaatakeri rowasankeyeetai. ⁴¹Tema eenitatsi antakeri aaka

añaantakawori rowasanketaitai. Iriima jirika rowasanketashitaitari,

te rantziro kaariperori.” ⁴²Ripithokashitanakari Jesús, ikantziri:

“PINKATHARÍ, eero pipeyakotana naaka paata arika pipiyai

pimpinkathariwentantai.” ⁴³Rakanake Jesús, ikantzi: “Imaperotya

nonkantemiri, aritake pintsipatapaina iroñaaka janta tsika

ikimoshireetapai.”

⁴⁴Ikanta itampatzikatapaake ooryaatsiri, omapokashitapaaka

otsirenikitanake, irojatzi ishaawiiteeni ithaperotanakaga ooryaa.^y

⁴⁵Ari ritsiwakanakeri ooryaatsiri. Okanta janta tasorentsipankoki,

y 23.44 Irootake ikantaitziri pairani: riweyaanaka ooryaa 6, ari omapokapaaka
otsirenikitanake irojatzi riweyaanaka ooryaa 9.

saperyaanake niyanki tontamawotatsiri ithatashiitzirori. ⁴⁶Irojatzí ikaimantanakari Jesús shintsíini, ikantzi: “Ashitanarí, paawainawo noshire.” Ikantanakera, kamanake. ⁴⁷Ikanta reeware owayeri katziyawentakariri ñaakero okaatzi awisaintsiri, antawoite ithaamentawentanakari Pawa, ikantanake: “Imaperotyaama ikameethashiretzi jirika atziri.” ⁴⁸Eejatzí ikaatzi ñaayetakerori awisaintsiri, okatsitzimoneentanakeri riyaaayetá.^z ⁴⁹Iriima ikaatzi ñaapiintakeriri, eejatzí tsinanepaini, tsipatakariri ipoñaantakarí Galilea-ki, intaina ikatziyaiyakani raminakotakeri oita awisaintsiri.

Ikitaitakeri Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰Ikanta José poñaachari nampitsiki Arimatea saikatsiri Judea-ki, kameethashireri rinatzi jirika, iriitake itsipatapiintari rapatota reewarepaini Judá-ite, ⁵¹temaita inimoteri okaatzi ikantawaitaitakeriri Jesús, tema osheki royaakotziri irirori Pawa impinkathariwentantai. ⁵²Riyaatashitakeri Pilato, ikantapaakeri: “Pishinetenari Jesús, nonkitatairi.” ⁵³Irojatzí ikentakoryaakotantaariri, iponatantanaari manthakintsi, ikitatakeri ikiyaitzirowa shirantaamoo, kaari ikitatantaita kaminkari. ⁵⁴Tema irootake kiteesheri raminantapiintaitari royaari inkaamani kiteesheriki rimakoryaantaitari. ⁵⁵Okanta tsinanepaini tsipatakariri ipoñaantakarí Jesús Galilea-ki, oyaatakowentanakeri, oñaakowentakari tsika ikanta romaryagaitapaintziri ikitaitakerira. ⁵⁶Okanta ipiyaiyapaakani iwetsikayetakeniri kasankaari. Imakoryagaiyakeni, tema iro kiteesheri Inintakaantaitziri rimakoryaanta ityaawo.

Rañaantaari Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

24 ¹Okanta okiteeshetamanai tominko, ananinkamanake tsinane iyaate shirantaamooki romonkyaakoitakerira Jesús, aanakero kasankaari iwetsikakeri ketziroini. Ari otsipatanaawo eejatzí otsipapaini tsinane. ²Okanta aminawetapaaka, oñaatzi itainkanake mapi rashitantaweetakawori omoo. ³Kyaapaake inthomoiki, te oñaapairi tsika rowakoweetakari. ⁴Osheki othaawanake. Oñaashitakeri ikatziyimotapaakawo apite mainari, shipakiryaa okantaka iithaare. ⁵Tema othaawantanakityaari, otziwerowashitanakari. Ari ikantanakero: “¿Iitaka paminaminatantariri añagaatsiri jaka kaminkarimooki? ⁶Te

^z 23.48 Kantakotachari jaka “okatsitzimoneentanakeri”, romposashipaneentanakitya jirika atziri. Tema irootake rameyetari Judá-ite arika onkatsitzimoshireteri tsikarika oitya. Inashita okaatzi ametari aakapaini arika omposashipaneetya, tema asagaawentawaitatya.

risaiki, añagai. Pinkenkithashiretero okaatzi ikantakeri risaikantawetari Galilea-ki. ⁷Ikantake ketziroini: ‘Irootaintsi raakaantaiteri Itomi Atziri, inkentakoteri kaariperoshireri atziri. Awisawetakya mawa kiteesheri, aritake rañagai eejatzi.’ ⁸Ari okenkithashiryaaanakawo iroori okaatzi ikantakeri ketziroini Jesús. ⁹Ipiyapithananakawo omoonaki, okamantapairi 11 riyotaanewo Jesús eejatzi itsipapaini. ¹⁰Jiroka okaatzi tsinane: María Magdalena-sato, Juana, María inaanate Jacobo eejatzi otsipapaini tsinane, irootake kamantapaakeriri Otyaantaperoriite. ¹¹Iro kanzimaitacha ikaatzi okamantawetapaakari, te ikemisantziro, roshiyakaaminthaitziro okantawaitashita jirokapaini tsinane. ¹²Ikanta Pedro, jatanake irirori omoonakiki, rishiyarikoperotanakitya. Raminawetapaaka inthomoiki omoonaki, iñaapaatziro omaryaaka manthakintsi iponantaitakariri ketziroini. Iyokitziitapaake iñaapaakerowa, piyaawo pankotsiki.

Awotsi jatachari Emaús-ki

(Mr. 16.12-13)

¹³Tekera rimakoteeta, ranashitaiyani apite riyotaanewo Jesús riyaaero nampitsiki jitachari Emaús. Te osamaniperotzi isaikinta Jerusalén okaatzi 11 kilómetro.^a ¹⁴Iro ikenkithatakaawakaiyarini ranashitaga okaatzi awisaintsiri. ¹⁵Ikenkithawaiminthaitzi ranashitaiyanira, ripokapaake Jesús itsipatapaakari ranashitaga. ¹⁶Iro kanzimaitacha jirika riyotaanewo, oshiyawaitakawo rotzimikaitatyeerime rokiki, eero riyotantawaari. ¹⁷Ikantapaakeri: “¿Oitaka pikenkithatakotziri panashitaiyanira? ¿Oitaka powashireneentantari?” ¹⁸Ari rakanake apaani iitaitziri Cleofas, ikantanake: “¿Eerokama yotapainchari te piyotakotziro okaatzi awisaintsiri Jerusalén-ki?” ¹⁹Ikantzi: “¿Oitaka awisaintsiri?” Ari ikantaiyini riyotaanewo: “Iriitake Jesús iitaitziri Nazaret-satzi, rotyaantakeri Pawa, Inkamantantannerite, iri riyotawake atziripaini. Tema okaatzi rantayetakeri, okaatzi ikantayetakeri eejatzi, ari roñaagantziro ishintsinka. ²⁰Iro kanzimaitacha raakaantakeri reeware Imperatasorentsitaarewo itsipatakari pinkatharipaini, ritsitokaantakeri janta ikentakoitakeri. ²¹Tema noshiyakaaminthaitziro naakapaini iri jokaawiritaantairine maawoini asheninka. Irootake mawatatsiri iroñaaka kiteesheri rowamagaitantakariri. ²²Eeniyetatsi tsinane nokaatapiintzira omapokashitakenari, ananinkamanake iyaatamanai omoonakiki. ²³Te oñaapairi rowaweetakarira Jesús, ipiyaawo okamantantapai: ‘Noñaake maninkari, ikantakena: “Añagai Jesús.”’ ²⁴Ari riyaaanake nokaataiyinira janta omoonakiki, iñaapaakero okaatzira okantaiyakerini tsinane, te iñiimaitapaari Jesús.” ²⁵Ari rakanakeri irirori, ikantanakeri:

a 24.13 Iro ikantakoitziri jaka “11 kilómetro”, ikantaitziro pairani 60 estadio.

“Te piyotanetzi eerokapaini, osheki pithainkashiretakero okaatzi ikamantantayetakeri Kamantantaneriite! ²⁶ Tema iro kowaperotacha awishimoteri Cristo jirokapaini, irojatzi risaikantaiya rowaneenkawoki.” ²⁷ Ari retanakawo rooñaawontziniri okaatzi osankenayetaichari tsika ikenkithatakoitziri Cristo. Retanakawo rosankenareki Moisés rithonkakeniri okaatzi rosankenayetakeri maawoini Kamantantaneriite.

²⁸ Areetaiyakani nampitsiki tsika roshiretawo. Ari ikowi Jesús rawisanakeme irirori oshiyawaitakawo riyaatatyeeme intaina. ²⁹ Ikantaiyini jirika apite: “Eero pawishi, ari pimaanake. Tema tsireniityaake.” Irojatzi risaikantapaakari Jesús pankotsiki. ³⁰ Ari risaikaiyakeni rowaiyaani, raakero Jesús pan, riwetharyaawentakawo, itzipetowakero, ipayetakeri. ³¹ Aripaite riyotakaayeetanairi iritakera Jesús. Iri kantzimaitacha Jesús ipeyashiwaitanaawo, te iñaawairi jimpe ikenanai. ³² Ikantawakagaiyani: “¿Tema thaamentashire pikanta ikenkithawaitakaira ketziroini awotsiki, ikenkithatakotairo osankenarentsipaini?” ³³ Te rimaapaintzi, piyanaka Jerusalén-ki. Iñaapaatziiri 11 riyotaanewo rapatotaiyani, itsipayetakari ikaatapiintzira. ³⁴ Ikantaiyini: “Imaperotaty rañagai Awinkatharite. Tema roñaagaari Simón.” ³⁵ Irojatzi ithawetakotantapaawori okaatzi awishimotakeriri awotsiki, tsika okanta riyotantawaariri riwetharyaawentapaawowa pan.

Jesús roñaagari riyotaanewo

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

³⁶ Ikenkithawaiminhaitzi riyotaanewo, osatekapaaka Jesús, riwethatapaakari ikantziri: “Pisaikai kameetha.” ³⁷ Antawoite ithaawaiyanakeni, roshiyakaaminthaitziri shiretsi ñaanatziriri. ³⁸ Irojatzi ikantantanakariri eejatzi: “¿Iitaka pithaawantari? ¿Iitaka pikisoshirewentantanari? ³⁹ Paminero nako, eejatzi noitzi, naakatake. Piterotena, potzikanatena. Naakame shiretsi eero otzimime nowatha, eejatzi notonki. Irooma naaka tzimatsi.” ⁴⁰ Ikantakerira, roñaaganakeri rako eejatzi iitzi. ⁴¹ Okantakaanakari ithaamentanaka te ikenkithashiretanaka iriira Jesús. Eekero rosampitanakitziri, ikantziri: “¿Eenitatsima oyaari?” ⁴² Ari ipaitakeri tzimagaantatsiri shima itsipatagaitakeniri iyaa pitsi. ⁴³ Raawakeri Jesús, iñaakeri ikaatzira riyotaanewo rowakari.

⁴⁴ Ari ikantanake: “Iroowa nokantzitakemiri ketziroini eeniro notsipatzimi. Ontzimaty imonkaayetya rosankenatakoyetakenari Moisés-ni, Kamantantaneriite, eejatzi Salmo.” ⁴⁵ Ikemathatakaanairi Jesús okaatzi osankenatakoyetaichari. ⁴⁶ Ikantziri: “Irootake rosankenayeetakeri. Ontzimaty inkemaatsitakagaityaari Cristo, iro awisawetakya mawa kiteesheri aritake rañagai. ⁴⁷ Ontzimaty rowaagakoitero nowairo maawoiniki kipatsi, retaitanakyaawo

Jerusalén-ki. Iro ompoñaantyaari ripakaantaiyaawori kaariperori rantayeetziri, impeyakoyeetairi eejatzi. ⁴⁸Eerokatake ñaayeterone jiroka. ⁴⁹Ari piñaakeri notyaantemiri ikashaakaakemiri Ashitanari. Ari pisaikaiyawakeni jaka Jerusalén-ki, irojatzzi ishintsitakaantanakemiri poñaachane inkiteki.”

Reethonkitantaari Jesús inkiteki

(Mr. 16.19-20)

⁵⁰Ikanta Jesús raanakeri riyotaanepaini janta Betania-ki. Ari itzinaawakotanaka, ritasonkawentanairi. ⁵¹Ikanta ritasonkawentakeri, romapokashita reethonkitanai inkiteki. ⁵²Ikanta ipinkathataiyanakerini riyotaanewo. Piyaiyaani Jerusalén-ki, antawoite ikimoshiretaiyanakeni. ⁵³Ari ikantapiintanaatya ithamentawentanaari Pawa janta tasorentsipankoki. Ari onkantaitaateyaani.